

Št. 1 (2368), letno XLVI • Novo mesto, četrtek, 5. januarja 1995 • Cena: 120 tolarjev

Brezposelnost v dolenjski regiji pada

Največje znižanje brezposelnosti je v Črnomlju

NOVO MESTO - Po podatkih Republikega zavoda za zaposlovanje - območne enote Novo mesto se brezposelnost na področju dolenjske regije zmanjšuje. Konec novembra je bilo prijavljenih 5.062 oseb, kar je slabe 3 odst. manj kot v oktobru ali 8 odst. manj kot v decembru preteklega leta. Po občinah se je v primerjavi z istim lanskim obdobjem brezposelnost najbolj zmanjšala v Črnomlju, najmanj pa v Novem mestu.

Od vseh brezposelnih je bilo v novembru 44 odst. žensk, prvo zaposlitev je iskala četrtna brezposelnih, mladih do 26 let pa je bilo več kot tretjina. Povprečna čakalna doba za zaposlitev se je v novembri podaljšala in znaša eno leto in skoraj 10 mesecev. Še vedno imajo najdaljšo čakalno dobo delavci z najnižjo stopnjo strokovne izobrazbe. Med brezposelnimi prevladujejo delavci brez poklica, pomožni delavci, lesarski delavci, vozniki, avtomehaniki, prodajalci, kuhanji, administratorji, ekonomski tehniki, gimnazijski maturanti, ekonomisti...

Na Dolenjskem trenutno izvajajo 34 programov javnih del, v katerih je vključenih 86 brezposelnih. Največ programov poteka v občini Novo mesto. Na območju regije je bilo v novembri izdanih skoraj 200 delovnih dovoljenj za zaposlitev tujcev, od katerih je bilo 96 vlog za obnovitev oz. podaljšanje veljavnosti delovnega dovoljenja. Konec novembra je bilo poleg delovnih dovoljenj na vlogo delodajalca veljavnih še 555 osebnih delovnih dovoljenj, izdanih za nedolžen čas.

T. G.

Delavci postali brezpravna raja

V boju za delavske pravice ostaja sindikat vse bolj osamljen - Lani 1512 pravnih pomoči, "sindikalnih" tožb pa za enega sodnika - Enkrat več stavki kot leto poprej

NOVO MESTO - "V boju za pravice delavcev je sindikat postal sam, nikoli pa več nimamo na svoji strani," pravi Igor Vizjak, predsednik območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov za Dolenjsko. Pričakovanja članov in njihova stiska, ki pri nekaterih že meji na obup, pa so vse večje. O stiski delavcev, ki se res nimajo obrniti nikamor več kot na sindikat, govorijo tudi tile podatki.

ZASUK V MLADO LETO - Med organizatorji silvestrovanja imajo Zdraviliča v Šmarjeških Toplicah posebno mesto. Pripravijo program tudi za otroke in takšnega letošnjega družinskega rajana se je udeležilo preko 350 gostov iz vseh koncev Slovenije. Deček Mraz je obdaril otroke in pozdravil starše ob uri duhovjanje iz ansambla Zasavci pa so godili kar dva dni skupaj. Za veliko zabave sta poskrbeli moderator Slavko Podboj in Krjavelj. Pa še nekaj je bilo posebnega: slišati ni bilo niti enega poka petarde, medtem ko je bilo v Novem mestu kot v Sarajevu. Na sliki: največ plesnega duška sta si prve ure novega leta dala mlada plesalca iz trebanjske občine. Še posebej plesalka je tistim moškim, ki so utrujeni že zapirali veče, z ognjevitimi gibi spet pognala kri po žilah. (Foto: J. Pavlin)

V lanskem letu so članom v Novem mestu in Trebnjem v 1512 primerih nudili pravno pomoč. Od tega je sindikat in imenu svojih članov sprožil 124 tožb, kar je enkrat več kot leto poprej, toliko, kot približno znaša letni pripad za enega sodnika; 206 je bilo ugovorov, 423 prijav terjatev v stečajnih postopkih, ostalo pa so bili nasveti. Največ intervencij pravne pomoči je bilo potrebnih v Revozu, Adrii Caravan, Novoteksovi Konfekciji, Iskri Hipot, Iskri Tenel (pred stečajem), v A.S. Trafo, mokronoških Elementih, mirnskih Tomu in Kolinski. Med delovnimi spori prevladuje problematika trajnih presežkov, sledi vprašanje začasnih presežkov, razporeditive, disciplinski postopki, plače itd. V stečajnih postopkih so zastopali več kot 420 svojih članov, največ, 350, članov Iskre Tenel, za katere so prijavili terjatev v višini 320 milijonov tolarjev.

Poleg pravne pomoči je sindikalna pisarna v Novem mestu lani izdala 116 pisnih mnenj, kar je enkrat več kot leto poprej, sodelovala na 237 sestankih, pogajanjih, stavkovnih odborih in drugih oblikah vključevanja v delo sindikatov podjetij in zavodov. Sodelovali, pripravljali ali pomagali so v 20 stavkah - tudi teh je enkrat več kot leto poprej; obseg dela sindikalne pisarne pa je bil za okoli 40 odst. večji. Zahtevnost njihovega dela je še večja.

V sklad za pomoči so lani dali skoraj četrtinu skupnih prihodkov, toliko, kot znaša celoletna članarina, s katero razpolaga območna organizacija. V novomeški občini so članom dodelili 1424 finančnih pomoči, v trebanjski občini pa 264.

A. B.

V Brežicah so pokale ne le petarde, temveč tudi pištole

Obračun zaradi petard se je končal v bolnišnici

BREŽICE - 1. januarja ob dveh ponoči so morali policisti "obiskati" stanovanjski blok na Sloški cesti št. 11 v Brežicah, ker je prišlo do streljanja. Kriminalisti in policisti so ugotovili, da so v stanovanju Dragice B. pričakovali novo leto njen 19-letni sin Marko in njegovi prijatelji. Pred nočnim letom in v prvih urah novega leta so čez balkon metali petarde, pa tudi

na zgornji balkon, kjer staneuje 59-letni Alojz M. Alojz jih je večkrat opozoril, naj ne mečejo petard, vendar ga fantje niso poslušali.

19-letna David V. in Igor V. sta po pripombah soseda odšla do Alojzovega stanovanja in začela kričati, da je novo leto in nai se ne razburja. Alojz jih je ponovno opozoril, naj ne mečejo petard, vendar so z metanjem kljub temu nadaljevali. Nekaj po 1. uri so ponovno prišli pred Ložjavo vrata in ga izzivali, naj pride ven, pri tem pa so močno trkali po vratih. Po nekaj minutah so odšli v stanovanje in petard niso več metalni. Ob 1.25 je na vratih stanovanja, kjer je mlada družina silvestrovala, pozvonil Alojz s pištolem v roki. Zahvalev je lastnico stanovanja. Ker pa ni bila doma, se je hotel pogovoriti z njenim sinom, ta pa se je skril v stanovanju. Na hod-

• KROGLA JE PRILETELA V VRATA - 1. januarja nekaj po polnoči je nekdo izstrelil iz orožja kal. 7,62 mm kroglo, ki je zadelo steklo na vhodnih vratih stanovanjske hiše v belokranjskih Rodinah. Lastnik je prav tedaj stal z otrokom pred hišo, v bližini, kjer je priletel krogla. K sreči ni zadelo nikogar in je prebil le zunanjé steklo, kar kaže na to, da je bila izstreljena od daleč. Strelca še iščejo.

niku je prišlo do pretepa. David je Alojza nekajkrat udaril po obrazu, medtem je na hodnik pritekel tudi Alojzova žena Anica s hčerkama, ki so skušale Alojza spraviti domov. Med prerivanjem je Alojz dvakrat ustrelil s pištolem proti Davidu V. in 21-letnemu Slavku B. Prva krogla se je zarila v vhodna vrata, druga pa je zadelo Slavka v roko. V brežiški bolnišnici so ugotovili, da gre za lažjo poškodbo.

VРЕМЕ
Do konca tedna se bo nadaljevalo suho in mrzlo vreme.

TILIA

Trgovsko in proizvodno podjetje,
68000 Novo mesto, Bršljin
Tel.: 068/324-442
Fax: 068/323-209
Trgovina in montaža:
centralna kurjava, vodovod,
plin, elektrika, barve, laki.

PLINSKE PEĆI ZA CENTRALNO KURJAVO ŽE OD 124.000 SIT — BPD DALJE

TERMOTEHNIKA

VEC KOT TRGOVINA

NOVO: 10% popusta za montažo centralne kurjave in servisiranje oljnih gorilcev v času od 1. februarja do 31. marca. Velja za vse, ki boste z nami sklenili dogovor do 31. januarja 1995.

NOVO: obnavljamo, servisiramo in vzdržujemo velike kotlovnice, vse od ventilov, avtomatične, kotlovnice, gorilcev, priprave vode, do vseh vrst instalacije in manjših gradbenih del.

Lahko nam zaupate, imamo dolgoletne izkušnje.
Tel.: 068/322-550, 323-903,
323-933
Fax: 068/322-050

Nagrjenka tega tedna je 61795
TILKA PLESKOVIČ, DOL. KAMENČE
13, NOVO MESTO

Nagrado lahko dvigne v trgovini TERMOTEHNIKA, Mlinarska pot 17, Novo mesto

SREČANJE INVALIDOV

SEVNICA - Društvo invalidov Sevnica, katerega predsednik je Franci Žveglič, je pred nedavnim pripravilo v hotelu Ajdovec v Sevnici prenoveljeno srečanje. Udeležilo se ga več kot sto ljudi, kar onečujejo kot zelo dober odziv članstva na akcije društva. Med člani društva je slišati mnjenje, da gre predsedniku Žvegliču zahvala za dobro organizirano srečanje, prav tako se zahvaljujejo Gostinsku podjetju Sevnica, pod katerega okriljem posluje hotel Ajdovec.

Danes v Dolenjskem listu

na 2. strani:

• Šentjerneju najslabše napovedi

na 6. strani:

• S projektom Phare do nove Lisce

na 9. strani:

• Ali pazniki v zaporu res tepejo?

na 11. strani:

• Miloševih 30 Krkinih let

na 12. strani:

• Nevidni boj z zlom

na 14. strani:

• Nov podlistek Dolenjskega lista

NOVOLETNI JUNAKI LEDENE KRKE - Kar 21 fantov in mož iz Novega mesta, Suhe krajine in celo iz Ljubljane se je pregre januarja z mostu v Soteski pogumno vrglo v ledeno mrzlo Krko, ki je imela le 6,1°C. Prireditev, ki so jo tokrat pripravili že petič, je letos zelo dobro uspela, in čepav zaradi dejstva organizatorji niso mogli izpeljati dodatnega programa, se je na in pod mostom nabralo več kot 2.000 gledalcev, skoke pa je poleg časopisnih novinarjev spremljal več radijskih in televizijskih postaj. Najstarejši med soteskimi junaki je bil 54-letni Marko Hribar, skakal je tudi oče noveletnih skokov 52-letni Tone Škufca, navdušeno pa se je metal v vodo tudi glavni organizator Dušan Gorenc - Poldi, ki je tako kot Igor Golob skočil kar sedemkrat. Za varnost skakalcev - nekateri med njimi so korajo nabirali predvsem z alkoholom - so skrbeli potapljači Kluba za podvodne aktivnosti Novo mesto in veslači straškega Gimpexa in prav zaradi hitrega posredovanja izkušenega potapljača Senada Durniča se v močno narasi in deroči reki ni nikje utoplil. Na sliki so skakalci med skupinskim skokom. (Foto: I. Vidmar)

Iz novoletnih poslanic

Slovenija se zdaj lahko primerja z evropskimi demokratičnimi ureditvami. Dokončujemo lastninjenje. Gospodarski dosežki vplivajo upanje v preporod, možnosti za zaposlitev in blaginja. Svet nas po nepristranskih merilih uvriša na prva mesta med deželami t.i. prehoda. Slovenija je na političnem zemljevidu sveta postala bolj pozvana in bolj navzoča. V novo leto vstopamo z mnogo nedokončanega in preztega, na prvem mestu pa sta socialna varnost in spopad z nezakonitimi početji v škodo državljanov in države. Demokratični ustroj države ni dovolj zavarovan pred polačanjem celih področij družbe in državne organizacije v korist strankarskih interesov. (Milan Kučan, predsednik RS)

Spoštovane državljanke, državljanji, ko se ob novem letu skupaj oziramo nazaj in gledamo naprej, me veseli, da lahko med nami razpoznamo precej spodbudnega razpoloženja, saj je splošna bilanca minulega leta po vseh ocenah glede marsičesa ugodna. Tudi vaša pričakovanja za prihajajoče leto so trezna, razsodna, a optimistično narančna. To se mi zdijo pomembno zlasti zato, ker je od razpoloženja državljanov in marsičem odvisna prihodnost in celo usoda države, njen gospodarski, socialni pa tudi znanstveni in kulturni razcvet. (Dr. Janez Drnovšek, predsednik vlade RS)

Izbiranje "naj" ljudi

Že Prešeren je vedel, da "lepše od Urške bilo ni nobene". V tem primeru je veliki poet verjetno izrazil svoje osebno mnenje in ne menjenje Prešerena kot člana strokovne žirije za izbor miss. Če bi bilo tisto veselo popoldne, o katerem v veržih poroča Prešeren, danes, bi v program veselje verjetno uvrstili tudi izbiranje najlepše od vseh najlepših deklet. Če v Prešernovem času Slovencem mogoče še ni stopilo v glavo, da morajo organizirati različne izbore "naj" ljudi, se je da zdaj to že zgordilo. Od izbiranja najlepših in sploh najboljših Slovenek, običenih in golih, so izbore razširili na najbolj pozitivne in najbolj negativne osebnosti leta, na izbor najlepšega dojenčka in še bi se našlo kaj, kar je postal stvar javne obravnavne. Slovenija je odpila vrata raznim izborom "naj" ljudi v istem času, ko prsega, da so osebni podatki njenih državljanov nedotakljivi. Izbori "naj" ljudi sicer služijo razvedrili, niso namejeni smešenju ljudi, prej so izrekanje zahvale za različne podvige. Lahko pa se izrodi. Tako kot se vesoljno Združeno kraljestvo peha za intimnimi podrobnostmi svoje docela razgajljene kraljevske rodbine, tako se slovenska škodoželjnost lahko zapiske v podobne zadeve pri svojih izbrancih. Toda ali ni namen takih izborov prav tovrsna zabava zehajočih množic?

TADEJ BURAŽER, trgovec iz Črnomelja: "Med osebnostmi leta ljudje prevečkrat glasujejo za politike, menim pa, da bi jih morali izbirati med vsemi drugimi ljudmi, le med politiki ne. Veliko ljudi je, ki so naredili mnogo dobrega, a zanje zve le malokdo. Zaslužili pa bi si vsaj moralno priznanje. Drugače je pri izboru športnikov leta, ki so si prigurali uspehe. Nekateri izbori, kot na primer za otroka leta, pa so zelo neokusni."

MILJAVA CIMERMANČIČ, bolničarka iz Bereče vasi pri Metliki: "Ti izbori se mi zdijo precej brezsmisljeni, čeprav nekatere ljudi privlačijo. Mediji hočejo izbori pri dobiti publicitet, na mnogih prireditvah pa hočejo z različnimi izbori pritegniti obiskovalce. Vsakdo, ki razpiše izbor, želi biti izvaren. Tisti, ki ga izberejo za "naj" osebnost, bi moral biti idealen. Takšnih ljudi pa ni. Najbolj zaslužni navadno ostanejo v anonimnosti."

VERA ZEVNIK, šivilja, zdaj gospodinja iz Bojsnega pri Brežicah: "Načeloma nimam nič proti izbiranju takih in drugačnih "naj" osebnosti. Kar se tiče izbora najlepših deklet, se mi zdi, da je kar vred, res pa bi morali postaviti neke meje glede starosti. Izbiranje najlepšega dojenčka pa se mi zdi vprašljivo, saj je vsak najlepši, vsač za svojo mamo. Zanimiva se mi zdi radilska osebnost leta, saj sliši različna mnenja."

FRANC ŽUPEVC, kmetovalec iz Podvrhu pri Zabukovju: "Ne moti me, če so take akcije. Če se izbira osebnost leta, je to dobro, da ljudje vidijo, kdo malo izstopa. Pri izboru mis se vidi, katera je najlepša. No, včasih sem že razmisljal, da se dela krivica. Zakaj izbirajo samo lepe ženske, naj bi tudi med nami moškimi zbirali najlepše. Kar se tiče izbora otrok, je lahko problem. Tisti, ki ima zdravega otroka je vesel, kdo drug pa zagrenjen."

LEOPOLD KREVS, vodja nadzorništva na železnici v Trebnjem: "Izbiranje pomeni delati izjemo. Izbor je omejen. Nekateri ljudje v hribih ne vedo za take izbore. Nimaš šans, da bi se jih udeležili, ker so pri strani. Tak človek sploh nima možnosti, da bi se v javnosti pokazal, čeprav zasluži. Ni rečeno, da niso kje po vseh še lepše od mis, pa se zanje ne ve. Mis gre na tečaje, da se zna obnašati. Obnašanje - to pa so tudi točke na tekmovanju."

MILENA ŠKUFCA iz Ribnice: "Dečnar bi morali namenjati za bolj pametne stvari, kot je izbiranje najlepših deklet, otrok itd. Za to gre veliko denarja. Ali ni škoda? Je pa v vsakem kraju kar veliko starejših in bolnih, ki se jih nične ne spomni, kar pa ni prav. Tudi jaz sem že tri leta na bolniški. Sicer je res, da je potrebna tudi zaveza, vendar naj bi zabavne prireditve prirejali v skromnejšem obsegu."

MIMICA IVIČ, občinska upravnica iz Kočevja: "Tudi v Sloveniji moramo s vedrom v korak in tam je veliko takih tekmovanj za najlepše, najboljše in podobno. Jaz se na takih tekmovanjih ne bi prijavila, nimam pa nič proti, če se drugi. Če kdo meni, da je lep, naj tekmuje. Veliko jih je, ki radi pogledajo kaj lepega, in tudi jaz sem med tistimi, ki radi pogledajo lepo žensko, še raje pa..."

ANITA BAZNIK z Dob: "Organizatorji bi morali bolj misliti, kaj in kako organizirati takšna tekmovanja. Izbor za najlepše dekle mi je všeč, a bi moral biti na višji stopnji, da ne bi bil ponujen za tekmovalce. Izbor za "naj" dojenčka je "kruč", saj so dojenčki prav tako ljudje, ne pa igrače, in ne morejo odločati, ali bi sploh sodelovali. Izbor osebnosti leta pa je preveč enostranski, veljati bi morala drugačna merila."

STANE SKUŠEK, vodja restavracije v Smarjeških Toplicah: "Vse kaže, da bo lepotna tekmovanja prirejala že vsaka slovenska vas. Kaj bo izbranega, pa bo odvisno od denarja, ne od lepote. Podobno je z vsemi vrstami tekmovanj, ki jih prirejajo različne skupine ljudi. K takšnemu stanju precej prispevajo radijske, časopisne in televizijske hiše, ki kar tekmujejo v raznem izbiranju. Kaj se bo skuhalo, pa vedo samo nekateri."

Šolstvo in zdravstvo na plačilnem dnu

Septembrsko občinsko povprečje 61.744 tolarjev

NOVO MESTO - Septembra letos je bilo v novomeški občini zaposlenih 21.307 ljudi, kar je 23 več kot avgusta; v devetih mesecih letosnjega leta pa je bilo v občini povprečno zaposlenih 21.505 ljudi, kar je 1.321 ali 5,8 odst. manj kot v enakem obdobju leta 1993. V gospodarstvu novomeške občine je bilo septembra zaposlenih 16.337 ljudi, v negospodarstvu pa 4.970. V gospodarstvu se je število zaposlenih v letosnjih devetih mesecih v primerjavi z enakim letom zmanjšalo za več kot 8 odst., v negospodarstvu pa se je počelo za skoraj 4 odst.

Septembra je povprečni čisti osebni dohodek v novomeški občini znašal 61.744 tolarjev, in sicer v gospodarstvu 58.982 tolarjev in v negospodarstvu 70.870 tolarjev. V devetih mesecih pa je bil povprečni čisti osebni dohodek v občini 58.319 tolarjev (v gospodarstvu 56.033 in v negospodarstvu 66.060 tolarjev). V Sloveniji pa je znašal povprečni mesečni čisti osebni dohodek v devetih mesecih 57.911 tolarjev (v gospodarstvu 55.400 in v negospodarstvu 66.040 tolarjev).

Septembra so imeli najvišji povprečni čisti osebni dohodek zaposleni v financah in drugih poslovnih storitvah - 80.655 tolarjev, sledijo jim zaposleni v javni upravi, skladih in združenjih - s 77.520 tolarji, v gospodarstvu - s 77.006 tolarji ter kmetijstvu in ribištvi - s 74.414 tolarji; na 5. mestu so zaposleni v izobraževanju in kulturi - 73.814 tolarjev in še na 7. mestu zaposleni v zdravstvu in socialnem varstvu - 64.654 tolarjev. Najniže čiste osebne dohodek septembra pa so imeli zaposleni v obrti in osebnih storitvah - 39.671 tolarjev, zaposleni v stanovanjsko-komunalni dejavnosti so dobili povprečno 50.135, delavci v gostinstvu in turizmu pa 51.903 tolarjev.

A. B.

ZABOJNIKI ZA ODPADKE ZA ŽIVE ALI MRTVE?

KOČEVJE - V vseh kočevske občini je premalo ali pa sploh nič zaboljnikov za odpadke, v eni izmed KS pa so zaboljniki namestili predvsem na pokopališčih, kot da so namenjeni le mrtvimi. Na zadnji seji občinskega izvirovšega sveta sta tudi samo dva člana, kar je premovalo, glasovala za nakup kontejnerjev za KS Draga, ki sodi zdaj v občino Loški potok. Za 5 kontejnerjev za to KS je zaprosil novi potoški župan. Večina izvršnikov je menila, da ne bi bilo prav, če bi Dragarcem zaboljnikom kupili, ostalim varem v občini pa ne.

AIDS G R O Z I
kaj se cakamo?

Doma dražje, tujina cenejša

Še enkrat dražji telefonski impulz v notranjem prometu - Telefoniranje v tujino do 41 odst. cenejše

LJUBLJANA - S 16. decembrom, ko so, kot smo na kratko že poročali, začele veljati nove cene v poštnem in telekomunikacijskem prometu, se je Slovenija po ekonomski plati približala svetu tudi z uveljavljivijo novega tarifnega sistema. Cena impulza brez prometnega davka je po novem 2,60 SIT. Zaradi podaljšanja tarifnih intervalov in zmanjšanja števila območij v notranjem in mednarodnem prometu je cena impulza v notranjem prometu sicer nekoliko višja, v mednarodnem prometu pa občutno nižja.

V krajevnem prometu, ki vključuje tudi promet med centralnimi istega vozilom, pa časovni interval tarifnega impulza trajal 300 sekund (doslej 60 oz. 180 sekund), v drugem območju, to je promet med vozili, ki so razloženi skupine, 60 sekund (doslej 45), v prometu med centralnimi različnimi omrežnimi skupinami pa 40 sekund (doslej od 20 do 36 sekund). Polovična tarifa bo veljala vsak dan od 19. do 7. ure ter ob nedeljah, državnih praznikih in z zakonom dela prostih dneh. V mednarodnem prometu bodo

Šentjerneju najslabše napovedi

Občina Škocjan majhna, a finančno uspešna - Tudi v občini Semič dobro finančno stanje - Od "starih" občin v pozitivnem smislu izstopa Metlika, v negativnem pa Črnomelj.

s 57 milijoni tolarjev, sledita občina Semič z 11 milijoni tolarjev in občina Šentjernej s 6 milijoni tolarjev. Po gospodarskih zmogljivosti so preostale občine v regiji (Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Metlika) večje od novonastalih. Zelo različen pa je njihov finančni položaj; v pozitivnem smislu najbolj izstopa občina Metlika, v negativnem pa občina Črnomelj.

T. GAZVODA

Ginekologinja preobremenjena, a ni denarja

Za dodatno zaposlitev ginekologinje ni možnosti

SEVNICA - Zdravnica, ki je sedaj zaposlena v ginekološkem dispanzerju sevniškega zdravstvenega doma v rednem času presega dogovorjeni fizični obseg dela, zato bi bilo za vsako povečanje števila pregledov potreben zagotoviti dodatna sredstva, odgovarja direktor sevniškega zdravstvenega doma dr. Željko Halapija na poslansko vprašanje Silve Fric o možnostih za morebitno kadrovsko ojačanje ginekološkega dispanzera z namenom, da bi skrajšali čakanino doba. Halapija pojasnjuje, da so sestavni del pogodb

ZD Sevnica z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) tudi enotni kadrovski normativi za vso Slovenijo. Trenutno v Sloveniji uporabljajo "korigirane" minimalne normative. Po teh lahko ZD Sevnica zaposli 0,86 ginekologa. Glede na dosedanje obseg dela se je vodstvo ZD uspelo dogovoriti z ZZZS, da mu je priznalo celega ginekologa, kar je t.i. ciljni normativ, ki naj bi ga v Sevnici dosegli do konca leta 2000, to pa pomeni, da tudi po tem času v Sevnici ne bo mogoče zaposliti več kot enega ginekologa, razlagata direktor ZD Halapija.

To pa preprosto povedano pomeni, da bodo morala dekleta in žene v občini z nadpovprečno velikim številom zaposlene ženske delovne sile, tudi v prihodnjem in vse pogosteje iskat pomoč ginekologov po VIP (beri: vezah in poznanstvih), bodisi v Trbovljah ali kje drugje.

P. P.

Večji izvoz v "pravo" tujino

Lani se je dolensko gospodarstvo manj zadolževalo - Manj investicij in manjše plače

NOVO MESTO - Po podatkih novomeške podružnice Agencije za plačilni promet, nadziranje in informiranje (nekdanja SDK) je bila industrijska proizvodnja v dolenski regiji (občine Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Metlika) v 10 mesecih lanskega leta za 5,2 odst. večja kot leta 1993.

Za blagovno menjavo s tujino so na voljo podatki za osem mesecov lanskega leta. Januarja lani je imelo s področja gospodarstva več kot 5 dni blokirani žiro račun 93 pravnih oseb z 11.205 zaposlenimi in v povprečnem znesku 842 milijonov tolarjev, novembra pa že 192 pravnih oseb z 8.648 zaposlenimi in v povprečnem znesku 1.6 milijarde tolarjev. Med tistimi z blokiranimi žiro računi je vse več zasebnih podjetij. Teh je bilo januarja 45, novembra pa že 139, vendar kar 86 od teh ni imelo zaposlenih.

Z žiro računov so v 10 lanskem mesecih za investicije izplačili blizu 1,9 milijarde tolarjev, kar je pol odst.

Zajeno porabo je bilo v 10 mesecih lanskega leta z žiro računov vseh pravnih oseb izplačanih 18,7 milijarde tolarjev, kar je za skoraj 14 odst. več kot v prvih 10 mesecih leta 1993. So pa izplačila za javno porabo v rasti za blizu 5 odst. zaočatala za rastjo cen na drobno. Izplačila čistih plač v regiji pa so se v tem obdobju povečala za 18,2 odst., kar pomeni, da so se čiste plače v povprečju realno zmanjšale, saj so se cene na drobno v tem obdobju povečale za 20, cene življenjskih potrebnosti pa za več kot 21 odst. Plače so le v gospodarstvu sledile inflaciji.

A. B.

Mariborsko pismo

Petarde so preglašle župana Križmana

V novem letu nič novega

MARIBOR - Mariborčani so tokrat lahko ponovno silvestrovali pod vedrim nebom na Trgu slobode v centru mesta tako, kakor je to navada v velikih evropskih mestih. Leto poprej so namreč organizatorji te prireditve skupaj s takratnimi mestnimi oblastmi silvestrovano na prostem v Štajerski metropoli odgovredali, zlasti zaradi bojazni pred pokanjem petard in vandalizmom.

Organizatorji silvestrovanja so obljudili, da so tokrat ukreplili vse, kar je potrebno, da bo silvestrovanje na Trgu slobode potekalo kulturno in v prijaznem okolju. Iz varnostnih razlogov se silvestrovanje na prostem začelo letos šele ob 0,30, za javni red in mir pa naj bi poleg policistov skrbeli še najeti varnostniki in celo organizirani navijači mariborskih nogometnih klubov, imenovani Viole.

Vendar vsi varnostni ukrepi niso nič pomagali. Na Trgu slobode so vse silvestrski večer in prve ure novega leta pokale petarde takoj kakor na kakšni fronti, zato je bilo na trgu tudi temu primerno obis-

TOMAZ KŠELA

Prvi belokranjski strojni krožek

Ustanovili so združenje za medosedsko pomoč - Strojni krožek - Vodja je postal Andrej Jaklič s Krasinca - Računajo na 200 do 300 stalnih članov

KRASINEC - Konec decembra je bilo v Metliki ustanovljeno združenje za medosedsko pomoč - strojni krožek Bela krajina, ki zajema vse tri belokranjske občine. Zanj so se odločili zato, ker tisti, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, vse pogosteje tarnajo nad velikimi stroški pri nakupu in vzdrževanju kmetijske mehanizacije. Takšne težave imajo zlasti na manjših kmetijah, ki v Beli krajini prevladujejo.

Tako so prišli v Beli krajini na misel, da ustanovijo strojni krožek, s pomočjo katerega bodo lahko uporabljali stroje na večini kmetij, zmanjšali stroške mehanizacije, povečali dohodek na kmetiji ter izboljšali kakovost opravljenega dela. Ne nazadnje se bo tako med člani okrepila tudi medosedska pomoč, zlasti v primeru bolezni in nesreč. Predsednik krožka je postal Peter Staršnik s Krasinca, vodja pa Andrej Jaklič iz iste vasi. Jaklič, ki je čist kmet na manjši kmetiji, že sedaj spoznava, da bi potreboval marsikater uslužbo strojnega krožka.

"Ko bo delo strojnega krožka steklo, bi bil lahko zaposlen nekaj ur na dan. Izračunalni smo, da bi moralo biti v krožku 200 do 300 članov, da bi bil

Andrej Jaklič

vodja lahko zaposlen poln delovni čas. Glede na to, da je v Beli krajini več kot 2.000 kmetij, to niti ni nemogoče," pravi Jaklič. Ob ustanovitvi je bilo v krožku 40 članov, vendar je Jaklič prepričan, da se bo njihovo število spomladsi, ko se bodo začela dela na polju, precej povečalo. Člani so lahko tudi tisti občani, ki potrebujejo zgolj usluge, in ne tisti, ki imajo proste zmogljivosti na kmetijskih strojih. Cena opravil bo namreč za člane ugodnejša. Vsi pa se lahko prijavijo pri kmetijskih svetovalnih službah v Metliki ali Črnomlju ali pri Jakliču.

Delo v strojnem krožku je zamišljeno kot dopolnilna dejavnost na kmetiji in zasluzek, ki ne bo presegal 50 odst. dohodka na kmetiji, ne bo obdavčen. "Sicer pa s temi krožki nismo odkrili nič novega, saj so že vrsto let dobro utečeni v marsikater evropski državi, a tudi v Sloveniji jih je že okrog 20," je povedal Jaklič.

M.B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanč

Odločujoča je soodvisnost gojenja in rezi

mo z upoštevanjem vseh medsebojnih vplivov, med njimi zlasti rezotre. Nikakor nas pri rezni ne sme voditi želja po doseganju povprečno načrtovanega ali celo čim večjega pridelka pri enem trstu.

Z rezjo (upoštevati moramo seveda tudi zeleno rez in redčenje nastavka) usklajujemo obremenitev trsa v tekočem letu in njegovo živiljenjsko oz. rastno moč. V času rezov lahko o moči trsa sklepamo samo na osnovi števila, dolžine in predvsem debeline dobro razvitih enoletnih rožg. Rozga je ustrezno razvita, če ima popolnoma dozoreli vsaj 15 očes. Na vsako v preteklem letu dovolj razvito rozgo pri rezni povprečno pustimo 1,2 - 2 očesi, kar je odvisno od debeline počanjkov oz. bujnjeti trsa. Rozga debelejša od svinčnika (to je 7 - 10 mm), ni zaželjena. Zato dajemo pri rezni prednost manj debelim rožgam.

Moram pa poudariti, da je pri izbirji rožge treba upoštevati tudi njen ustrezni položaj na trsu, njeno klenost in debelinu. Najlažje presojamo primernost rožge po debelinu strženja: če ta presega polovico premora celotne rožge, je že zaradi tega neprimerna. Klenost pa presojamo po občutku: če je pri rezjanju les dovolj klen, škarje kar zapojejo, če ni, pa ga drobjajo in mečkajo.

(Nadaljevanje prihodnjih)

JOŽE MALJEVIČ

ZETOR 4340 - TRAKTOR LETA

SLOVENJ GRADEC - Revija Kmetovalec, glasilo kmetijskih svetovalcev Slovenije, je za najboljši traktor v letu 1994 razglasila traktor znamke Zetor, model 4340. Ta laskavi naziv si je češki izdelek pridobil med 45 konkurenči iz različnih držav, med njimi so bili tudi traktorji z bolj slavnimi imeni.

SPREJETA DVA POMEMBNA ZAKONA

LJUBLJANA - Državni zbor je na decembrski seji sprejel dva zelo pomembna zakona: o veterinarstvu in zdravstvenem varstvu rastlin. Glede reorganizacije v veterinarstvu, ki je vzbudila val ogorčenja zaradi predvidene ukinitev nekaterek dosedanjih zavodov oz. veterinarskih postaj, so poslanci pustili vladu dovolj prostor, tako da še ni mogoče dokončno reči, kakšna bo rešitev. Glede predloga, da bi v novem zakonu omilili zahteve po strokovni izobrazbi ljudi, ki se ukvarjajo s prometom sredstev za varstvo rastlin, državni zbor ni popustil. Za promet z zaščitnimi sredstvi bodo po novem odgovorni diplomirani agronomi, prodajati pa jih bodo smeli tudi kmetijski tehnički.

O VPLIVU PREHRANE KRAV

VAVTA VAS - Novomeška enota ljubljanskega Kmetijskega zavoda vabi v torek, 10. januarja, ob 19. uri na predavanje o vplivu prehrane krav na vsebnost beljakovin in tolščev v mleku, ki bo v prostorih osnovne šole Vavta vas. Predaval bo inž. Stane Bevc s Kmetijskega zavoda v Novem mestu. Po predavanju bo občni zbor Govedorejskega društva Straža.

sejmišča

BREŽICE - Na redni sobotni sejem, ki je bil zadnji dan lanskega leta, so prodajalci pripeljali 105 do tri mesece starih in 60 starejših prščev. Mlajših so prodali 80 po 290 do 330 tolarjev, starejših pa 25 po 220 do 280 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetje proti narodnemu parku

Predlog poslancev, naj bi bila skoraj vsa Kočevska narodni park, med ljudmi še vedno močno odmeva

KOČEVJE - Na Kočevskem ljudje kar naprej razpravljajo o predlogu poslancev, naj bi bila takoreč skoraj vsa Kočevska narodni (nacionalni) park. Prisluhnimo, kaj pravijo o parku nekateri kmetje:

JOŽE HOBIČ, Nemška Loka, predsednik kmečke zadruge in ovčarskega društva: "Kmetje smo proti narodnem parku. Govorice o naravnem parku so izmišljotina, saj so prisotne težnje o narodnem parku. Pred odločitvijo o parku je treba jasno povedati: kaj bo z ljudmi, ki bodo znova parka, kaj bo s tistimi na robu parka in kaj s turisti, ki si bodo prisli park ogledovat... Če bodo naši ljudje videli, da jim park zagotavlja lepo bodočnost, bodo zanj, sicer pa ne."

STANE MLAKAR, Kočevje: "Menim, da imajo prizadevanja za ustanovitev narodnega parka za končni cilj podaljšanje zaptega območja na Kočevskem."

MIRO KRAJEC, Dolga vas: "Če želi Ljubljana ali kdorkoli slišati jeleni ruk, naj pride na Kočevsko, vendar naj za užitek tega poslušanja plača toliko, kot je vreden jelen! Ne bomo kmetje na Kočevskem za Ljubljane in druge brezplačno redili jelenov."

TONE ŠKRJANEC, Šalka vas:

Se res začenja lov dedičev na zaščitene kmetije?

Ob razveljavitvi zakona

Na pobudo nekaterih dedičev kmetij, med njimi tudi Martina Sajeta iz Gabrij pod Gorjanci, je Ustavno sodišče Slovenije ob koncu minulega leta razveljavilo zakon o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev, ki je bil sprejet že daljnega leta 1973 in dopolnjen leta 1986. Sodišče je razveljavitev utemeljilo z ustavnopravnimi razlogi, da uskladitev z ustavo pa je državi določilo rok enega leta, to je do 10. decembra 1995.

Za ustavne sodnike so bila sporna določila o zaščiteni kmetiji, ker niso skladne z ustavnimi določbami, ki zagotavljajo pravico do osebne lastnine in dedovanja. Za velike kmetije in veleposilstva, ki bodo po ukinjenem agrarem maksimumm sčasoma spet nastala tudi pri nas, zakonska zaščita ni več potrebna, drugače pa je s srednjekratimi (držanski) kmetijami, ki bi ob nadaljnji drobitvi ekonomsko propadli. V tem primeru je zaradi socialne vloge lastnine (ne pa iz drugih razlogov, ki jih predstavlja sedanji zakon) zakonska zaščita kmetije oz. njenega prevzemnika še potrebna, menijo ustavni sodniki. Pri tem se sklicejo na enako ravnanje v sodobnih razvitetih državah. Po novem bo treba najprej določiti spodnjo in zgornjo mejo velikosti zaščitene kmetije, šele potem jo bo mogoče zavarovati pred drobljenjem, ki bi nastalo zaradi dedovanja.

To je pravni vidik zadave, ki se razlikuje od agrarnoekonomskega. Kot je znano, je slovenska kmetija v povprečju kar štirikrat manjša od evropske, zato bo v Evropski uniji nekonkurenčna. Ta majhrost in razdrobljenost posesti je največja rakova rana slovenskega kmetijstva, odprava oz. zmanjšanje zaščite kmetij pa jo bosta še stopnjevala. Zato lahko pričakujemo, da se bo kmetijska stroka na razsodbo sodišča negativno odzvala, ko se bo začel "lov dedičev na zaščitene kmetije", o čemer se v javnosti že govor. Zato je naloga zakonodajalca, da to prepreči in da v vsakem primeru ščiti prevzemnika kmetije, kar je bil osnovni namen tudi doslej veljavnega zakona.

M. LEGAN

Inž. M. LEGAN

KONJE ŽEGNALI TUDI V KAPELAH

KAPELE - Na Štefanovo nedeljo so letos tudi v Kapelah pri Brežicah poskrbeli za žegnanje konj pri farmi cerkvi. Za prireditve so se odločili konjereci občine Brežice, največ pa so seveda pomagali domačini - Kapelci. Na žegnanju, ki ga je opravil brežiški župnik, so pripeljali okrog 20 konj in že napovedali, da bodo žegnanje opravili tudi naslednje leto.

SREČANJE KMETIC

SEVNICA - Sevnška zveza kmetic je pred časom organizirala v Boštanj letno srečanje članic. Udeleženkom sta predaval dr. Jurij Pesjak in Helena Mrzlikar, kulturni program pa je pripravila boštanjška osnovna šola. Za pogostitev je poskrbelo društvo kmetic iz Boštanca.

J. P.

ZADRUŽNA ZVEZA SLOVENIJE SPOROČA

Tudi letos zadružne šole

Danes se izteka rok za prijavo - Skupno 7 sklopov predavanj - Nujno izostričti zavest o pomenu znanja

V začetku decembra lani je upravni odbor Zadružne zveze Slovenije sklenil, da tudi v zimskem obdobju 1994/95 pristopimo k izvedbi "zadružne šole", ki je namenjena kmettom, članom zadruž, članom upravnih in nadzornih odborov zadruž, strokovnim delavcem in direktorjem zadruž. Pripravili smo več izobraževalnih sklopov: o nastanku, načelih, pomenu in načinih delovanja zadruž, o upravljanju in vodenju zadruž ter ožja strokovna področja, kot so pravo, trženje, računalniška obdelava podatkov... Zagotoviti nameravamo resnično kakovosten izobraževanje v vrhunkovih predavateljih iz znanosti in prakse.

Skupaj smo pripravili 7. sklopov predavanj na naslednjimi temami: Nastanek, načela, pomen in delovanje

zadruž, Upajanje zadruž. Vloga zadruž v lastninsko preoblikovanih podjetjih, Ocena kreditne sposobnosti zadruž, Marketing, promocija in tržne strukture v zadruži, Delo z elektronsko oglaševalno desko - Info-sistemom ZZS, Gozdarstvo in trženje gozdnih sortimentov.

Podrobni opis programov smo posredovali vsem zadružam in jih pozvali, naj vse slušatelje prijavojo do 5. januarja. Enodnevna predavanja bodo od srede januarja do pozne pomlad v Ljubljani, če pa bo dovolj prijavljenih, bomo posamezno temo organizirali tudi kje drugje v državi, tudi na Dolenjskem.

MARTIN NOŠE, dipl. oec.

TURISTIČNI KOZOLČEK OB KOLPI - Na fotografiji je turistični kozolček v Brestju Loka ob Kolpi v KS oz. občini Osilnica. Takih kozolčkov, ki opozarjajo na zanimivosti, je veliko v KS Osilnica in KS Kostel, izdelal pa jih je po naročilu KS Osilnica oz. Turističnega društva Kostel kipar-amater Marjan Leš. Take kozolčke s turističnimi informacijami pa je treba ponekod dopolnjevati, ker se je turistična ponudba spremenila. Na zgornjem kozolčku na primer manjka opozorilo za Šuštarjevo domačino, ki je zanimiva po tem, da je v njej in okoli nje najpogosteje nagajal šratelj (škrat). (Foto: J. Prime)

DOLENJSKI LIST

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Čokolada za boljšo voljo

Od Kolumbovih odkritij na ameriški celini spada med najpomembnejše odkritje kakavoca, ki v svojih strokih nosi številna hranljiva semena. Nekoč so kakavoca zrnja mleli, mešali z vodo in pili grenko, poživljajočo pičajo. Indijanci so kakavoco pičajo imenovali božanski napoj. Kakavova zrna so služila tudi za hrano in kot plačilno sredstvo pri blagovni menjavi. Ko so kasneje na španškem dvoru dodali grenki pičaji sladkor, je nastal kakav, ki je takoj postal priljubljena pičaja premožnih družin širom Evrope.

Sprva so uporabljali kakav kot zdravilno pičajo, zato ga je bilo mogče kupovati le v lekarnah in po zelo visoki ceni. Prve tovarne čokolade so nastale v Evropi konec 18. st., z njimi pa tudi mnoge tehnologije predelave kakavove surovine. Med prve sodi izstiskanje maščobe iz kakavovih zrn, pridobivanje kakavove prahu in kakavovega masla, ki je osnova za pripravo čokolade. Konca 19. stol., so v Švici izdelali stroj za gnetenje kakavove maše, ki je tako postala gladka, to-

plica in primerna za oblikovanje. Danes je znanih veliko oblikovalcev čokoladnih dobrot, ki spravijo ljudi v dobro voljo, jih pomirjajo in celo blago zasvojijo.

Pri pripravi različnega peciva čokolado zdrobimo ali zmeljemo, največkrat pa stalamo. Posamezne kose ali čokoladni prah talimo predvino, ker se pri visoki temperaturi masa rada smodi ali se sprime v kepicu. Talimo je v segreti pečici ali v vodni kopeli. Posode s čokolado ne pokrivamo in masi ne dodajamo vode, ker se sesiri in nastane gmoča, ki jo lahko zmeščamo z dodatkom rastlinske maščobe ali s surovim maslom. Tekočina, ki jo dodajamo čokoladi, naj ima enako temperaturo, sicer se izloči kakavovo maslo ali se sprime v kepe.

Okusna je ZAMRZNJENA ČOKOLADNA PENNA, ki jo napravimo iz 125 ml mehko stepene smetane, v katero zamešamo stopljeno čokolado, in s tem napolnimo posode iz alufolije ter zamrzemo. Peno postrežemo z biskvitom.

PETARDE I - V glavnem so opozorila in pozivi proti divjaški navadi metanja petard v Novem mestu zaledi. Letošnji konec leta je bil precej mirnejši in prav zato tudi lepiš kot prejšnja leta. Nekaterim pa se je ne-metanje petard tudi lepo izplačalo. Radio Krka je na Silvestro uvedel nekakšno nagradno akcijo. Obljubljali so lepe nagrade za tiste, ki bodo na radio prinesli največ petard. "Zmagovalec" je postal možak, ki je prizvoren kar 400 petard. Pa to še ni vse: še 400 jih je imel v "rezervi", če bi jih kdaj prinesel več. Pa mu jih, žal, niso bilo treba dati. Možak je za nagrado dobil - sedežno garnituro. Najboljši nakup petard doslej. Bogove, če ga je proslavljal z metanjem petard.

PETARDE II - Tisti 2.000 petard manjka, kolikor jih je baje radio Krka zbral in zmetal v Krko, pa se očitno ni prav poznalo v novomeškem blokovskem naselju prosulega imena Plava laguna. Tam je cel vecer in celo nočnočno pokalo kot v Čečeniji. Kot v Bosni ni moč reči, kajti tam je premirje. Kaže pa, da so se vsi ratoborni zemljaki za to noč zatekli v novomeško Plavo laguno. Morda pa tam ne lovijo radia Krke, sicer bi nagrade, poleg sedežne garniture še fotoaparat, pisala miza in športni dres gotovo pristal v Plavi laguni, tam pa bi imeli ljudje, še posebej nočnice, mir.

VILAFRANCA - Vilafranca del Penedes je španska občina, ki lepo in prijateljsko sodeluje z novomeško. Župan te prijateljske občine je novomeški Župan Francijou Konciiju za božič poslal pismo in ga obvestil, da bo ta španska občina preko novomeške še pomagala beguncem iz Bosne. V slovenskem prevodu tega v angleščini napisanega pisma, ki so ga dobili mediji, je ime tega mesta oziroma občine napisano štirkrat, od tega trikrat napačno: Villafranca, Villafranca, nazadnje, ko je prevajalcu že skoraj uspelo, ga je "zmanjšalo" v zadnjem delu: Villafranca del Penedes. Zanimivo bi bilo primerjati, kolikor ga pri pisancu Novega mesta pokronajo Španci.

KOVAČIĆ - Miloš Kovačič res ni Urška Hrovat, vendar je za Novo mesto, Dolenjsko pa tudi Slovenijo vsaj tako zaslužen kot tudi sicer prijetna in okretna smučarka. Ko Kovačiču na prvi seji mestnega sveta po pravici ni bilo prav, da je vse funkcije pobasala vladajoča koalicija, in je opozoril, da se to ne bo dobro končalo, je novopečeni funkcionarski svetnik začudeno vprašal: "Kdo pa je ta človek?" Ko je zvedel, da gre za Kovačiča, pa ne za "tistega ministra brez pritošla", ampak za krkaša, ni mogel "razkrinjiti", v katerem toždu naj bi ta človek delal. Potem se pa čudijo, da ima nekega španskega meseta napišejo napačno!

Ena gospa je rekla, da se je novo leto res lepo začelo. Z Glavnega trga so odstranili kramarske stojnice. Da bi se tudi končalo tako!

IZ NAŠIH OBČIN

Vajeti trdno v rokah desnice

Na prvi seji sveta mestne občine Novo mesto si je desna koalicija razdelila vse potembne funkcije

NOVO MESTO - Zadnjo sredo v lanskem letu, 28. decembra, se je na prvi seji sestal svet mestne občine Novo mesto. Že na prvi seji se je pokazalo, da hoče imeti zmagovalna desna koalicija vajeti trdno v svojih rokah. Vse pomembnejše funkcije v občinskem svetu so si namreč (očitno že pred sejo) razdelili v koaliciji desnih strank.

Predsednik sveta je postal Janez Mežan (SDSS), njegov protikandidat je bil Adolf Župan iz LDS; podpredsednik sveta je postal edini član Narodnih demokratov v svetu Lojze Župančič, ki je "opravil" s Cirilom Klemencičem (ZLSD). Predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je Franci Bačar (SKD), komisije za pripravo statuta občine in poslovnika pa Jože Kregar (SLS). Vd. sekretarke občine je postala Martina Vrhovnik, občanka nove občine Šentjernej.

Seveda je z desne strani tudi župan Franci Konciija (SKD). Na seji je Konciija ponovil svoj predvolilni program, po katerem se bo boril proti državnemu centralizmu in zapostavljenosti Dolenjske, si prizadeval za dolensko regijo oziroma pokrajino dolenskih in belokranjskih občin, za razvoj obrti, malega gospodarstva in podjetništva, za zmanjševanje socialnih razlik, za celovit razvoj podeželja in kmetijstva, za čisto in zdravo okolje, kakovost življenja, za razvoj kulture, šolstva in športa in turizma. Napovedal je tudi racionalizacijo občinske uprave.

A. B.

Uspešna in trdno zasidrana banka

Poslovna enota SKB Novo mesto med najuspenejšimi v Sloveniji - Lani 80, letos že 90 milijonov DEM bilančne vsote - Nova ponudba potrošniških posojil

NOVO MESTO - V lanskem letu je novomeška poslovna enota SKB banke za petino presegla načrtovane rezultate in je ob koncu leta dosegla 80 milijonov nemških mark bilančne vsote, kar to poslovno enoto uvršča na tretje mestno med med desetimi v Sloveniji.

Novomeška poslovna enota SKB pokriva Dolenjsko, Belo krajino in Posavje, po starem 7 občin, sedaj pa še tri nove: Škocjan, Šentjernej in Semič. V okviru poslovne enote delujejo 3 ekspoziture in 4 agencije in razen v novih treh občinah nimajo enote le v Črnomlju. Lan je PE Novo mesto plasirala nad 42 milijonov mark kratkoročnih in dolgoročnih naložb, kar je lep prispevek te enote SKB banke k finančiranju tekotega poslovanja in razvojnih projektov njihovih komitentov. Lan so znižali aktivno realno obrestno mero od 17 na 14,5 odst., letos pa naj bi prišla pod 12 odst., če bo podpisana sporazum banka o pasivnih obrestnih merah.

Lan spomladi se je sedež PE preselil v nove prostore, te dni se bo v nove prostore preselila agencija Sevnica, in to v trgovsko-poslovni center Sevnčanka. "To je prvi primer, ko SKB banke sledi ameriškim trendom in manjšo bančno enoto seli v blagovno nakupovalni center," pravi direktor PE Novo mesto Karel Vardijan. "Med drugimi novostmi bomo letos odobravali potrošniške kredite v vseh ekspoziturah in agencijah naše poslovne enote; vloge za odobritev kraktoročnih kreditov posojila je poslovno sodelovanje z banko in nakup deviz pri banki za

Za letos je načrtovan povečanje tržnega deleža. "Z zanimivo in konkurenčno ponudbo tako med občani kot med podjetniki bomo pridobili nove poslovne stranke," napoveduje direktor. "Naš cilj je povečanje bilančne vsote na 90 milijonov mark." Pred dnevi so prišli z novo ponudbo potrošniških posojil za občane in obrtnike, in to po obrestni meri R + 12 odst. Posojilo je brez depozita za potrošniško blago do 3 let in za avtomobile do 4 let, za obrtnike pa so posojila do 5 let za nakup osnovnih sredstev. Pogoj za pridobitev posojila je poslovno sodelovanje z banko in nakup deviz pri banki za

merjanju v omenjene poklice, so letos podeličili kar 55 štipendij, predvsem bodočim farmacevtom, kemikom in ekonomistom, medtem ko so Krkina Zdravilišča podeličila 7 štipendij za študij fizioterapije in delovne terapije. Novih in starih štipendistov v Krki je sedaj 127, večina pa tako ali drugače že sodeluje s Krko.

Poleg štipendirjanja Krka zelo dobro skrb tudi za dodatno izobraževanje in izpopolnjevanje zaposlenih.

Tudi letos je Krk izobraževalni center pripravil zajetno brošuro s programi, ki segajo na različne ravni računalniškega in jezikovnega izobraževanja ter seminarje in predavanja o vodenju in organiziraju delna ter skribi za kakovost. Med letosnjimi novostmi velja omeniti predvsem programe s področja neposrednega vodenja, poslovnih znanj in kulture komuniciranja. V različne oblike izobraževanja se bo vključilo več kot 2.000 krkašev, kar pomeni skoraj dve tretini vseh zaposlenih.

I. V.

POLOŽILI VENEC NA GROB JURIJA LEVIČNIKA

NOVO MESTO - Ob 5. obletnici smrti Jurija Levičnika, enega od očetov nekdanje Industrie motornih vozil Novo mesto, so položili venec na njegov grob na pokopališču v Šmarju pri Šentjerneju. Ob polaganju vence, kjer je bila navzoča tudi Levičnikova vdova Bosiljka, se je sešlo več kot trideset Levičnikovih prijateljev in nekdanjih sodelavcev.

GASILSKA OPREMA SE STARĀ

NOVO MESTO - Oprema, s katero razpolagajo in odhajajo na intervencije gasilci prostovoljnih gasilskih društev z novomeškega območja, je že precej zastarela. To velja še posebej za automobile, saj so nekateri starji že več kot 20 let. V Občinski gasilski zvezi Novo mesto, v okviru katere deluje poleg 6 industrijskih gasilskih društev kar 55 prostovoljnih gasilskih društev, sicer z zadovoljstvom ugotavljajo, da so gasilska društva kljub omenjenim zadrgam z opremo še vedno delavna.

ŽUPANOVA URA

NOVO MESTO - Franci Konciija ima uro, ki mu jo je podaril visoka živina Švicar Alfred Herbert, ko je bil nedavno na obisku v Novem mestu. Župan ima torej Švicarsko uro, k polnočnici na Kapitelju pa je vseeno zamislil.

NE DAM - SAJ SEM ŽE DAL

NOVO MESTO - Bančni avtomat Dolenjske banke na Glavnem trgu je čuden tič. Ko je neka varčevalka hotela od njega dobiti denar in je že vtipkala potrebne podatke, je v stroju obetavno zašumelo in zapraskalo. Potem je prilezel ven listek, na katerem je pisalo, da izplačilom ne bo nič, češ da se je avtomat prav tedaj pokvaril. No, dobro, pa pozneje, si je rekel varčevalka in Šla. Ko je čez čas znova poskusila srečo na tem avtomatu, pa ji je stroj odiskal sporčilo, da izplačilom ne bo nič, češ da je tisti dan pri njem že dvignila dovoljeno vsoto. V resnicu denarja ni dvignila, kot rečeno. Ali se bo zadevi delo priti do dna, ali bo stroj utajil, da v resnicu ni izplačal denarja, bo varčevalka videla prav kmalu. Nauč zgodbe pa je, da je dandaneski očitno potrebljeno gledati vsakomur pod prste in da bi bili celo računalniki radi lumi.

plačilo v tujino.

V tem letu naj bi bila SKB banke v Sloveniji vodilna in dobičkonosna banka, njena bilančna vsota naj bi presegla 2 milijardi nemških mark.

A. B.

ZMAGOVALCI

NOVO MESTO - Ob polnočnici je kapitolski pridigar namenil misel ali dve tudi volitvam, češ da se ljudje nima zdaj kaj batiti, saj so zmagali naši. Nekateri navzoči reveži so to razumeli že kot napoved, da bo v Novem mestu kmalu raj na Zemlji in se zelo prestrašili. Adam in Eva sta bila skoraj golna in bosa.

ROTARIANSKI DEDEK MRAZ - Novomeški Rotary klub, ki ima 150 članov, je dedku Mrazu naročil, naj posebej obdarji novomeške trojčke in četverčke. Dedeck Mraz je otroke povabil na grad Otočec in jim tja prinesel darila. V Novem mestu in okolici so trojčki v štirih družinah, četverčke pa imajo v eni. (Foto: A. B.)

S A L O M O N O N O V
OGLASNIK
NAJVEČJA TRŽNA IZBIRA ZA NAKUP IN PRODAJO.

DOLENJSKI LIST

učenje matematike in slovenščine

tel. 068/323-610
fax: 068/322-898

Ste pravkar ustanovili podjetje ali pa ga ustanavljate? Imate vpeljano dejavnost, s prodajo pa niste zadovoljni?

Želite predstaviti vašo dejavnost, a ne veste kako?

Marketing

DOLENJSKI LIST

pozna rešitve,
primerne za vašo dejavnost in vaš žep!

Za tisk vam pripravimo:
znak podjetja
vizitke
dopise

propagandna sporočila vseh vrst in poskrbimo
za objave
v časopisih, revijah, na radiu, TV, itd.

Z našo pomočjo je uspeh
v vaših rokah!

DOLENJSKI LIST

marketing

tel. (068) 323-610
fax: (068) 322-898

Poklicite nas, obiskali vas bomo!

V času od 21. do 27. decembra 1994 so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Gorenčič iz Dol-Nemške vasi - Sabino, Mateja Starič iz Vel. Brusnic - Nino, Anica Alegro iz Krškega - Simona, Marija Nučič iz Dol. Brezovice - Nino, Anica Kaplan iz Dol. Mokre Polje - Anito, Irena Kašič iz Mirne - Tanjo, Barbara Jenkole-Zigante iz Krškega - Niko, Darinka Saje iz Podgorje - Jožico, Bernarda Bregac iz Šentjernej - Urško, Zdenka Plut iz Cerovca - Valentino, Silvija Gorščič iz Dol-Gradišča - Miha, Damjana Rudman z Vrha pri Ljubnju - Davida, Marija Čobanovič iz Črmošnjic-Urško, Andreja Skebe z Žvirč-Andraža, Ana Gruden iz Dobruške vasi - Natašo, Martina Štupar iz Velikega Lipovca - Luka, Jožica Perme iz Šmarjetne - Katjo, Sonja Prešeren iz Šmarjetne - deklico, Branka Gojmerac iz Berečeve vasi - deklico, Petra Urek iz Ar-novega sela - dečka.

Iz Novega mesta: Brigit Može iz Ulice Slavka Gruma 12 - Martin, Štefka Mihalič iz Vavpotičeve 7 - Katjo, Apolonija Glavan iz Cesareje ulice 18/a - Milja, Mateja Cimprič iz Krajčeve ulice 19 - Žiga.

Cestitamo!

DVORIŠČE SE JE UDRLO - Na dvorišču domačije Jožeta Žagarja iz Jablana pri Mirmi Peči se je že pred leti ugreznila in nastala jama se veča. Premikanje tal mogoče že ogroža stanovanjsko hišo tik ob ugrezni, česar sicer še nihče ne ve zagotovo, saj strokovnjaki še niso z vrtanjem raziskali tal. Novomeški izvršni svet je doslej že dal denarno pomoč za popravilo, vendar je odobrenih sredstev pre malo za vse nujne ukrepe. Ne da bi raziskali tla, se verjetno ne bodo lotili temeljitega popravila poškodovanih objektov, saj ne vedo, ali se ugrezanje lahko nadaljuje kljub vsem ukrepom ali se pojavi kje drugje na dvorišču. O ugrezjanju dvorišča in nastali škodi pri Žagarjevih je pred časom znova razpravljal izvršni svet, katerega je na jamo v Jablunu tokrat opozoril Franci Konciija, predsednik občinske skupnosti. Izvršni svet je pripravljen še pomagati Žagarjevin, vendar občina ne bo plačala vse stroškov popravila in zavarovanja zemljišča. Snek je sicer jamo "saniral", vendar je v resnicu videti taka, kot kaže fotografija. (Foto: L. M.)

OPRAVIČILA - Na zadnjem zasedanju črnomaljske občinske skupščine, ki je bila seveda še v preteklem letu, je bilo slišati veliko nostalgičnih besed, pa tudi veliko opravičevanja. Tako se je opravičil tudi sedanji semiški župan, ki pa takrat še ni vedel, albo pri volilcih dobil največ glasov ali ne. Opravičil se je za tečenjarenje, saj je bil med tistimi delegati, ki so v zadnjih štirih letih in pol največkrat stali na govorniškem obru. Vendar je sam sebi tudi priznal, da je v tem času le nekaj naredil. Če bo s takšnim opravičilom zaključil tudi svoje štiriletno županovanje, bodo svetniki in njegova volilna baza zagotovo kar veseli.

HVALA - Predsednik sedaj tudi že bivšega izvršnega sveta pa je menil, da so šli v tem mandatu skozi najtežje čase. A uspelo jih je, da Črnomelj ni več med zadnjimi na lestvici uspešnosti slovenskih občin, kot je bil leta 1991. Število zaposlenih je takšno kot leta 1990, število brezposelnih se je ustalilo na tisoč, čeprav jih je bilo že čez 1.400. Po višini plače je za črnomalsko še 15 nekdajnih občin. Ob tem zadnjem je bilo med delegati kar precej mužanja, kajti njihova sosedesa Metlika že precej časa po višini prejemkov na zaposlenega zaseda nečastno zadnje mesto. Toda tudi Metličani bi se lahko začeli hvaliti: da niso imeli stečajev, nobenega podjetja na Skladu RS za razvoj...

KARAOKE - V Semiču so med prazniki pripravili karaokе, ki jih je zvesto prenašala tudi lokalna televizija Vaš kanal. Poslušalci so pričakovali, da bo tako kot v karaokē na slovenski TV zapel tudi voditelj, tokrat Zvone Vidmar. Tega niso dočakali, je pa napovedoval kar nekajkrat prav po semišku zavil.

Dušan Vrščaj

Sredi decembra smo se na črnomaljskem pokopališču zbrali v večem številu, da bi se zadnjč pošlivali od Dušana Vrščaja, obrtnika elektroinstalacij in električnih metitev iz Črnomlja.

Tragično novico nikakor nismo hтели sprejeti, saj je bil Dušan človek, za katerega si mislili, da ga nič in nihče ne more ustaviti na njegovih vsak dan uspešnejši obrtniški poti. Toda smrt je bila tudi tokrat močnejša.

Dušan se je kot mlad elektrotehnik zaposlil v črnomaljski tovarni Belt in kmalu začel s popoldansko obretnjo. Leta 1984 pa je začel opravljati svojo dejavnost kot redno obrt. Po zadnjih volitvah je postal član Izvršnega odbora. Kljub svoji preobremenjenosti je še našel čas za delo v zbornici.

Ceprav je bil Dušan eden naših najuspešnejših obrtnikov, pa svoje osebnosti ni spremenal. Ostal je prost, nasmejan in vedno dobre volje, skratka takšen, kot je bil na začetku svojega obrtništva. Zato je bil tudi zelo priljubljen med svojimi zaposlenimi in v celi črnomaljski občini.

Zalostni in pretreseni smo. Kot zbornica si lahko želimo le, da bi bilo več takoj uspešnih članov, kot je bil Dušan. Zato nam bo stal v trajnem, lepem spominu. Ceprav je bil mlad obrtnik, bo njegovo ime ostalo zapisano v zgodovini črnomaljskega obrtništva.

Obrtna zbornica Črnomelj

Trebanjske iveri

TRETIJ KROG - Plakati s Cirilom Pungartnikom, zmagovalcem drugega kroga volitev za župana občine Trebnje, so bili 29. decembra še zmeraj obešeni širom občine Trebnje. Vse kaže, da bodo v Trebnjem imeli še tretji krog volitev. Ali pa te plakate gori obesili Pungartnikovi nasprotniki, ki bi najraje obesili župana živega, pa jin ne pride v roke.

TATOVCI - Včasih so se "civili" iz Trebnjega in okolice bali hudejskih Romov kot vrag križa in so se Hudejam na daleč ogibali. Zdaj hodijo na pivo prav v Hudeje, v znameniti bife Cigobar. Včasih se je reklo, da kradejo Romi, zadnjč pa je po hudejskem Cigobaru "civil" Romu ukralen harmanik.

ZDRAVO - Občina Trebnje bo v prihodnje gotovo vodila zdravo politiko. V samem vrhu občine je namreč združen.

PROSTOR - Ko bo na mokroščem pokopališču taka gneča, da ne bodo imeli več kam pokopavati, bodo domaćini od veselja ostajali živi. Žal med grobovi take gneče še ni. Zaenkrat je zdaj gneča na parkirišcu pred pokopališčem, ker šoferji tam puščajo svoje avtobuse in kamione. Šoferjev najaz nazlikolič časa, da so jih zadnjč šli že iskat na pokopališče. Izkazalo se je, da so živi in da so automobile puščili tam samo zato, ker jim je najbolj enostavno zaseсти po "šihtu" javno parkirišče. Kje parkirajo pogrebci, očitno ni njihova skrb.

IZ NAŠIH OBČIN

KJE JE AMORTIZACIJA?

ČRНОМЕЛЈ - Kot smo že pisali, je delegatka občinske skupščine postavila vprašanje, ki je denar od amortizacije, ki so ga stanovalci, ki jih je ogrevala kotlovница na Čardaku, plačevali v ceni kurjave. Dočakala je tudi odgovor, ki pravi, da je od prevzema kotlovnice do leta 1990 pri oblikovanju cen ogrevanja sodeloval kulinri odbor, ki je spremljal stroške in porabo amortizacije. Komunalna je amortizacija obračunavala v skladu z zakonom o računovodstvu. V letih od 1990 do 1994 pa se je pokazalo, da enostavna reprodukcija v teh letih ni bila pokrita, zato ni mogeč goroviti o ustvarjeni amortizaciji. Zaradi nizke cene ogrevanja, ki ni pokrivala enostavne reprodukcije, so izgubo v kotlovnici delno pokrivali iz amortizacije. Kljub primanjkljuju po to so normalno obravnavanje energetske postaje morali poleg rednega vzdrževanja opravljati tudi druga nujna vzdrževalna dela.

KRVODAJALSKA AKCIJE

METLIKA, ČRНОМЕЛЈ, SEMIČ - Rdeči križ Slovenije pripravlja podnajnji dnevi v Beli Krajini tri redne krvodajalske akcije. Jutri, v petek, 6. januarja, bo od 7. do 13. ure krvodajalska akcija v metliškem združevanju domu. V torek, 10. januarja, bo krvodajalska akcija v Črnomlju, v sredo, 11. januarja, pa v Semiču. Vabljeni v čim večjem številu!

DEL VRTCA NAJ BI ZAČASNO PRESELILI

MOKORNOG - V mokronoškem otroškem vrtcu, ki deluje v šolski stavbi, so razmere nezavidljive. Vrtec ima en kombiniran oddelek z 29 otroki, vendar je prostor, kjer skrbijo za malčke, premajhen. Kot rešitev predlagajo družinsko varstvo, in sicer naj bi skupino 7 otrok iz vrtca premestili v stanovanje v bloku in zanje naj bi tam skrbela varuhinja. Vse dejavnosti v tem predvidenem novem vzgojnem vrtcu bo predstavljeni delno v vrtcu. Do predvidene selitve naj bi prišlo takoj po novem letu, premestitev pa bo samo začasna, kot podarjajo v šoli.

Zajetna pomoč

V ČRНОМЕЛЈSKIH OBČINIH je bilo v okviru javnih del lani opravljenega veliko dela

ČRНОМЕЛЈ - V črnomaljskih občinih so v preteklem letu potekala javna dela za brezposebne na različnih področjih. Poleg komunalnih del, o katerih smo že pisali, je bil najobsežnejši socialni program, ki je potekal skozi vse leto.

V okviru javnih del na področju sociale so družine in posamezniki, ki so se težavah zaradi bolezni, pričetnosti, ostarelosti prejeli raznovrstno pomoč. Pomoči je bilo deležnih več kot 40 družin, nekaterih med njimi vsak dan, druge nekajkrat na teden. Socialni program je zajel tudi romske družine na Coklovci, Lokyah in v Kanižarici. Delavci so v romskih naseljih delili oblačila in drugo pomoč, skrbeli za higienško osveščenost, pomagali pri pripravi za vključevanje otrok v šolo in še pri čem. Lani so pričeli uvedeti tudi poseben socialni program za pomoč mladim brezposelnim, kot je na primer iskanje zaposlitve, vključevanje v izobraževanje. Toda četudi je brezposelnost med mladimi velika, se jih je odzvalo le malo.

Poleg tega so potekali v okviru javnih del vzgojni programi, v katere so vključili 44 predšolskih otrok iz Gribelj, Loke in Čardaka, ki ne obiskujejo vrtca. V program pridelave bilo hrane so bila vključena dela, povezana s pridelavo sezonske zelenjave. Več del je bilo opravljenih tudi v knjižnici, predvsem pa vnašanje podatkov oziroma evidenc knjižničnega gradiva v računalnik. Poleg tega so bile v okviru javnih del v krajinskem parku Lahinja urejene in očiščene poti ter dostopi do znamenitosti, očiščeno pokopališče ter opravljenia nekatera dela pri cerkvi Vseh svetnikov.

M.B.-J.

M.B.-J.

Renta za nepriljubljeno sosedo

PREBIVALCI Vojne vasi zahtevajo rento zaradi bližnje čistilne naprave - Trajna oprostitev plačila kanalčine za občino sporna - Nujna posodobitev Vojinske ceste

ČRНОМЕЛЈ - Prebivalci Vojne vasi so prepričani, da se je prav na njihovo naselje v zadnjem času zgrnilo največ problemov v vsem Črnomlju. Menijo, da tudi zaradi tega, ker so bili doslej preveč tih v popustljivi. Vendar so se odločili, da odslej ne bo več tako ter da bodo toliko časa ponavljali svoje zahteve, da jih bodo pristojni končno moralni uresničiti. A če ne bodo uslušane bese, so pripravljeni uporabiti tudi drugačna sredstva.

Vojincani so že v zadnjem času naslovili na občinski izvršni svet dopis, v katerem so ga spomnili na svoje večletne zahteve, ki so jih tokrat strnili v štirih točkah. Ker bo s črnomaljsko centralno čistilno napravo, ki bo stala v Vojni vasi, degradirano okolje, Vojincani zahtevajo od izvršnega sveta, da financira gradnjo kanalizacijskega omrežja v Vojni vasi. Poleg tega tudi, da jih trajno oprostijo plačevanja kanalčine ali morebitnih drugih dajatev v povezavi s čistilno napravo. Zahtevajo modernizacijo Vojinske ceste, ki pelje do mestnega pokopališča v Vojni vasi in je bila zgrajena pred četrto stoletjem s prispevkami občanov. To cesto, ki je ena najpomembnejših v Črnomlju, bi moral popraviti, razširiti, kjer je le mogoče, ter položiti zaporni slopi. Težki tovornjaki, ki so ob izkopu za čistilno napravo vozili material, pa so popolnoma uničili obvoznico iz Vojne

vasi na Zadružno cesto, zato bi po menju Vojincanov morali rekonstrukcijo te ceste vključiti v gradnjo čistilne naprave. Zadnjena zahteva prebivalce Vojne vasi je, naj čistilno napravo zgradijo v skladu z načrti in soglasji strokovnih ustanov.

Toda Vojincani zatrjujejo, da si bodo hišne kanalizacijske priključke že sami zgradili, sicer pa so ob pridobitvi gradbenih dovoljenj plačili vse komunalne prispevke tako kot ostali Črnomaljci, ki imajo kanalizacijo, medtem ko imajo v Vojni vasi še greznice. Vztrajali pa bodo pri trajni oprostitvi plačila za kanalčino. Po njihovem je to zelo majhna cena za centralno čistilno napravo v posedščini, ki jih bo poslabšala kvaliteto življenskega.

M. BEZEK-JAKŠE

cesto. Na občini se strinjajo tudi, da bili Vojincani zaradi bližnje čistilne naprave prav gotovo upravičeni do rente. Vendar menijo, da je zahteva krajjanov o oprostitvi plačila kanalčine sporna ter da je bolj smiselnino, da bi jim občina zgradila hišne priključke na kanalizacijsko omrežje.

Toda Vojincani zatrjujejo, da si bodo hišne kanalizacijske priključke že sami zgradili, sicer pa so ob pridobitvi gradbenih dovoljenj plačili vse komunalne prispevke tako kot ostali Črnomaljci, ki imajo kanalizacijo, medtem ko imajo v Vojni vasi še greznice. Vztrajali pa bodo pri trajni oprostitvi plačila za kanalčino. Po njihovem je to zelo majhna cena za centralno čistilno napravo v posedščini, ki jih bo poslabšala kvaliteto življenskega.

Na ta način želijo zagotoviti rento tudi potomcem, ki jih bo morda očitali, zakaj so dovolili gradnjo čistilne naprave prav pod naseljem. Očitno pa bodo morali v prihodnjem letu posodobiti Vojinsko cesto ter popraviti obvoznicu na Zadružno

OBČINA TREBNJE BO DOBILA VRNJENIH 45 MILIJONOV

TREBNJE - Tukajšnji izvršni svet je na zadnjih sejih župan Ciril Pungartnik obvestil, da mu je predsednik odbora za finance pri DZ Janez Kopac rekel, da bodo še letos vrnili občini Trebnje 45 milijonov tolarjev. Kot je znano, je občina potem, ko je izgubila pravdo zoper denacionalizacijske upravičenec, morala tem izplačati okrog 54 milijonov tolarjev. Pungartnik se je ob tej priložnosti na zadnjih sejih izvršnega sveta zahvalil članom vlade za tvorno sodelovanje, ker so običajno našli skupni jezik in preživel mandat brez večjih spodbujaljev ali celo afér.

• Na svetu je veliko lepih stvari, kot je denar, vendar so zelo drage. (Jurič)

• Odstopnost zmanjšuje povprečne strasti, a poveča velike, kakor ugase veter sreči in razneti ogenj. (La Rocheoucauld)

• Na svetu je veliko lepih stvari, kot je denar, vendar so zelo drage. (Jurič) • Odstopnost zmanjšuje povprečne strasti, a poveča velike, kakor ugase veter sreči in razneti ogenj. (La Rocheoucauld)

Bo konkurenca končno le zaledla?

O problemih v metliški dimnikarski službi je moral na eni svojih zadnjih sej razpravljati celo občinski izvršni svet - Pooblastilo tudi drugim dimnikarjem

METLIKA - Iz nekaterih metliških podjetij in zavodov so se že nekaj časa pritoževali tako požarnemu inšpektorju kot občinskemu upravnemu organu nad cenami in kakovitosti storitev dimnikarja, ki je edini opravljaj dimnikarske storitve v občini. Občinski izvršni svet je pred štirimi leti sicer pooblastil za opravljanje teh storitev tudi eno od podjetij, ki pa s to dejavnosti ni pričelo.

Ljudje, ki so se pritoževali nad edini dimnikarjem v občini, so zadržali, da se zaradi težav z njim raje odločajo za dimnikarje iz drugih občin, ki so po njihovih besedah cenejsi, delo pa opravijo kvalitetnejše. Toda metliški dimnikar je te svoje

konkurence prijavil požarni inšpektorji z utemeljito, da opravljajo storitve na območju, za katere nima pooblastila. Požarni inšpektor pa bi moral v skladu z zakonom ukrepiti zoper to izvajalce dimnikarskih storitev.

Namreč občinskom referatu za obrt in podjetništvo so metliški dimnikarji opozorili na priporabe strank. Ker pa se razmre bistveno niso izboljšale, je problematika dimnikarske službe prišla tudi na dnevni red ene zadnjih sej občinskega izvršnega sveta. Ta je imel na razpolago štiri ukrepe, da bi se dimnikarske usluge v občini izboljšale. Lahko bi odvzel pooblastilo sedanjemu dimnikarju in dodelil celotno območje občnine drugemu.

Lahko bi sprejel enega od ukrepov določitve cen, a bi bila s tem problematika rešena delno, le na področju cen. Tretja možnost je bila, da bi IS razdelil občino na rajone. Pri tem bi mestu Metliki dodelil drugemu dimnikarju ali dimnikarskemu podjetju, ki je že izkazalo z dobrim delom, vse ostalo območje pa bi ostalo sedanjemu dimnikarju.

MILAN RMAN VODI UPRAVNO ENOTO

TREBNJE - Milan Rman je bil po sklepnu vlade Republike Slovenije imenovan za vršilca dolžnosti načelnika upravne enote Trebnje. Rman bo na položaju vršilca dolžnosti do imenovanja načelnika upravne

nemu metliškemu dimnikarju. Vendar se je tedanjša metliška vlada odločila za četrto možnost: za opravljajo dimnikarske dejavnosti je pooblastila ostale dimnikarje, ki to dejavnost že opravljajo v drugih občinah. Po tem ukrepu je eden od črnomaljskih dimnikarjev že dobil vse potrebole papirje za opravljanje dimnikarskih storitev v metliški občini.

M.B.-J.

Pozornost do ostarelih in bolnih

Društvo invalidov članom darila ob novem letu

TREBNJE</

Zapletalo se je samo pri volityah tajnika

Inž. Lavrič, podžupan Loškega potoka, dr. Rus predsednik občinskega sveta

LOŠKI POTOK - Lahko bi dejala, da je bila prva seja novoizvoljenega občinskega sveta, ki je bila 23. decembra 1994, zgodovinska, saj je minilo več kot 35 let, odkar je bila nekdana občina z dekretom ukinjena in so se Potočani selili, priključevali zdaj k tej, zdaj k drugim in končno zadnjih 30 let vdrili v ribniški občini.

Svet je po sprejetju začasnega poslovnika izvolil za predsednika sveta dr. Petra Rusa in za podpredsednika inž. Janka Debeljaka.

Za podžupana je bil predlagan inž. Maks Lavrič, svetnik iz KS Draga. To mesto je bilo Dragarcem nekako objavljeno že v predvolilni kampanji in ga je svet soglasno potrdil. Nekolikso je zpletlo pri izvolitvi tajnika, ki je bila predlagana Anica Debeljak, ki je zaposlena kot računovodja v osnovni šoli in ima na tem področju velike izkušnje. Padli so očitki, da bi to mesto moral zasedti nezaposlen človek, in izrazen je bil sum, da so bila mesta že prej dogovorjena. Zaplet sta pojasnila župan Janez Novak in predsednik sveta Peter Rus. Svet je pojasnilo sprejel in potrdil za tajnika občine Anico Debeljak. Za pripravo statuta so bili izvoljeni: Janez Bambla, KS Loški potok, Anton Žagar, KS Draga, in Anica Debeljak.

A. KOŠMERL

Ribniška dilema: kdo bo županu določil plačo?

Župan Janez Rus, predsednik sveta Jože Tanko, podpredsednik Marjan Hočevar

RIBNICA - Na prvi seji novega občinskega sveta Ribnica so nekateri hoteli določili županu Janezu Rusu tudi plačo. Popustili so šele, ko jima je bilo pojasnjeno, da so plače županom dolocene z zakonom.

Za predsednika občinskega sveta so določili zasebnega podjetnika Jožeta Tanko, ki je bil tudi eden izmed kandidatov za župana. Za podpredsednika sveta pa so izvolili upokojenega inž. Marjana Hočevarja. Nadjale so izvolili komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (predsednica Olga Taniko) in komisijo za pripravo statuta in poslovnika (predsednik Vinko Zajc). Seveda pa so še prej potrdili mandate vsem 20 izvoljenim svetnikom. Še vedno pa se ne ve, če je župan lahko hkrati svetnik ali pa je treba njejovo svetniško mesto izpolniti z drugimi svetnikom. Tajne posle nove občine bo do izvolitve tajnice opravljala Dragica Abrahamsberg, tajnica stare občinske skupščine.

J. P.

POTRJENE SMERNICE

KOČEVJE, KOČEVSKA REKA - Kočevski občinski izvršni svet je že potrdil urbanistične in arhitekturne smernice za 9 naselij na območju Kočevske Reke. To je še posebno pomembno zato, ker je bilo to območje več desetletij zaprto in tako urbanistična bela lisa. Gre za naselja Koče, Mlaka, Primoži, Rogati Hrib, Ravne, Inlauf, Borovec ter Gornja in Dolnja Briga. Smernice so strokovna podlaga za izdelavo prostorskoreditvenega načrta in pripomoček službi za izdajanje lokacijske dokumentacije.

A. KOŠMERL

PODJETNIŠKA CONA V KOČEVJU - Ob cesti med Kočevjem in Bregom nastaja podjetniška cona, ki jo nekateri imenujejo tudi obrtniška cona. Dograjena je že mizarška delavnica, zdaj pa sta v gradnji še dve prostorjeni in višji hali, ki bosta last več obrtnikov. V obeh bodo organizirali proizvodnjo, trgovine ali pa še kaj drugega. Nekateri politični stranke pa že menijo, da je v Kočevju dovolj takih poslovnih prostorov, ker je nekaj večjih podjetij propadlo, in da so take gradnje nepotrebe, kar so zapisale tudi v svoje volilne programe. (Foto: J. Primc)

Zazidalni načrti postali odveč

O pomenu prostorskreditvenih pogojev (PUP) v ribniškem predelu R 7 govori inž. Peter Levstik, ki je v občini najbolj seznanjen z vsem tem gradivom

RIBNICA - Sklep o javni razgrnitvi osnutka sprememb in dopolnitve prostorskreditvenih pogojev (PUP) za območje R 7 Ribnica so sprejeli na zadnji seji izvršnega sveta pravkar (pre)minule občinske skupščine Ribnica. Inž. Peter Levstik, ki je pri pripravi teh dokumentov največ delal, je za naše bralce obrazložil pomen tega dokumenta.

PUP R 7 zajema mestno naselje Ribnica od Brega do Hrovache in predvideva nekaterе bistvene spremembe pri urejanju mestnega naselja, zato je treba hkrati spremeniti srednjoročni plan občine. Tako je v PUP vključeno tudi območje vojašnice, ki je bilo doslej bela lisa, in še nekatera druga območja, ki so jih doslej urejali z delnimi zazidalnimi načrti, poslej pa jih bodo znotrimi PUP.

Po osnutku PUP naj bi bila povod

Napotki svetnikom

Z zadnje seje občinskega izvršnega sveta Kočevje

KOČEVJE - Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta je bila glavna točka dnevnega reda poročilo o opravljenih večjih investicijskih delih v minulem štiriletnem obdobju in predlog, katera dela je treba nadaljevati, dokončati ali nanovo začeti. Seznam je dolg skoraj 6 gosto tipkanih strani. Poročilo naj bi, kot je bilo rečeno v razpravi dopolnili tudi ocenje, koliko je bilo opravljeno delo vredno in iz katerih virov financirano.

O Kočevskem naravnem parku ni

• **ŽUPAN - POKLICNO ALI NE?** - Na prvi seji novega občinskega sveta Kočevje, na katero niso vabili novinarjev, so potrdili mandate izvoljenim svetnikom in županu Janku Vebru. Odločitve o tem, če bo novi župan opravljal dolžnost poklicno, je prepričljivo svetu, ki bo o tem sklepal prihodnjih. Prihodnjih bodo izvolili tudi predsednika občinskega sveta. Izvolili pa so komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja (predsednik Franc Bartolome) in komisijo za pripravo statuta in poslovnika (predsednik Alojz Ivančič). Prva seja je bila očitno zanimiva, sodeč po govorih. Na osnovi govorov lahko sklepamo, da so nekateri spet skušali s starimi strankarskimi prepriki, ki so pripeljali do blokade dela minule občinske skupščine, vendar so se unesli. Vprašanje je, za kakko dolgo...

v poročilu nič rečenega. Pojasnjeno je bilo, da je tik pred izidom druge številke glasila "Kočevski naravni park", ki "je izjemno dobra". Predsednik Mihail Petrovič pa je menil, da je klub zelo različnim mnenjem o tem parku potreboval nadaljevati razpravo o njem. Če se bomo prebivalci Kočevske izogibali tej razpravi, bodo o parku oddolčali le drugi, ki ne pozna dovolj Kočevske.

Novi kočevski župan Janko Veber je menil, da so predlogi izvršnega sveta dobrošli. Prizadeval se bo, da bo novi občinski svet deloval kot delova skupina, in ne kot politično telo, ki bo igralo razne politične igre.

J. P.

v mestu dovoljena gradnja ali sprememba namembnosti pritličnih prostorov v lokalih razen v strogo stanovanjskih soseskah (na primer Mlaka itd.), kjer bo možno imeti le izrazito mirne obrti (šivljstvo itd.), ne pa hrušnih (bifeji itd.). Take rešitve PUP pa so v nasprotju s sedanjim srednjoročnim planom, zato je treba tudi njega spremeniti.

V kasarni so skoraj vse zazidane površine namenjene obrti in industriji. Za isto so namenjeni prostori, ki jih zdaj zaseda begunski center, seveda, ko bodo izpraznjeni. Še vedno je del prostorov namenjen tudi za po-

PROSIL ZA ODLOŽITEV PLAČILA

KOČEVJE - Podjetnik Majerle iz Črnomlja, ki gradi obrat v industrijski coni pri Predgradu, je zaprosil kočevski izvršni svet za odlog plačila posojila, ki ga mu je odobril ta organ. Izvršni svet mu je odlog odobril, a le pod pogojem, če predloži jamstvo, da bo posojilo res vrnil. Temu podjetniku so nameč že nekajkrat odložili odplačevanje posojila.

NAJUGODNEJŠI POPULUS

KOČEVJE - Zazidalni načrt za novo stanovanjsko sosesko P5/S14 Mestni log-Dolga vas, 2. faza, bo izdelal Populus iz Ljubljane. Tako so sklenili na zadnji seji občinskega izvršnega sveta, ko so izbirali najugodnejšega ponudnika. Populusova ponudba je bila pod 2 milijona tolarjev. Urbanističnega inštитuta Ljubljana nad 2 milijona, rekorder med ponudniki pa je bil novomeški Pionir, ki je zahteval skoraj 5 milijonov tolarjev.

"Barve niso bile pomembne"

SEVNICA - "Bilo mi je v ponos biti ena izmed vas," je na sprejemu lani pred novim letom rekla med drugim Breda Mijovič, predsednica skupščine občine Sevnica. Poleg te, s čustvi podprtje izjave je bilo na sprejemu slišati še kar nekaj besed v podobno pojavljenem tonu.

Breda Mijovič je kot gostiteljica v uvodnem nagovoru dejala, da se jim je v Sevnici uspešno dvigniti nad međusobno obračunavanja, zato so lažje delali v korist očitnega razvoja sevnške občine. Tako kot naklonjeni javnosti se je za pomoč in podporo predsedničica zahvalila tudi svoji družini. Ker je v drugem krogu volil za župana zasedla 2. mesto, se je na prednovotnem sprejemu dotaknila tudi nove občine, na katere krmili bodo drugi. Novemu svetu občine je zaželeta "veliko modrosti".

Da Sevnica ni izkravela v medstrankarskih obračunih, se je dalo razumeti tudi besede Tonija Korena, ki je v barvitem slogu seštel uspehe in zadrgje iz časa predsednikovanja Brede Mijovič. Koren je vzel za miselno izhodišče svojega novotnega občinskega obraza. Mijovičeva se namreč niti ob kandidaturi za župansko mesto ni odgovordila.

Da Sevnica ni izkravela v medstrankarskih obračunih, se je dalo razumeti tudi besede Tonija Korena, ki je v barvitem slogu seštel uspehe in zadrgje iz časa predsednikovanja Brede Mijovič. Koren je vzel za miselno izhodišče svojega novotnega občinskega obraza. Mijovičeva se namreč niti ob kandidaturi za župansko mesto ni odgovordila.

PRVA SEJA V OSILNICI

OSILNICA - Na prvi seji občinskega sveta so izvolili Jožeta Šimeca za predsednika občinskega sveta in za predsednika komisije za pripravo statuta in poslovnika, Mirjam Šerter pa za podpredsednico občinskega sveta. Željko Knavs pa je predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

NI PROSTIH SOCIALNIH STANOVAJ

KOČEVJE - 280 vlog za dodelitev stanovanj ima v obravnavi služba za stanovanjske zadeve občine Kočevje. Večina prisilcev izpoljuje pogoje za dodelitev socialnega stanovanja, takih novih stanovanj pa po letu 1988 sploh niso več gradili. So pa s prenovami dveh stavb na Trgu zabora odpoljancev v Kočevju pridobili 16 službenih in profitnih stanovanj. Vendar je občina že po predpisih dolžna začenjati sodelovanje s podjetjem socialna stanovanja.

Drobne iz Kočevja

ČE BI BIL JAZ... - Sneg je spet presenetil. Prve dni so bile glavne ceste sicer splužene, stranske pa vse še danes niso in kaže, da bo sneg oddalnilo še vreme. Neki gasilec se je oni dan hodoval zaradi slabih spluženih cest: Če bi bil jaz, tisti, ki odloča, bi takoj z brezposelnimi in tistimi na čakanju organiziral javna dela, in sicer čiščenje in odvajanje snega z mestnih ulic.

MANJ POKANJA - Za praznike je bilo občutno manj pokanja. Nekateri pripisujejo zaslužno ostrešjim ukrepom policistov, drugi pa snegu, ki je dal še dolge.

ZIVINA NA SMUČIŠČU - Na zadnji seji občinskega izvršnega sveta je bilo opozorjeno, da je potreben usposobliti kočevske smučišča v Dolgi vasi. Že poleti pa naj bi se na njem pasla živina, da se ne bi začašalo.

HVALA ZA ČESTITKE - Vsem politikom, županom, poslovenzem, kulturnikom itd., ki so se ob praznikih s čestitkami spomnili novinarjev, hvala in enake želje.

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Katere novoletne čestitke si bili najmanj vesel?

- Tiste iz Komunale o novem obračunu komunalnih storitev.

Ribniški zobotrebci

MANJ POKANJA - Za praznike je bilo v Ribnici precej manj pokanja petard kot v minulih letih, ko je najbolj pokalo ob polnočni in to v okolici cerkve. Tokrat je na sveti večer počila le ena petarda, in še ta precej daleč od cerkve. Tisti, ki jo je vrgel, se je takoj opravil policistom.

SNEGA NISO ODVAŽALI - Je pa bilo tudi še minuli teden po Ribnici precej nereda zaradi neodpeljanega snega z ulic in večine pločnikov pa tudi s parkirnih prostorov. Zasebniki so v glavnem svoje delo pošteno in lepo opravili, ne pa za to delo zadolžene službe, ki so bile že v novembrovem trikrat opozorjene od policistov, naj pravočasno izdelajo načrte pluženja, čiščenja in odvozne predlagali v kaznovanje.

JASNA MEJA CESTNIH PODJETIJ - Tudi v demokraciji je enako vidna meja med cestnim podjetjem Ljubljana in Novo mestu, kot je bila v enoumnik. Tako je bila že v vikendu pred božičem magistralna cesta od meje pri "vahtnici" proti Ljubljani kopna, proti Ribnici in Kočevju pa zasnežena, zaledena, polna luknenj v ledu itd. Policisti pravijo, da za takoto stanje ni krivo cestno podjetje Novo mesto, ki se le držalo predpis, da ni treba pluziti, dokler ne zapade nad 10 cm snega.

Sevnški paberki

ODJUGA - V Sevnici je pred novim letom nastopila močna odjuga. To se je poznalo tudi v poštni stavbi, kjer je bilo osebje zaradi močno ogrevanih prostorov lahko kar v kratkih rokavih. Če je počasno preklopila pokrivalo, pa je sevniški komunalci in drugimi čistili cesti kljub vsemu presrečna.

CESTE - Breda Mijovič je rekla po prvih dveh dneh lanskega prednovotnega sneženja, da v Sevnici ceste še niso očiščene, kot bi morale biti. Že ve, kaj pravi. Ampak moralna bi pred tem obiskati na primer Novo mesto, pa bi bila nad sevnškimi komunalci in drugimi čistili cesti kljub vsemu presrečna.

STOLI - Ob novoletnem koncertu je bila sevnška dvorana nabito polna, kar govori o tem, da so organizatorji naredili dobro prireditve. Tuk pred začetkom so v dvorano, v kateri se je že takrat gnetilo ljudi, prispeti predsednica občinske skupščine, dekan in drugi pomembni sevnščani. Predsednica je sedla na predsednikov stol, drugim pa so naredili prostor tako, da so dvignili s stolov otroke, ki so prišli v dvorano dovolj zgodaj, da so imeli kam sestti. Mlaðež je vstala še potem, ko so ji to reklj organizatorji koncerta. Ne vedo ti otroci, da je treba odstopeni stol! Mogoče pa predsednici in velenžem ni nihče iz ljudstva vstalo zato, ker so še premalokrat z ljudstvom in jih premalo pozno.

SMETI - Na zadnji lanski četrtrek so bili mali priročni smetnički po Sevnici zvrhani in značilna nesnaga že v prehladenega obdobja je ležala marsikje tudi že po tleh. Tako je bilo celo ob najbolj prometnih pločnikih, ki so bili očitno že dolgo časa kopni. Komunalci so verjetno mislili, da se bo sneg obdržal malo časa in da bo dije prekrival smeti, pa so malo odložili skrb. Ker sta v mestu vsaj dve vrsti smetničkov, povejmo, da so bili pozabljeni pred vsem tisti okrogli. Mogoče je bil dovrhan in okrogel pred njimi.

S projektom Phare do nove Lisce

E

VOLITVE PREZGODAJ - Sneg je je v krški občini ljudem močno zaledel. Groza pa ne bi bila tako velika, če bi tisti, ki so dolžni skrbeti za čiščenje cest, svoje delo pravočasno in predvsem temeljito opravili. Tako je bilo negodovanja veliko, med drugim pa je padlo tudi nekaj pripombe na račun volitev. Te so bile očitno kakšen teden prezgodaj, saj bi bile v nasprotju primeru ceste prav gotovo bolj očiščene.

KONEC SVETA - Verjetno še ne bo konec sveta zgolj zato, ker je z delom zaključil Svet posavskih občin. Res pa je, da za zdaj še ni znano, kako se bodo posavske občine povezovale v prihodnje in če se sploh bodo. Njihove predhodnice so to poskušale vrsto let, marsikdaj so bile neuspešne in so se večkrat brezplodno prerekala med sabo, kot pa sodelovalo. Navsezadnjese je izkazalo, da je bilo tako povezovanje kljub vsemu boljše kot nobeno, in je precej pripomoglo k utrditvi regije Posavje. Regije, za katere se zdaj, po dolgih letih prerekanja, sploh ne ve, če bo obstala.

KRŠKO - Krško ni več, kar je bilo nekdaj, saj mu je gospodarstvo močno opelošalo. Kljub temu mu moramo priznati, da še vedno ostaja pomembno, a na nekem drugem področju. K sreči z gospodarstvom ni hkrati pradol jeli tudi Kulturni dom, v katerem so še v dobrih časih zgradili veliko in malo dvorano ter še nekaj pripravnih prostorov. Krško tako ostaja, pravzaprav znova postaja, mesto konгресov, programskih konferenc, pomembnih okroglih miz in posvetov.

Novo v Brežicah

NI TEŽAV - Komu dodeliti najem neprofitnih stanovanj, se sprašujejo po širini Sloveniji, le v brežiški občini za zdaj ne. Pa pri tem ne gre za to, da bi oni že imeli pravilnik, ki ga drugod še ni. Nimajo ga in zato se bo po vsej verjetnosti tudi njihov predstavnik udeležiti okroglo mize pri sosedih. Znanje in informacije, ki jih bo prinesel od tam, mu ne bodo kaj prida koristile, vsaj nekaj časa še ne. V Brežicah namreč nimajo kaj dajati v najem, saj stanovanj že lep čas ne gradijo.

PREVEČ JIH JE - Le čemu bi jih gradili, razen v izjemnih primerih, ko jih nujno potrebujejo za oskrbnika staciona ali kakšnega naklonjenega sposobnega pravnika, če pa je stanovanj še preveč! Morda je res povprečno število stanovanj na enega prebivalca veliko, toda povprečje ne pomaga kaj dosti, kajti se nihče ni izumil takšnega sistema, po katerem bi se premožnejši imetniki odpovedali stanovanju, če imajo hišo ali več stanovanj hkrati. Brežičani si tudi ne morejo nič pomagati s 500 nekdajnimi vojakimi stanovanji, kljub temu da so dobila takega ali drugačnega lastnika. Nekaj med njimi jih je še praznih, a tudi te skrbno čuva vojska - zase. Stanovanja torej res so, in čeprav jih je gradila družba, občina, ali, če se bolje sliši, mi vsi skupaj, so jih poceni kupili samo eni, vsi ostali so se obrisali pod nosom, da o mladih družinah, ki bi nujno potrebovale streho nad glavo, sploh ne govorimo.

KAJ ŠE BO - Iz novega občinskega sveta pa še nekaj bo. Tudi iz nekaterih svetnikov. Že na prvi seji so svetniki podprtli predlog, naj občinska uprava pripravi vse potrebno, da bodo državo prepričali, kako nujno potrebno je, da nekatero večje državne funkcije ostanejo tudi v brežiški občini. Brežice imajo carinske izpostave in mejo, Krško ima carino, Brežice imajo vojsko in je bodo še več imele, Krško vojaško upravo. In tako naprej. Ideja je dobra, vprašanje je, le, če se so je lotili na prav način. Njihovi krški kolegi to opravijo na elegantnejši in učinkovitejši način.

V času od 10. do 23. decembra so v brežiški porodnišnici rodile: Mihaela Levičar iz Presladola - Davida, Ljudmila Šneberger iz Buškoška - Matjaža, Daria Radič iz Presladola - Sandija, Majda Grajzl iz Krškega - Grega, Bernarda Runtas iz Otoka - Lucijo, Mojca Lopatič iz Dol. Pirošice - Grega, Margita Cizelj iz Dolnjene vasi - Kajo, Žvonka Jarkovič iz Velike Doline - Matjaža, Suzana Morina iz Brežic - Endrija, Vesna Zierer z Razborja - Nino, Ljubica Novoselič iz Nove vasi - Andrejo, Marjeta Glogovič iz Brežic - Manco, Metka Rozman iz Kalščevča - Primoža, Štefka Stefanovič iz Čemeževca - Danijela, Alenka Kraševič iz Vel. Mraševske - Nejca, Jožica Žibert iz Gor. Skopic - Saro, Milena Prigomet iz Cirja - Martina, Renata Vizlar iz Dol. Boštana - Žana. Čestitamo!

Do posavske deponije še daleč

Predlaganih 8 lokacij za bodočo regijsko deponijo komunalnih odpadkov - Zdaj so temeljito analizirali stanje ter ugotovili, koliko je odpadkov in kakšni so

KRŠKO - Pred malo manj kot letom dni so predsedniki izvršnih svetov treh posavskih občin podpisali pogodbo za izdelavo projektno naloge, ki bo predlagala skupni koncept ravnanja z odpadki v tej regiji in pripeljala do regijske deponije. Naloge so prevzela tri podjetja, o poteku projekta pa je izvršnim svetom v decembru poročal vodja projekta mag. Krešimir Fink.

Projektna naloga je Posavce stala skoraj 9 milijonov tolarjev, izvajalcii pa so temeljito analizirali sedanje stanje na področju ravnanja z odpadki, predlagali bodoči sistem zbiranja in ravnanja z odpadki, organizacijo izvajalcev zbiranja, določili kriterije za izbor lokacije regijske deponije odpadkov, pretehtali ekonomski vidike takega odlaganja, predvideli obseg investicij, obratovalne stroške in ceno na eno gospodinjstvo oz. eno tono odpadkov.

Izvajalci so na koncu po večih fazah izločanja na podlagi posebnih kriterijev izbrali 8 možnih lokacij za deponijo, ki pa so ostale v tajnosti. Pred dokončno odločitvijo bo namreč treba narediti še temeljitejšo geološko raziskavo teh območij, poleg tega pa ustvariti ugodno javno mnenje. Kot ugotavlja poročilo namreč ljudje niso pripravljeni sprejemati odpadkov v svojo sredo. Če jih že bodo, jim je treba na račun slabšega življence ponuditi boljšo infrastrukturo, delovna mesta, kolektivno oskrbo ali druge vrste nadomestila.

Koncept ravnanja z odpadki predvideva postopno uvajanje ločenega

zbiranja odpadkov in njihove obdelave, kar naj bi v končni fazi pripeljalo do 75-odstotnega zmanjšanja odpadkov. Za te bo še vedno potrebna deponija. V nalogi so ugotovili količine, sestavo in lokacije odloženih komunalnih in tudi posebnih odpadkov v vseh treh občinah, saj sedaj niti podjetja, ki odvajajo in zbirajo odpadke nimajo pregleda nad tem. Na osnovi popisa so izvajalci ugotovili, da

bo v Posavju potrebljeno zagotoviti 725.000 kubičnih metrov prostora na primerno urejenem odlagališču. Raziskati bi bilo treba vplive sedanjih odlagališč in za vsako posebej pripraviti projekt sanacije.

Posavski prebivalec letno povprečno proizvede 230 kilogramov odpadkov, vsaj v letu 1994 se je tako pokazalo. Med njimi je veliko kartonske embalaže, časopisov in papirja, plastike in tudi posebnih odpadkov.

Zdaj jih odvajajo tri podjetja: krško z odvozom pokriva že 62 odstotkov gospodinjstev, sevnško in brežiško podjetje pa 49 odstotkov. Projekt predvideva, da bi v prihodnosti uveljavljeni zbiranje komunalnih odpadkov na izvoru, poenotili odvoz odpadkov in ustanovili javni holding za izvedbo strokovnih in razvojnih nalog na tem področju.

B. D.-G.

• Jasnemu nebu in smojočim se gospodom ne bi smel nihče zaupati. (Pregovor)

• Starem začetu ni treba kazati poti v zelnik. (Pregovor)

SVET POSAVSKIH OBČIN ZAKLJUČIL MANDAT

KRŠKO - Na 9., zadnji seji sveta posavskih občin, ki je bila prejšnjo sredo, so prisotni svoje delo zaključili s sklepom, da jim s koncem leta 1994 poteče mandat, zato bo na nalogu novih občinskih svetov oz. županov, da se odločijo o nadaljnji usodi tega posvetovalnega in usklajevalnega organa za vse tiste zadeve, ki so skupne vsem trem občinam in presegajo le občinske interese.

SADJARI V BOJU PROTI SUŠI - Dolina ob potoku Močnik je bila nekdanje vinogradniško območje brežiških graščakov, danes pa je bolj kot po vinu znana po sadju. Številni vaščani so se namreč pogumno odločili za sodobne nasade in si, čeprav pogosto na manjših površinah, zagotovili nov vir za preživljvanje. Da ne bi bili preveč odvisni od muh narave, so začeli graditi namakalni sistem. Na sliki pogled preko sadovnjakov v Oklukovi Gori na akumulacijo ob cesti. (Foto: B. D.-G.)

30 LET BREŽIŠKEGA DRUŠTVA LIKOVNIKOV

BREŽICE - Prihodnji četrtek, 12. januarja, bo 19 članov Društva likovnikov iz Brežic razstavilo svoja dela v galeriji Posavskega muzeja. Razstava bo odprtva v počasitev 30-letnice obstoja društva. Njegovi člani so v treh desetletjih priredili 44 samostojnih razstav, nastopali skupaj z likovniki Posavja in sodelovali na številnih drugih razstavah po Sloveniji in Hrvaški. Društvo je vključeno v Zvezko kulturnih organizacij in Zvezo likovnih skupin Slovenije, ki prireja tudi strokovne tečaje za usposabljanje likovnikov. Društvo veliko pomagajo ZKO Brežice, nekatera podjetja, ustanove in posamezniki.

BOJAN HORVATIĆ

Po krstu kombija jih je obiskal še dedek Mraz

Spet novoletno srečanje duševno prizadetih

BREŽICE - Brežiško društvo za pomoč duševno prizadetim je sredi decembra v prostorih OŠ Brežice priredilo družabno srečanje staršev in njihovih otrok ter odraslih oseb z motnjami v razvoju. Predsednica društva Zinka Bogovič je predstavila delovanje društva in opozorila na probleme, ki pestijo invalide te kategorije oz. njihove starše. Nakazala je potrebo po razvojnem oddelku za najmlajše predšolske otroke, delavnice pod posebnimi pogoji in po varstveno-delovnem centru.

Pod vodstvom svojih tovaršic so v kulturnem programu nastopili učenci brežiške šole s prilagojenim programom in pevski oktet "Kranjci". Sledil je krst novega kombija, ki ga je društvo za nedoločen čas da Sožitje - Zveza društev za pomoč duševno prizadetim Slovenije. Kombi je na nalepku Sožitja slovensko okrasil Tomaž Jereb, direktor Zveze.

Prav vzdušje je pripravil dedek Mraz, ki je s pomočjo humanitarnih prispeskov sponzorjev obdaril otroke OŠ s prilagojenim programom in odrasle zmerno ali težje prizadete osebe, ki so v domači oskrbi. Za tiste, ki na srečanje niso prišli, so člani društva pripravili obdaritev na

domu. Vesel družabni večer je ob pogostitvi pričaral harmonikar Jože Škoberne.

Starši, otroci in odrasli prizadeti - vse je bilo okoli 140 - so doživljali prijetne trenutke v družbi, kjer ni bilo čutiti, da bi kdo opazoval njihovega otroka. V njihovem imenu se društvo zahvaljuje za denarne in blagovne prispevke vsem sponzorjem: PPV, AFP, trgovini Črnoga, Drezga, Stajer-commerce, gostilni Kramer, ITI, pizzeriji Cvetkovič, gostilni Humek, Jožetu Žnideriču, bistroju Suzana Hotko, gostilni Humek in avtomehaniki Skoftek iz Dobove; optiki Rimc, Posavju, Techno-chemu, Kmečki zadrugi, Vinu, Promarketu, cvetličnari Colarič, skupščini občine in DZS iz Brežic; tekstilni galerijeri Butara, montaži plinskih instalacij Komocar in avtoservisu Tomšič iz Krške vasi, Koloniale - veletrgovini iz Maribora, gostilni Les Čatež, Terman Čatež, podjetju VLEK iz Loč, Veržalu z Velikega Obreža, Oblikovanju gumijastih izdelkov iz Mihalovca in Imperialja Krško.

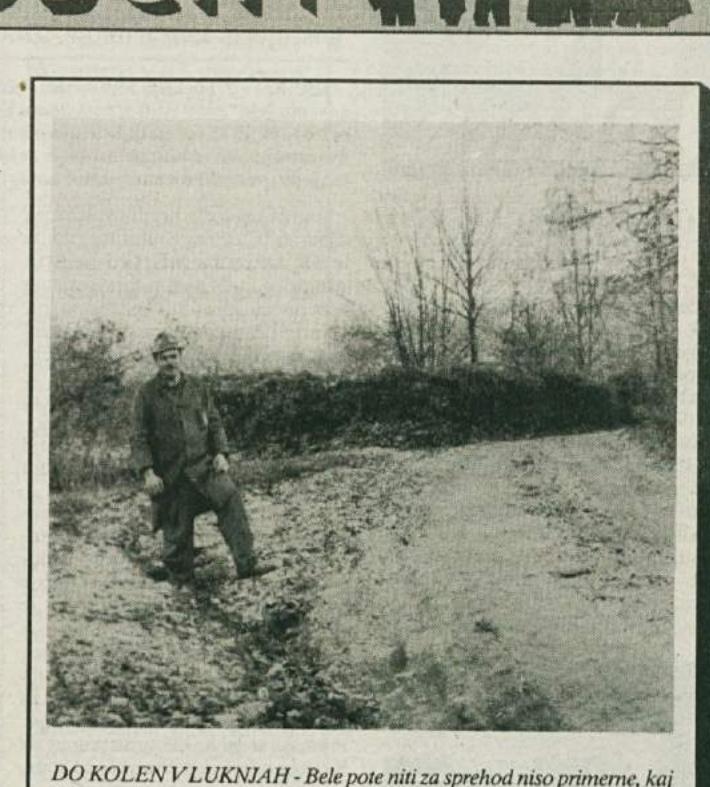
Društvo se zahvaljuje tudi OŠ Brežice za prostor in ozvočenje, učiteljem Šole s prilagojenim programom za lepo pripravljeno razstavo izdelkov predšolskih in šolskih otrok ter kulturni program, Vrtcu Brežice za pomoč pri delu, Jožetu Bostič, oktetu Kranjci, harmonikarju Jožetu Škobernetu, kmečkim ženam iz Bukovske, kuharicam OŠ in Vrtca v Brežicah ter Centru za socialno delo Brežice, ki je prevzel upravljanje vozila, ter Šoferju Sandiju za skrb in varno vožnjo.

IZVRŠNI ODBOR DRUŠTVA

BREŽICE - Podjetje Vino Brežice je konec decembra oddalo svoj program lastninjenja, in to klub zapletom pri zadružnem lastninjenju. Sporno premoženje - predelovalno klet v Šentlenartu - so izločili iz programa lastninjenja. V podjetju pravijo, da so to prisiljeni, sicer bi šlo vse premoženje v državni sklad.

Podjetje je prišlo na spisek za zadružno lastninjenje, čeprav je imelo v letih, ki se upoštevajo kot kriterij le 0,84 odst. zadružnega poslovanja. Tako je bilo Kmečki zadružni Bizeljsko dodeljeno 45 odstotkov Bizeljsko predelovalne kleti v Šentlenartu, podjetju Vino pa naj bi ostale samo gole polnilnice za brezalkoholne pijače. Vino se je zoper odločitev pritožilo, vendar so se zadeve zapletle, saj se je pozneje pojavila kot upravičenka v lastninjenju še Vinogradniško-vinarska zadružna Bizeljsko Brežice (bivši kooperanti). Ta je zahtevala celotno premoženje v Šentlenartu, tudi polnilnice brezalkohola, ki se je po njenem tolmačenju gradilo z denarjem kooperantov. Vse to je sprožilo nov upravni postopek, in ker se tri vključene strani ne morejo dogovoriti, je zadeva zdaj na sodišču.

Komu pripada premoženje v Šentlenartu s prostori za prezem grozdja, predelovalno kletjo, skladiščem, dveh polnilnicama za brezalkoholne pijače, instalacijsko zgradbo in drugimi potrebnimi objekti, bo moralno odločiti sodišče. Pred novim letom so si objekte ogledali tudi predstavniki ministrstva za kmetijstvo, da bi spoznali, kaj se lastnini. V Vinu Brežice dokazujejo, da se je Kmetijska zadružna Bizeljsko pripojila k Slovenskijevi leta 1971 in delovala kot od Vina Brežice ločen obrat. Do združitve oba obratov v TOZD je

DO KOLEN V LUKNJAHIH - Bele pote niti za sprehod niso primerne, kaj sele za vožnjo z avtomobili. Marjan Petan je na nekem ovinku skoraj do kolen zazgil v jarek, ki ga je na cesti naredila deroča voda. Za zdaj se vaščani izogibajo jarkov, vendar upajo, da bo tudi ta cesta kmalu prisia v kakšen občinski program. (Foto: B. D.-G.)

Po jarkih gre kaj težko

Cesta od Šutne do Dobrave kliče po posodobitvi - Bele pote bližnjica, a za zdaj komaj prevozna

ŠUTNA PRI PODBOČJU - Cesta od Šutne do Pristave in Dobrave je bila večkrat omenjena v predvoljni boju. "Če boste volili za nas, vam bomo uredili Bele pote (tako domačini pravijo omenjenemu odsek)", so obljubljeni. Od obljub se nikoli ni dalo in se še vedno ne da živeti, zato Bele pote ostajajo več ali manj za normalna osebna vozila ne prevozna cesta.

Kot pravi Marjan Petan iz Šutne, so cesto včasih s pomočjo občinskega denarja vsaj redno posipavali z gramožom, zadnji dve leti pa ni nič. Nazadnje so na pot navozili debelo kamenje, potem pa z deli niso nadaljevali, tako da zdaj kamenje štrli iz vozišča. Po cesti se vozijo samo tisti, ki jim ni škoda avtomobila, če pa bi bila urejena, bi koristila

B. D.-G.

mognim. Je namreč bližnjica za vaščane Dobrave in Pristave, ki morajo sicer do Šutne 6 kilometrov naokoli čez Podboče, tu pa imajo le 2 kilometra pot.

Po cesti Bele pote so vožijo krajan proti Planini, Gradvu in Brežju, kjer imajo mnogi vino-grade. Najpogosteje uberejo pot spet po bližnjici mimo Petanove hiše. Ta ima nekaj vec sreče, saj se jo obeta, da bo že to leto posodobljena in tudi asfaltirana. Za približno kilometr dolg odsek ceste uporabniki že zbirajo denar. 950 tisočakov potrebujejo samo za asfaltiranje, kar bo 70 ljudi težko zbralo, še posebej, ker običajno ne želijo sodelovati vsi uporabniki. Kljub temu lahko spomladni pričakujemo, da bodo domačini začeli z deli na tej cesti.

S kulturo pospremili staro leto

Oder v Kulturnem domu Krško je "razgret" od številnih nastopov domačih in gostujočih kulturnikov - Dobro obiskovane prireditve - Istočasno tudi novoletni sejem

KRŠKO - Z bogatim kulturnim večerom, ki so mu nadeli naziv "Pozdrav novemu letu", so v Kulturnem domu Krško zaključili verigo predprazničnih prireditv, ki so spremljale letošnji novoletni sejem v prostorih doma. Velika dvorana je bila nabit polna, pa je še klub temu nudila možnost, da so dogajanje razporedili na oder, daleč naokrog pod ostrom in še tuk pred gledalci.

Soorganizatorja prednovoletnega sejma sta bila poleg Kulturnega doma še IR inženiring Krško in Still inženiring Ljubljana. "Opravičujemo se za pomanjkljivosti, vendar smo trdno prepričani, da bomo s potencialom, ki smo ga združili v tem projektu, uspešni in še boljši v prihodnjem," je dejal direktor KDK Adolf Moškon in se se posebej zahvalil tudi maloštevilnemu kolektivu te ustanove, ki je imel v zadnjih tednih pred iztekom leta čez glavo dela.

In rezultati? Z njimi so najbolj zadowoljni številni obiskovalci posameznih prireditv. V slabih dveh tednih so lahko poslušali učence glasbene šole, moški zbor in ženski oktet iz Breستانice, gledali dramski skupini iz Koprinice in iz OŠ Jurija Dalmatina, plesalce Plesne šole Krško, plesno skupino Harlekin iz Kostanjevice in folklorno skupino z Senovega. Poslušali so lahko literarno skupino iz Krškega, pevko Stanko Macur,

mešani pevski zbor Viktor Parma, harmonikarje glasbene šole in šole Tonija Sotoška, ansambel Tonija Sotoška, citrira Petra Aščiča, violinistka Manico Žibret in pianista M. Šusteršiča.

V kulturnem domu so poslušali še 40 X band, Big Band in Dixiland učiteljev GS Krško. Igrala je glasbeno-zabavna skupina Karavan's, pena mladistevka Moni, pevca Marjetka Podgoršek in Bojan Kaplan, čaral čarovnik Niko in igral pihalni orkester Vidjem. Poleg množice domačih ustvarjalcev amaterske kulture so v minulih dneh v Krškem gostovali še kulturniki od drugih. Tako je na krškem odrvu nastopilo SLG Celje, Lutkovno gledališče Maribor, peli pa so Ribniški in Slovenski oktet ter Josip Lisac.

Prireditelji so z obiskom kulturnih prireditv zadovoljni, zelo dobro pa so bile obiskane tudi predstave za otroke in filmi za mladino. Izvedba tako bo-

gatega programa je bila za delavce kulturnega doma velik zalogaj, morada je bil program celo preveč zgoščen in nekoliko preobremenjujoč za ranje. V Kulturnem domu poučarjajo, da ne bi uspeli brez izdatne pomoči sponzorjev, podpore SO Krško, sekretariata za družbene dejavnosti, Zveze kulturnih organizacij in tudi ministrstva za kulturo. Ob zaključku leta ne morejo mimo zahvale vsem obiskovalcem in tistim drugim, ki so se v prostorih doma glasbeno izobraževali in vadili, sodelovali na simpozijih, konferencah, kongresih in počeli še kaj drugega. Vse to namreč daje vsebinsko domu in mu pomaga preživeti.

B. DUŠIČ-GORNICK

Muzej uči šolarje

Naravoslovni dnevi, učne ure, delo z zgodovinskimi krožki - Sodelujejo z vrtci

KOČEVJE - Vodstvo kočevskega Muzeja lepo sodeluje s šolami in vrtci. To delo organizira in vodi v imenu Muzeja Irene Skufca, ki nam je povedala:

V tem šolskem letu smo za delo z osnovnimi šolami predvideli naravoslovne dnevne, učne ure in še posebno delo z zgodovinskimi krožki. Prvi naravoslovni dan smo že imeli za drugošolce, njegov naslov pa je bil "Od zrna do pogače". Ogledali smo si muzej in pekarno Hram. Učenci so se seznanili s pripravo polja za setev in vsemi opravili od njive do kruha, pa tudi z orodji, ki se uporabljajo pri obdelavi polj, spravili žita, mlatvi, mletju, in s podobno.

Učne ure bodo posvečene predvsem določenim temam, na primer zgodovini kraja, o katerem se uče v šoli. Bodo tako rekoč dopolnilo učnega programa. Posvečene bodo tudi raznim razstavam v muzeju, prilagojene pa bodo starosti in prednjanju otrok.

Drugi del našega programa pa je delo z vrtci in malimi šolami. Skozi vse šolsko leto so na programu različne teme, kot je muzej, božič, velika noč, pletarstvo, pragozdovi, Indijanci in kavboji itd. O teh temah se bomo pogovarjali in izdelovali razne izdelke.

Muzej uvaja novost, muzejski abonma, ki bo za šolarja veljal 200 tolarijev na leto in za to stalno vstopnino bo imel šolar neomejeno število brezplačnih vstopov v muzej.

J. P.

VESELO PROTI NOVEMU LETU - Medtem ko so na odru in pod njim plesali plesalci krške plesne šole, je pod njim zaigral tudi krški Big Band, dvignil temperatu v prostoru, med številnimi obiskovalci pa le redkokateremu niso poplesavale vsaj noge. (Foto: B. D.-G.)

Oblečen kip Pesem svobode

Jurij Souček o Savinških novomeških kipih - Za kip Pesem svobode in Talca pozirala Boris Kralj in Bert Sotlar

jev Borisa Kidriča, političnega komisarja Glavnega štaba NOV in POS, ter Franca Rozmana-Staneta, komandanta Glavnega štaba NOV in POS) predstavlja spomenik padlim in žrtvam med 2. svetovno vojno. Kip talca, prav tako delo Jakoba Savinškega, so postavili 22. julija 1953; prav tako kot kip Pesem svobode ga je dal postaviti občinski ljudski odbor Novo mesto. Ureditev celotnega spomenika kompleksa na Vrati, z ložo, obnovljeno fasado in vežo Studijske knjižnice, s takratnim Kidri-

Pesem svobode

čevim, današnjim Prešernovim trgom ter lokacijo ob teh Savinških kipov je delo novomeškega rojaka, pokojnega arhitekta akademika Marjana Mušiča.

Za občinski praznik leta 1953 so na Glavnem trgu pred rotovzem odkrili doprsni kipa Janeza Trdine in Dragotina Ketteja, delo kiparja Jakoba Savinškega. Aprila 1956 pa so v veži Studijske knjižnice odkrili doprsni kip Mirana Jarca, po katerem so leta 1953 poimenovali novomeško Studijsko knjižnico. Tudi ta kip je delo Jakoba Savinškega, umetnika, ki je umrl leta 1961, star komaj 39 let.

A. B.

Talec

ORGELSKI KONCERT MILKA BIZJAKA

ČRNOMELJ - V sredo pretekli teden je imel organist prof. Milko Bizjak v črnomeljski župnijski cerkvi orgelski koncert. Bizjak je diplomiral iz orgel na Glasbeni akademiji v Zagrebu, izpolnjeval pa se je v Pragi in Gradcu. Je samostojni kulturni delavec ter vodi glasbeno založbo. Izdal je številne nove publikacije in serijo laserskih plošč z doslej neobjavljenim glasbo 17., 18. in 19. stoletja, ki so jo našli v arhivih po Sloveniji. Kot čembalist in organist se je predstavil na številnih nastopih doma in v tujini. Posnel je več kot 25 laserskih plošč ter mnoge radijske in televizijske oddaje.

V PRIPRAVI SO ŽE NOVI - Janko Saje v svojem delovnem kotičku, kjer zdaj nastajajo vodniki za Brežice, Sevnico in Krško.

S pravo knjigo na pot

Serija turističnih vodnikov Poti Slovenije - Urednik in pisec Novomeščan Janko Saje

NOVO MESTO - Janko Saje iz Novega mesta se je kot upokojenec in samostojni kulturni delavec lotil zanimivega in obsežnega načrta; skupaj z zasebnim založnikom Jurijem Kastelicem, lastnikom ljubljanske založbe Teo, bosta izdala serijo turističnih vodnikov Poti Slovenije, ki naj bi na turistom najprimernejši način pred-

stavili Slovenijo oziroma vse njene večje in turistično zanimivejše kraje. Saje, ki je glavni urednik zbirke, je začrtal vsebinsko zasnovno za vse vodnike, predstavlja pa se tudi kot pisec, saj ima nalogo, da napiše vse vodnike za območje širše Dolinke. Prva dva izpod njegovega peresa sta že izšla: pred časom kot prva Kostanjevica, zadnje dneve pred novim letom pa so natisnili tudi vodnik o Novem mestu.

Obe knjigov dovolj zgornko kaže, kako je zbirka zasnovana in kaj lahko pričakujemo od naslednjih publikacij. Gre za knjige priročnega žepnega formata z obiljem barvnih fotografij in s potrebnimi zemljvidevi. Vsebine je razdeljena na štiri sklope: prvi predstavlja zgodovino kraja, drugi njegove kulturne, zgodovinske in naravne zanimivosti, tretji pa je seznam prijetnih in zanimivih izletov v okolico z navedbo zanimosti, ki si jih je vredno ogledati, in z navedbo dobrih gostišč in gostiln. Vodnik zaključujejo najrazličnejši praktični nasveti, ki vedno prideo prav turistom, še posebej tujim.

"Založnikom sva pred časom ugotavljala, da imamo pri nas sicer kar precej knjig, ki predstavljajo lepote Slovenije, vendar pravih in uporabnih turističnih vodnikov skoraj nima. Slovenija je turistično izredno zanimiva dežela, ima veliko ponuditi tujemu in domačemu gostu, a predstavitev mora biti predvsem uporabna, napisana v prvi vrsti za turista," pravi Janko Saje. Ker je sam navdušen turist in si je ogledal že kar precej sveta, iz lastne izkušnje ve, katere informacije so za turista zanimive, in tudi, kaj naj turist spozna, da bo njegovo potovanje ne samo prijetno ampak tudi bogato doživetje. "Mislim, da takih vodnikov, kot jih pripravljamo v založbi Teo, še nismo imeli. Da ravnamo prav, potrjujejo tudi prvi odzivi. Kostanjevica je skoraj razprodana in bomo najbrž šli v ponatis."

Celotna serija vodnikov bo obsegala okrog 150 knjig, izšle pa bodo v slovenščini, angleščini, nemščini in italijanščini. Vsekakor kar zahteven založnik pričenjava k sodelovanju še več pokroviteljev.

T. GAZVODA

Silvester Mavšar

K sodelovanju so povabili že uveljavljene pesnike in kritike, s svojim delom na področju poezije pa so nekaterim avtorjem že našli strokovno pomoč pri ureditvi prve pesniške zbirke. Spomladti bodo organizirali tudi srečanje sodelavcev - piscev, kjer bodo razglasili tudi rezultate tekmovanja za najboljšo pesem.

Založba Opus, ki je hkrati tudi knjigarna in papirnica, v njenih prostorih pa je tudi knjižni klub Sveti knjige za Posavje, bo v kratkem izdala pesniško zbirko z naslovom Samuraj v galeriji pesnika Iva Antiča. Ob tej priložnosti bo v Krškem tudi predstavitev.

M. MARKELJ

revijo odločil, ker je želel preveriti splošno razširjeno mnenje, da smo Slovenci narod pesnikov. Odziv javnosti je bil zelo velik in je pokazal veliko željo in potrebo po objavljanju pravzaprav iz vseh concev Slovenije, vendar pa ko meni Silvo Mavšar, bo potrebno revijo razširiti, da bo imela tudi mentorško oz. svetovalno vlogo. Ker številni naročniki še ne zadošča za krite stroškov tiska, bo morala založba pritegniti k sodelovanju še več pokroviteljev.

T. GAZVODA

nomska knjiga z njo dobila obsežno in tudi celovito gradivo, ki ne daje samo poglobljenega pregleda splošno veljavnih managerskih dejavnikov, teorij in modelov, temveč prikazuje tudi prispevek našega slovenskega znanja na tem področju. Razveseljuje tudi izredno kakovosten tisk in še zlasti razkošje barv, slik, grafikonov in skic, s katerimi so avtorji dokaj zapleteno in zahtevno tematiko skušali bralcu približati in poenostaviti.

Zahvala za to, da smo dobili to "magno carto" managementa, gre predvsem uredniku prof. dr. Stanetu Možinu, ki je okrog sebe izbral najboljše slovenske strokovnjake s področja poslovodjenja. Da je knjiga na zunaj tako prijetna in strokovno tako bogata in obsežna, je moral opraviti tudi bogata doživetje. "Mislim, da takih knjig je tudi skrb za jezik in enoto poimenovanje strokovnih izrazov, kar je pri tolikšnem številu avtorjev in tako obsežnem in raznovrstnem delu vsekakor velik dosežek.

Ni dovolj, da knjiga samo enkrat preberemo, v njej je toliko podatkov

in informacij, da vabi k večkratnemu prebiranju. Sicer pa je čutiti, da so imeli avtorji knjige tudi ambicijo dati slovenskemu strokovnemu bralstvu enciklopedijo managementa. Vsak pomembni strokovni pojmom so namreč posebej prikazali in ga tudi definirali.

Avtorji knjige so naslednji: dr. Stane Možina, dr. Bogdan Kavčič, dr. Mitja Tavčar, dr. Danijel Pučko, dr. Stefan Ivanko, dr. Bogdan Lipičnik, dr. Jože Gričar, dr. Leon Repovž, dr. Andrej Vizjak, dr. Aleš Vahčič, dr. Veljko Rus in dr. Rado Bohinc.

Klub izredni obsežnosti knjige pa v njej le pogrešamo nekatere sestavine. Tako bi kazalo nekaj več napisati o organizacijskem razvoju ali akcijskem učenju. Verjetno so avtorji stali pred problemom, ali še širiti že obsežno knjigo ali pa čez leto ali dve izdati izpolnjeno izdajo, ki bi nadgradila obstoječo in jo z novimi

Dr. JANEZ GABRIJELČIĆ

Velika knjiga, imenovana Management

Naša ekonomika stroka je s tem temeljnim knjižnim delom, ki so ga napisali najuglednejši avtorji s področja poslovodjenja, dobila "magno carto" slovenskega managementa - Knjigo odlikuje lep jezik ter jasno in pregledno podana vsebina

Slovensko gospodarstvo in znanost je pred kratkim dobilo enkratno knjigo. Pri založbi "Didakta" iz Radovljice je namreč izšla za našo razmere tako pomembna in izjemna strokovno knjižna novost, da zaslubi nekaj.

Že obseg knjige (le-ta obsegajo kar 1.072 strani velikega formata) in njenega grafičnega privlačnosti sta enkratni. Dejali bi, da se knjiga lahko kosa z najboljšimi tujimi izdajami in da jih v nekaterih elementih celo presega. Prav prijetno se je počutili, da bomo sedaj tudi Slovenci lahko pokazali tujcem strokovno knjigo, ki nam je lahko v ponos in v dokaz, da marsikaj zmorno. Predvsem pa je pomembna vsebina knjige, saj je naša eko-

dežurni poročajo

V "CIGOBARU" UKRADEL HARMONIKO - Mlađeletnik iz Osredka pri Krmelju je osumljen, da je 28. decembra zvečer v bifeju "Cigobar" na Hudejahu ukral harmoniko in lastnika S. B. s Hudej oškodoval za okrog 120.000 tolarjev.

OB TORBICO - 30. decembra zvečer je neznanec na parkirnem prostoru v Dobravi vzlomil v osebni avto T. U. iz Novega mesta in s police ukral moško torbo, v kateri so bili dokumenti in vrednostni papirji. Lastnika je s tem oškodoval za 115.000 tolarjev.

VLOMIL V STANOVANJE - V času od 29. do 30. decembra je nekdo v Smrečnikovi ulici v Novem mestu vzlomil v stanovanje E. H. in ukradel 22 tisočakov in 5 videokek. Lastnika je s tem oškodoval za 30 tisočakov.

VLOMIL V TRGOVINO - 31. decembra nekaj po 1. uri je nekdo v Črnomlju vzlomil v trgovino Utrip in ukradel 8.000 tolarjev, dva avtoradija in dva ojačevalca. Trgovino je oškodoval za 100.000 tolarjev.

OB AKUMULATOR - V času od 30. decembra do 2. januarja je neznan storilec na Hudejah iz osebnega avtomobila odmobilal akumulator in ga odnesel neznanom kam. Lastnika B. s Hudej je oškodoval za 3 tisočake.

TAT V TRGOVINI - 30. decembra je neznanec z lutke, ki je bila postavljena pred trgovino Mirena v Črnomlju ukradel ženski plašč, jakno in elastične hlače. Trgovino je oškodoval za 21 tisočakov.

KER NI DAL DENARJA, SO MU VZELI MOTOR

STARBUČKA - 29. decembra popoldan se je 17-letni B. B. iz Starbučke peljal s kolesom z motorjem po lokalni cesti Starbučka - Stopno. Nekaj metrov pred domom je dohitel tri Rome in 22-letnega A. H. iz Dobruške vasi, ki je fanta ustavljen pa prosiš za denar. Ker mu ga ni hotel dati, ga je A. H. porinil v sneg in mu hotel vzeti denarnico, vendar mu je fant pobegnil. Je pa zato A. H. odpeljal kolpo z motorjem in s tem fanta oškodoval za okrog 60 tisočakov.

STAVBO, V KATERI BO SODIŠČE, ŠE OBNAVLAJAO - S 1. januarjem je okrožno sodišče tudi v Krškem, vendar pa ženkrat stavbo, v kateri bo, še obnavljajo. V tej stavbi je bila sodnija tudi v stari Jugoslaviji, po predvičevanjih bo ponovno v uporabi v začetku maja, do takrat pa bodo dejavnosti okrajnega in okrožnega sodišča potekale v nadomestnih prostorih. Stroški obnove znašajo 240 milijonov tolarjev. (Foto: T. Gavzoda)

KRONIKA + NESREC

ZBIL PEŠKO IN ODPELJAL - 27. decembra ob 17.45 sta 38-letna Marjeta T. in njen mož Edvard prečačila po desnem robu Prvomajske ulice iz smeri Naselja heroja Maroka proti Taborniški ulici. Ko sta na Prvomajske cesti prisia do stanovanjske hiše številka 22, je za njima s fičkom pripeljal 20-letni Alojz K. z Metnega Vrha, ki je zaradi vožnje preblizu rabe ceste trčil v Marjetino in jo zbil, nato pa, ne da bi nudil pomoč, odpeljal naprej. V nesreči se je Marjeta lažje poškodovala. Mož Edvard je po nesreči peš odšel za neznanim vozniškom in ga izselil pri gostilni Osovinar na Taborniški ulici v Sevnici in od tam poklical sevniške policiste. Zoper vozniško so napisali kazensko ovadbo, ker v nesreči ni pomagal poškodovani, srečal pa se budi s sodnikom za prekrške.

ZBIL PEŠKO IN ODPELJAL V DREVO - 28. decembra ob 21.40 se je na lokalni cesti Dobova - Sela pri Dobovi - Bučkošk zgodila prometna nesreča. 19-letni Fric K. iz Starje vasi pri Bizijskem se je z osebnim avtomobilom peljal po lokalni cesti iz smeri Dobove proti Selom pri Dobovi. Ko je v Selih pripeljal v neposredno bližino stanovanjske hiše št. 19, kjer ravni del ceste preide v ostrovinek, hitrosti vožnje ni prilagodil stanju na cesti. Klub temu da je 50 metrov pred ovinkom začel zavirati, mu ovinka ni uspelo varno speljati, tako da je prevozil cesto in trčil v drevo. Fric se je v trčenju hudo poškodoval, prav tako pa je dobil hude poškodbe tudi 22-letni Čamil M., državljan BiH, začasno stanjuč v Dobovi. Na vozilu pa je posredkovanih ocenah nastalo za okrog 250.000 tolarjev škodo.

OVINKU TRČIL V DREVO - 28. decembra ob 21.40 se je na lokalni cesti Dobova - Sela pri Dobovi - Bučkošk zgodila prometna nesreča. 19-letni Fric K. iz Starje vasi pri Bizijskem se je z osebnim avtomobilom peljal po lokalni cesti iz smeri Dobove proti Selom pri Dobovi. Ko je v Selih pripeljal v neposredno bližino stanovanjske hiše št. 19, kjer ravni del ceste preide v ostrovinek, hitrosti vožnje ni prilagodil stanju na cesti. Klub temu da je 50 metrov pred ovinkom začel zavirati, mu ovinka ni uspelo varno speljati, tako da je prevozil cesto in trčil v drevo. Fric se je v trčenju hudo poškodoval, prav tako pa je dobil hude poškodbe tudi 22-letni Čamil M., državljan BiH, začasno stanjuč v Dobovi. Na vozilu pa je posredkovanih ocenah nastalo za okrog 250.000 tolarjev škodo.

Šimčeve smrti ni povzročil pretep

Decembra je v kliničnem centru v Ljubljani umrl 54-letni Alojz Šimc iz Vinje vasi pri Novem mestu - Svojci domnevajo, da zaradi udarcev neznancev pred štirimi meseci

NOVO MESTO - Pred kratkim smo v uredništvu prejeli pismo sestre decembra umrlega 54-letnega Alojza Šimca iz Vinje Vasi pri Novem mestu, ki se je na medije obrnila z željo, da se razkrijejo vzroki za bratovo smrt. Njen brat Alojz naj bi bil 2. septembra lani hudo pretepen, od takrat pa naj bi se njegovo zdravstveno stanje vidno slabšalo. V pismu navaja, da se je tistega večera med 11. in 12. uro zvečer njen brat Alojz vracač skupaj s sosedom Francijem Kastelcem domov iz gostilne. Na poti domov naj bi iz grmovja skočili štirje mlađeletniki in s koli, ki so jih izpulili v bližnjem vinogradu, zaprli pot. Eden od njih naj bi grobo po glavi pretepel njenege brata in ga zbil na tla. Avtomobil, ki je pripeljal mimo, pa naj bi napadalec razgnal.

Čez pol ure naj bi brat poklical policiste, vendar, kot pravi sestra, nihova preiskava ni prinesla nobenih rezultatov. Alojz naj bi šel naslednji dan z državniku, vendar ni čakal na vrsto, saj ga je močno bolela glava, zato se je vrnil domov. Na prigova-rjanje vaščanov se je po nekaj dneh ponovno odpravil k državniku, vendar ga ta ni poslal na slikevanje glave. V pismu še piše, da se je brat potem sam oglašil na policijski postaji z imeni osumljenec, vendar policist na to ni ukrepal. Nato naj bi osumljenici začeli širiti govorice, da je Alojz pisanček in da je sam padel na glavo in

si jo poškodoval. Tisti, ki so bili tisti večer v gostilni Pod lipco, pa naj bi govorili, da so bili storilci načuvani in da so zato dobili vsak po 1 del viskija za korajčo. "Zdravstveno stanje mojega brata se je v naslednjih mesecih zelo poslabšalo, pričel je zgubljati spomin, vse bolj pa ga je kar naprej bolela glava... Po pripovedovanju vaščanov je šlo njegovo zdravstveno stanje na slabše od dneva pretepa," pravi v pismu sestra Marija. Po bratovu smrti se je oglašila tudi na policiji, kjer pa naj bi bili do nje nepriznani; v pojasmilo si je dejali, da je brat vinjen padel na tla, ko sta ga ponoči dva mlađeletnika prestrašila, kar pa še ni kaznivo dejanje. "Zakaj resnica ne sme priti na dan?" se sprašuje sestra.

Šimčev smrt so že pred kratkim pojasnjevali v Novicah, kjer so objavili daljši odgovor prof. dr. Vinka Dolenc, predstojnika nevirokirurškega oddelka ljubljanskega kliničnega centra in ki ga na kratko povzemamo. Za natančnejše pojasnilo septembarskega dogodka pa smo prosili tudi novo-meske policiste.

Alojz Šimc je v začetku decembra prisel v novomeško bolnišnico, od tam pa so ga 9. decembra odpeljali v Ljubljano, kjer je na nevirokirurškem oddelku kliničnega centra 11. decembra umrl. Prof. dr. Vinko Dolenc pravi, da so po preiskavah ugotovili, da ima v glavi petcentimetrski maligan tumor, ki je rastel do leta. Poleg tega je Šimc imel sprememb na pljučih, ledvicah in hudo povečana jetra. Pojasnil je, da pri takšnem tumorju pride do psihičnih sprememb in s tem do drugačnega obnašanja. Dodal pa je, da pacient ni imel nobenih krvavitev v možganski opni, nad

VLOMILEC ISKAL DENAR

KOČEVJE - Vlomilec, ki je pred kratkim obiskal kočevsko avtobusno postajo, je očitno iskal denar. Iz pisalnih miž je pobral ves zaseben denar, ki so ga imeli tam uslužbenici. V bifeju je unikl novo registrsko blagajno, denarja pa v njej ni našel. Glavne blagajne na srečo ni našel, sicer pa v njej ne hrani denarja. Se pravi, da je naredil podjetju Integral-Stojna le veliko škodo, saj je polomil novo registrsko blagajno, dve pisalni miži, razbil dve veliki šipi (eno očitno zato, da bi ugotovil, če imajo alarmno napravo), z vloskim orodjem poškodoval več vrat in omarico itd. Pri miru pa je pustil računalnike, telefone itd., kar mu bo sodišče šteло v dobro (če bo vlomilec sploh odkril), sicer pa bo na Dobu gladovno staval in zahteval pomilostitev. P-C

OČETU ZAGROZIL, DA GA BO UBIL

STRAŽA PRI RAKI - 31. decembra zvečer je na OKC UNZ Krško poklic 62-letni Leopold B. iz Straže pri Raki, ker mu grozi 32-letni sin Roman z ubojem. Policisti so potem ugotovili, da sta se sprila, pri čemer je sin očetu zagrozil, da ga bo ubil s puško. Oče je sina porinil iz hiše in zaklenil vrata, zatem je odšel v sinovo sobo, kjer je našel za omaro skrito zračno puško, predelan v malokalibrsko puško kal. 5,6 mm, pod lesnimi stopnicami, po katerih se pride na podstrelje hiše, pa je našel še pisto domače izdelave, prirejeno za streλjanje z lovskimi naboji kal. 16 mm, in dva nabojna istega kalibra. Policiisti so najdeno orožje zasegli in zoper Romana napisali predlog sodniku za prekrške.

OČE NAPADEL SINA

OREŠJE - 27. decembra okrog 22.30 je prišel Franc K. iz Orešja pri Bizijskem domov vinjen. Odšel je v svojo sobo, vzel pilo za kovino, dolgo 56 cm in široko 4 cm, ter odšel v sobo, kjer je spal njegov sin. Pričel je kričati na sina in mu groziti, da ga bo ubil. Sin se je zbudil in poskušal pobegniti pred očetom, vendar ga je oče s pilo dva-krat udaril po glavi in ga poškodoval. Franc bo moral svoje ravnanje pojasnit s sodnikom.

ali pod njim ter da udarec z glavo septembra ni bil vzrok za njegovo smrt, Šimc naj bi vzrok za svojo smrt nosil v sebi.

Glede septembarskega dogodka so na novomeški policijski postaji povedali, da so 2. septembra ponoči sprejeli Šimčev klic, da so ga pri cerkvji brez razloga pretepli neznanci. Policiisti so se nato odpriali tja, vendar je bil bife Pod lipco že zaprt, sosedna Kastelca niso mogli zbuditi, Šimec pa naj bi bil močno vinjen. Patrulja je na Pogancah preverjala celo avtomobil z Romi, vendar ni odkrila ničesar v zvezi z omenjenim dogodkom. Naslednji dan se je v delo vključil policist - vodja varnostnega okoliša za to območje. 4. septembra zvečer je s Šimcem in Kastelcem opravil razgovor, vendar storilci nista znala povedati ničesar. Šimc je celo domeval, naj bi storili štirje vojaki. Tudi Kastelic ni vedel povedati, kdo je udaril Šimca. Policiji je opazil, da ima Šimec po obrazu odrgnine, vendar podplutib ni imel. Ker do 4. septembra ni iskal zdravniške pomoči, mu je policist dejal, naj vendar gre k zdravniku. Z nadaljnjam zbiranjem informacij je policist ugotovil, da sta Šimca in Kastelca tistega večera prestrašila dva vaščana. Policistu sta dejala, da sta s tem hoteli vrniti Šimcu za udarce po hrbitu. Šimc naj bi imel grdo navadilo, da je rad, ko je prišel v gostilno, koga močno udaril po hrbitu. Ko sta ga prestrašila, je stekel za njima in pri tem padel. Strašenje pa ni kaznivo dejanje, zato se v raziskavo dogodka tudi ni vključil urad kriminalistične službe pri novomeški UNZ, pravijo policisti. Tako je pokazala njihova preiskava, vendar policisti dodajo, naj jim svojci, če vedo o napadu in storilci kaj več, podatke posredujejo, seveda, če so pomembni, saj si želijo kazniva dejanja razkrivati, ne prikrivati. J. DORNIT

Ribniška stranpotna

NESREČAMA BOTROVALA SNEG IN LED - 26. decembra je z neprimerno hitrostjo vozil po lokalni cesti Danilo C. in pri Zamotecu trčil v vozilo Alojzija P. (oba sta iz okolice Sodražice). Škoda je bilo le za 70.000 tolarjev, nihče pa poškodoval.

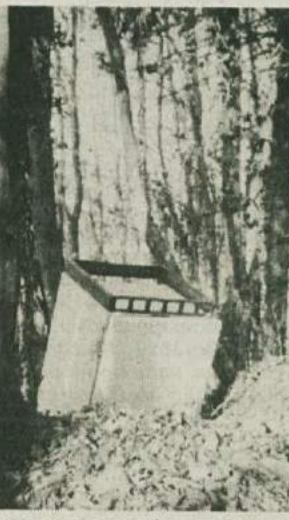
PRETEP NA PARKIRIŠČU - 23. decembra so na parkirišču v Ribnici Č. Z. in Z. R. iz okolice Kočevja ter Z. J. iz okolice Ribnice pretepli A. R. iz okolice Ribnice. Č. Z. je na tleh ležeciga A. R. brcal z vojaškimi škrnjami v glavo in prsi. Napadalec so policisti priviljali sodniku za prekrške. A. R. je bil tako poškodoval, da so ga morali prepeljati na urgentni blok Kliničnega centra v Ljubljani. Z. R. je prepeljana akontacija na kazeno, saj ga je kaznoval sam bog, da je med preteplom padel in si poškodoval roko, zaradi česar je šel v zdravstveni dom. Ostala pretepača pa sta pomirila živce in odšla domov.

Prijeli vломilca v vikende

S. Š. iz Podljublja naj bi vzlomil v 43 vikendov in zidanic

NOVO MESTO - V novembri in decembri je bilo na območju Novega mesta in Trebnjega kar 43 vzlomov v vikende in zidanice, od koder je neznan vzlomilec odnašal le hrano in pičajo, nato pa razmetal stvari po prostorih. Vrednejših premetov ni odnašal, tja pa povzročil precej škode, saj je na oknih vikendov in zidanic razbijal stekla, z nasilnim vstopom pa je pogosto močno poškodoval tudi vrata.

Zaradi pogostih vzlomov na teh območjih so delavci Uprave za notranje zadeve Novo mesto poostrišči kontrolo v bližini vikendov. Z zbiranjem informacij in s pomočjo krajanov so prišli do podatkov, kdo bi lahko ta kazniva dejanja storil, zato je kriminalistična služba zoper osumljenega 31-letnega S. Š. iz Podljublja izdal tiralico. S. Š., ki je v novembra lani zaradi podobnih kaznivih dejanj prestal zaporno kažen v KPD na Dobu, je 27. decembra artiljal policist na Glavnem trgu v Novem mestu in ga predal preiskovalnemu sodniku, ki je zoper njega odredil pripor.

KER JE ODSLUŽIL SVOJE

PRÉTÉP NA PARKIRIŠCU - 23. decembra so na parkirišču v Ribnici Č. Z. in Z. R. iz okolice Kočevja ter Z. J. iz okolice Ribnice pretepli A. R. iz okolice Ribnice. Č. Z. je na tleh ležeciga A. R. brcal z vojaškimi škrnjami v glavo in prsi. Napadalec so policisti priviljali sodniku za prekrške. A. R. je bil tako poškodoval, da so ga morali prepeljati na urgentni blok Kliničnega centra v Ljubljani. Z. R. je prepeljana akontacija na kazeno, saj ga je kaznoval sam bog, da je med preteplom padel in si poškodoval roko, zaradi česar je šel v zdravstveni dom. Ostala pretepača pa sta pomirila živce in odšla domov.

Pravljeni plačati kazen, na koncu pa je poklical še sestro, ki je to storila naslednji dan. Ivan se je tisti dan tudi povsem normalno vključil v hišna dela.

V sredo, ob 6 uri in 15 minut, po zajtrku, je v dežurno sobo pritekel B.S.B. in je poznamko povedal, da se je Ivan zglasil na Policijski postaji Novo mesto, kjer se je odločil, da bo namesto plačila kazni raje preživel tri dni v zaporu. Policisti so živega, zdravega in nepoškodovanega prepeljali paznikoma v zaporo. Ker je sestra naslednji dan in plačala kazen, so Ivan se v sredo zjutraj spustili iz zapora, vendar z razbito arkado. Po Cimermančevih besedah so ga menda pretepli, po glavi naj bi jih dobil celo s kovinsko cevjo. Kaj se je resniči dogajalo v zaporu?

Kot je povedala vodja odborja Milena Sukovič, se vedenje Ivanu Cimermančiču ni razlikovalo od obnašanja drugih paznikov, zato tudi ni bilo nobenega razloga za uporabo sile. Na začetku pa je bil nestrenjen zaradi plačila kazni. Skupaj s socialno-vzgojnim delavcem sta dopoldne klicala različne privatnike, ki bi bili pri-

Kočevska stranpotna

Miloševih 30 Krkinih let

Veliko pomembnih stvari v življenju Miloša Kovačiča, generalnega direktorja novomeške tovarne zdravil Krka, se je zgodilo 30. septembra. Na ta dan leta 1934 se je v Šentjerneju rodil staršema učiteljem, Gorenjcema, ki sta se spoznala in poročila prav v tem prijetnem dolenskem kraju. Tako Miloš Kovačič, ki je vse življenje ohranil šentjernejsko neposredno prisrčnost, zgovornost in radoživost, zase pravi, da je Kranjčan iz Šentjerneja. Lahko bi bilo pa tudi obrnjeno - Šentjernečan iz Kranja. Tà dva kraja sta namreč močno vplivala na njun življenje. In na oba je vseskozi močno navezan.

Konec septembra pred 30 leti, prav na njegov 30. rojstni dan, je Kovačič prišel v Krko za komercialnega direktorja, pred 10 leti na ta dan pa je postal generalni direktor Krke, ki danes sodi med tri najuspešnejša slovenska podjetja. Septembra, le teden dni pred njegovim devetim rojstnim dnevom, pa se mu je zgodil najhujši dogodek v njegovem življenju. V napadu nemških letal na Šentjernej je bil med številnimi smrtnimi žrtvami tudi Kovačičev oče, deček Miloš pa je bil hudo ranjen. Od takrat je slep na eno oko, roko pa so mu komaj rešili v bolnici v Celovcu. Takoj po končani vojni, maja 1945, pa so ga ponovno operirali takratni najboljši kirurgi v Ljubljani. "Šestkrat sem bil operiran na očeh in petkrat na roki," se spominja. "Dokler me med vojno očetov najboljši prijatelj Lojze Krhin, aktivist OF, ni čez mejo pri Kostanjevici odpeljal na nemško stran, sem težko ranjen ležal v kartuzijanskem samostanu v Pleterjah."

Po vojni se je Kovačičeva mama z dve ma sinovoma preselila v Kranj, k očetovim sorodnikom, kjer sta potem fanta hodila v šolo. "V Kranju sem imel srečo in so me fantje, sami dobrí športniki iz uglednih kranjskih družin, vzeli v svoje okrilje, in to mene, nebolegljenca, tako rekoč invalida, ki je povrh vsega še strašno zavijal po Šentjernejsku. Tako sem se že v rosnih mladosti začel ukvarjati s športom, kar je imelo velik vpliv na mojo mladost pa tudi na kasnejše življenje, saj šport človeka nauči trdega dela, odpovedovanja, zdravega stremljenja, veselja nad uspehi pa tudi pokončnega prenašanja porazov. V našem razredu so bili sami odlični športniki, državni reprezentanti v smučanju, košarki, kajaku, konjeništvu, namiznem tenisu, plavanju, vaterpolu in kaj vsem kaj še vse," pripoveduje. "Štirinajst fantov je bilo v razredu in vsi so bili reprezentanti in državni prvaki!" Kovačič je z njimi hodil v hribe, smučal, plaval. "Z dr. Dragom Petričem, očetom znanih plavalcev, sva pri Triglavu plavala na 400 m in oba igrala vaterpolo v 1. zvezni ligi. Kasneje kot študent farmacie v Zagrebu pa sem igral za Mladost," se pojavlja. In ne samo to, izvrstno je igral tudi namizni tenis, bil mladinski državni prvak v parih in jugoslovenski študentski prvak v tem lepem športu. In to fant, ki je med vojno oslepel na eno oko in skoraj izgubil roko!

Krka brez izvoza in uvoza

Kot študent, ki je vsako leto deloval svoj počitnic počitljivelj v Šentjerneju, je v Novem mestu na, danes bi rekli promocijskem nastopu, igral namizni tenis, priljubljeni pingpong, s takrat najboljšim novomeškim igralcem Marjanom Šoncem-Šonjem, svojim kasnejšim dolgoletnim sodelavcem in prijateljem iz najožjega vodstva Krke. "Že kot dijak in kasneje kot študent v Zagrebu sem redno hodil na počitnice v rodni Šentjernej, k prijateljski družini sošolca Nacetac Polanca. "Tam sem spoznal delo na kmetiji, na polju, v vinogradu, s konji in se ga naučil cenniti. Koliko izpitov sem naštudiral v Šentjerneju! Pa še je dovolj časa ostalo za fantovsko življenje. Od takrat prijateljujem z Janezom Zagorcem, ki je sedaj direktor Krke v Moskvi, in sploh sem vse življenje obdržal vsa Šentjernejska otroška in mladenička znanstva in prijateljstva."

Stalno na poti po svetu

Tako so se začela uspešna Kovačičeva potovanja in Krkina prisotnost po vsem svetu. V 71 državah so ali so bila Krkina zdravila, Miloš Kovačič pa je v 30 letih službovanja v tej firmi opravil več kot 2.000 avionskih poletov in bil v 131 državah. V

Keniji, kjer so postavili tovarno, je bil 50-krat, na Kitajskem 17-krat, na Japonskem 30-krat. Po Rusiji so začeli obdelovati še druge vzhodnoevropske države in države v razvoju, ker je Jugoslavija z ugodnimi krediti in premijami stimulirala tak izvoz. Najprej so šli v tiste države, kjer so v okviru tehnične pomoči delali jugoslovanski zdravniki: Etiopijo, Alžirijo, Nigerijo, Afganistan, Pakistan, Indonezijo, Egipat. "Izkoriščali smo politiko Jugoslavije, hodili smo za Titom in sklepali posle. Stalno sem bil na poti in odpiral nova tržišča, vzpostavljal stike. Andrijanč mi je pri tem res pustil povsem proste roke. On ni rad potoval, sploh ni nikam hodil, samo z mano je šel nekajkrat v Moskvo. Bil je doma, investiral, skrbel za red in krmil firmo."

Na Kitajskem je bil Kovačič prvič leta 1970, takrat so se namreč v tej velikanski državi začeli заниmati za kontracepcijo. Krka je dobila licenco za kontracepcije tablete stediril in Kovačič jih je šel ponuditi Kitajcem. "Minister za zdravstvo me je čakal na letališču. Seveda ne samo zaradi kontracepcije, ampak zaradi informacij, kaj se na svetu dogaja pri proizvodnji in prodaji zdravil. Kitajska ni imela nobenih stikov s kapitalizmom, Krka jim je bila okenček v svet. Sto njihovih najpomembnejših farmacevtskih in zdravstvenih strokovnjakov me je prišlo poslušati, ko sem govoril o proizvodnji zdravil po svetu," pripoveduje. "Na Japonskem, kjer sem bil 30-krat, poznam vse najpomembnejše farmacevtske tovarne. Na Japonsko smo že leta 1971 izvažali preparat medaurin, nekaj takega kot apaurin, in jod kontrastna sredstva za rentgenologijo. Od njih pa smo dobili nekaj novih preparatov, ki smo jih izprovjajali v Vzhodno Evropo. En najuspešnejših Krkinih izvoznih preparatov je cefamezin, eden najboljših antibiotikov na svetu. Tega sem dobil leta 1971 v Osaki, v firmi Fujisava. Deset let smo od njih kupovali surovine in delali ampute za Vzhodno Evropo. Za več kot 10 milijonov dolarjev na leto je bilo prometa s firmo Fujisava. Njen lastnik in predsednik dr. Hatori je bil večkrat tudi pri nas v Novem mestu, pa na Otočcu in v Šentjerneju. Ko je dr. Hatori praznoval 50-letnico, sem mu podaril sliko reke Krke. Tako mu je bila všeč, da jo je takoj obesil v svojo pisarno. Prezident in lastnik take firme, eden najbogatejših ljudi na Japonskem. V njegovem gejsa klubu pa sva pel: Dokler teče Sava, naj živi Fujisava! River Sava will flow and company Fujisava will grow. To je bilo smeha! Kako smo se zabavali!"

Pa ne samo da je Kovačič hodil po svetu, tudi predsedniki in lastniki velikih firm in ugledni politiki so pogosto prišli v Krko, med njimi je bil tudi predsednik avstralske vlade Whitlam. Kar vse po vrsti Kovačič pripelje tudi v Škočjan ali v Šentjernej, kamor rad zaida na dobro domačo hrano in kozarec cvička v tamkajšnje gostilne. "Pri Janiju v Škočjanu je bilo več ministrov, kot jih je v naši vladni. Na Trški gori smo podpisali s Poljaki posel za 12 milijonov dolarjev, prej pa smo na leto z njimi delali le za kaka 2 milijona dolarjev. Ampak smo prej dve leti krepko delali za to, šlo je za neke velike kompenzacije posle na ravni države. V Sovjetsko zvezo smo največ prodali leta 1985 - za več kot 20 milijonov dolarjev, letos pa bomo z državami bivše Sovjetske zveze postavili rekord, saj bo prodaja znašala okoli 60 milijonov dolarjev. Vendar je treba vedeti, da samo od sebe nič ne pride. Zraven moraš biti, pa še, to je res, nekaj sreče moraš imeti. Ampak, če nisi zraven, tudi sreče ne bo."

Dva Šentjernečana v Moskvi

In Kovačič je bil res zmeraj zraven. Pa tudi srečo je imel. Na primer 19. avgusta 1991, ko je bil v Moskvi puč proti Gorbačovu. "Sredi dogajanja pred moskovsko Belo hišo sva se znašla Zagorčev Janez in jaz. Z mojega avto so ljudje skakali na tanke. Midva pa na poti na ministerstvo za zdravstvo ponudil pomoč v zdravilih. Tisti dan sva dva Šentjernečana naredila največji posel v zgodovini Krke - prodala sva za 27 milijonov dolarjev zdravil. Isti dan sva šla še k direktorici moskovskih lekar - teh je v

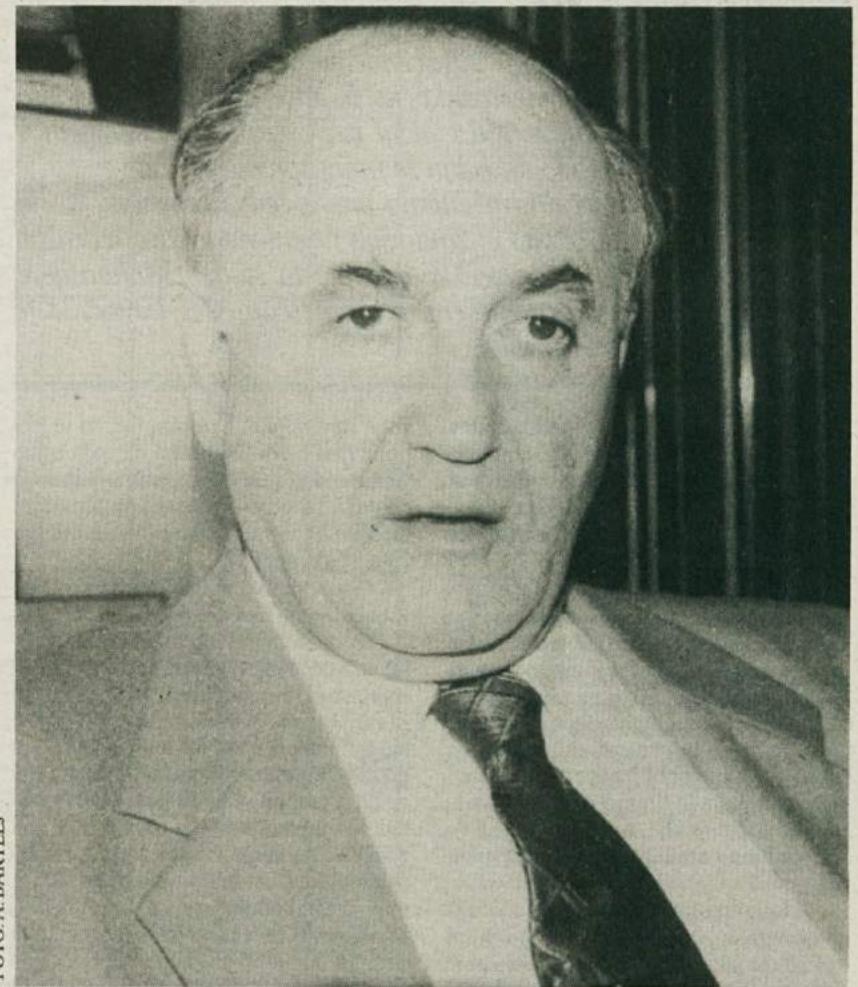

Foto: A. BARTELJ

Moskvi 650, v Sloveniji pa 156 - in za zaposlene prinesla drobna darila ter se pozanima, da jim lahko še kako drugače pomagamo, če potrebujejo našo pomoč. Tega Rusi ne pozabijo!

30. septembra 1994 sem v Moskvi praznoval 59. rojstni dan, prav na dan, ko so hoteli vreči Jelcina. Na praznovanje sem povabil 25 pomembnih in odgovornih ljudi in kljub temu da so bili spet tanki pred Belo hišo in da je bilo napeto in nevarno, so vsi prišli. Na Taganjski smo bili v Ciganji so nam igrali. Bilo je čudovito. V Rusiji me kličejo Miša ali pa Mihail Vladimirovič.

Srečo je imel, pravi Kovačič, tudi takrat, ko je kot dolgoletni drugi človek postal generalni direktor. "Ko je šel Andrijanič v pokoj, so nekateri mislili, da se bo vse zrušilo. Moja ekipa pa je, nasprotno, zagrabila in potegnila, da je bilo veselje. Moj način vodenja podjetja ni trd, direktorjem sem dal zelo široka pooblastila. Sami se morajo odločati tudi o pomembnih zadevah, imeti morajo jasno vizijo in tudi, po domače povedano, "kaj pogrunčati". Ne more vsak za vsako malenkost tekati k meni in me spraševati, kako to in kako ono. Vodenje podjetja sem zastavil demokratsko, a to ne pomeni razpuščenost, ampak pošteno in ustvarjalno delo in odgovornost zanj. In kaj se je zgodilo? Ljudje so zagrabili, videli so, da se lahko izkažejo in da lahko sprostijo svoje sposobnosti, ustvarjalnost. Pravzaprav sem samo nadaljeval strategijo Krke, ki je bila zelo intenzivno usmerjena v izvoz, investicije in v širino dejavnosti, ne samo farmacie, tudi ostalih panog, kot so kozmetika, turizem, zdravilišča, zelenja zdravila, veterina itd."

In rezultati? Spet je bilo nekaj sreče, nekaj zelo pomembnih poslov jih je uspeло. Liberalizirala se je politika cen v Jugoslaviji, o čemer je Andrijanič celo življenje sanjal. "Naše cene so bile stalno pod kontrolo države, ko pa sem jaz postal direktor, se je to po sprostilu in to je bistveno vplivalo na ekonomiko Krke. Poleg tega je ravno takrat Gorbačov za zdravila namenil dodatnih 500 milijonov dolarjev. Bil sem ravno na dopustu na morju in mi je to iz Moskve sporočil naš Janez Zagorec. Načelnik uprave je bil takrat Aleksander Apazov, moj dolgoletni prijatelj, ki je imel prav tisti dan rojstni dan. Po telefonu sem mu čestital in ga še pobaral, če je res, da je več denarja za zdravila in če mi lahko čez tistih 14 kupi še za kakšnih 10 milijonov dolarjev. Rekel mi je, naj pridev in Moskvo in se bomo zmenili. Pustil sem družino na morju in takoj odletel v Moskvo. Takrat smo v Jugoslaviji prodali 200.000 zavojčkov pancinorma, to so neki encimi. On pa mi reče, da bi ga kupil 6 milijonov zavitkov, en zavitek je bil pa po 2,17 dolarja. Prej kot čez mesec dni me pokliče in pravi, da potrebujejo 12 milijonov zavojčkov. Nemci so prišli, da so nam montirali dodatne zmogljivosti, od nemške fir-

mo pa smo dobili nagrado za najboljšega partnerja, ker smo od njih kupovali surovino za te encime, ki smo jih prodali Rusom, da bodo bolje prebavljali, čeprav hrane ni bilo prav na pretek. Tako smo tisto leto potrojili našo prodajo v Sovjetsko zvezo.

Ampak, če bi se šel velikega direktorja, ki Janeza, ki me je iz Moskve klical na mornar, nadrl, naj me pusti na dopustu pri miru in ne bi tri ure čakal na Lošinju na pošti, da sem po telefonu dobil Moskvo. Imel bi sicer lep dopust, posla pa ne bi bil.

60 dreves v parku Ane Frank

"Uspeh Krke," pravi Kovačič, "je zaslužen celotnega kolektiva in še posebej vodilne ekipe." Ko je postal generalni direktor, je imela Krka 2,7 odst. lastnih sredstev, letos jih ima 86 odst. Včasih so 17 odst. od prodaje dajali za obresti za kredite, toliko kot za plače, danes pa 0,5 odst.

Za Kovačičeve 50-letnico, ko je postal generalni direktor Krke, je na praznovanje v Škočjan prišel tudi njegov dolgoletni prijatelj Gerard Klein, dolarski multimilijonar, velik trgovec z zlatom, platino, nafto, in mu za darilo prinesel harmoniko. Kovačič je namreč eden redkih generalnih direktorjev, ki igra na harmoniko, in to zelo dobro. Taiti Klein, ki ima 3 milijone dolarjev letne plače, je prišel tudi na nedavno slavje ob Kovačičevi 60-letnici na Bled in povabil še slovitega pianista Iva Pogoreliča. Prišli so tudi generalni direktorji vseh največjih firm iz Evrope in Amerike, s katerimi Krka sodeluje. "Gerard Klein, s katerim sva se poznamala na nekem potovanju pred 30 leti in se sprijateljila, mi je za 60-letnico dal najlepše darilo: v Jeruzalemu, v parku Ane Frank, so meni v čast posadili 60 dreves, na vsakih 5 metrov eno. O tem imam certifikat s podpisom predsednika Izraela. Šentjernečani so hoteli za božič iti ta drevesa zalit. Za ta božič nismo šli, jih bomo šli pa spomladi obrezati..."

Danes je Krka med najboljšimi podjetji v Sloveniji. V času, ko večjih investicij v Sloveniji skorajda ni, Krka gradi nov inštitut, novo proizvodno halu, marketinški informativni center, širi zmogljivosti, gradi turistične in športne objekte. V zadnjih desetih letih so samo v njihovo zdraviliško turistično dejavnost vložili 45 milijonov nemških mark. Seveda pa so glavna vlaganja v farmacevtsko-kemijsko industrijo. Samo letos so investicije v to vejo znašale preko 50 milijonov mark, za prihodnje leto načrtujejo najmanj toliko.

"Ko posel teče, firma raste in vse diha. Imeti moraš dober program, ki ga znaš tržiti. To je vsa umetnost. Moje delo je, da skrbim za posel in za razvoj. Temu sem podredil svoje življenje. Moje načelo pa je: če je posel, moraš biti tam, in če si tam, mora biti posel."

Andrej Bartelj

Nevidni boj z zlom

Lani poleti so se v prvi polovici avgusta na kmetijski šoli na Bajnofu pod Trško goro zbrali posamezniki iz Slovenije, Italije, Nemčije in Hrvaške, da bi s tehnikami transcendentalne meditacije (TM) in TM-sidhi dosegli pozitivne učinke ne le zase, ampak za celotno družbeno okolje. Znan je tisti cinični izrek, češ da se z zretjem v lastni popek ne more nič dosegči in še manj spremeniti, pa vendar je več kot sto ljudi deset dni meditiralo prav s tem namenom, da bi pozitivno vplivali na okolje in zmanjšali negativne tokove v družbi. Ali se jim je posrečilo kaj doseči? Vodja projekta, študent Maharišijeve vedike univerze na Nizozemskem, Novomeščan Aleš Lavrič, ki je vodil projekt, pravi, da je tako.

- Mednarodno zborovanje praktikantov transcendentalne meditacije in sidhi programov na Bajnofu je pripravilo Društvo za naravni zakon iz Novega mesta, ki ga vodite. Ni šlo za navadno zborovanje, ampak ste že z njim doseči nekaj več.

"Zborovanje smo povezali z raziskavo, katere namen je dokazati vpliv skupine ljudi, ki prakticirajo tehniko transcendentalne meditacije in TM-sidhi, na kvaliteto življenja ljudi v okolju, kjer ta skupina meditira. Gre za tako imenovani Maharišijev efekt, ki je dokazan na osnovi znanstvenih poskusov, sloni pa na globoki povezanosti med posameznikom in družbo. Raven te povezave je veliko globlja, kot se je mislilo."

- Sobili pri nas že prej kakšni taki poskuši?

"Naša raziskava temelji na podobnih doganjajih in raziskavah, ki so jih v svetu opravili že kar nekaj, v državi Sloveniji pa je to prvi tak poskus. V ZDA in v zahodni Evropi, se pravi v razitetem svetu, jih je bilo največ. Za skupinska meditiranja, ki so bila res množična, denimo v New Yorku, je zbranih dovolj pomembnih podatkov, ki jasno kažejo, da je v obdobju teh zborovanj prišlo do opaznega upada števila kriminalnih in drugih nasilnih dejanj. Znani so tudi učinki velikih zborov praktikantov TM-sidhi na zmanjšanje intenzivnosti vojne v Libanonu. Zelo zgovernoma je večletna analiza, ki so jo opravili za metropolitansko območje Merseyside v Veliki Britaniji. Na tem območju živi skupaj poldruži milijon prebivalcev, saj obsega predmestja velikih mest, kot sta Manchester in Liverpool. Tam redno deluje ena izmed Maharišijevih akademij, kjer stalno živi in prakticira TM in sidhi

večje število ljudi. Dokazano je, da se je v primerjavi z drugimi takimi območji edino v Merseysidu zniževala stopnja kriminala in dosegla 16-odstotno letno zmanjšanje, medtem ko za vso Veliko Britanijo beležijo 20-odstotni porast."

- Ste se raziskave lotili kar sami ali ste vključili vanjo tudi druge?

"Podpora za raziskavo sem najprej dobil na Maharišijevi vedski univerzi na Nizozemskem, kjer študiram. Študij končujem in raziskavo bom uporabil kot diplomsko nalogu. Podprt pa so me tudi na Upravi za notranje zadeve v Novem mestu, kjer so mi nudili pomoč pri spremljanju kazalcev kvalitete življenja v novomeški občini. Tako sem z njihovo pomočjo zbral podatke o več vrstah kazalcev, kot so kršitve javnega reda in miru, število samomorov, kaznivih dejanj, cestnoprometnih prekrškov in prometnih nezgod za desetnevnata obdobja pred zborovanjem, med njim in po njem. Za primerjavo sem vzel še podatke za ista časova obdobja leta dno poprej. Ker se kazniva dejanja v novomeški občini zelo neenakomerno gibljejo, sem moral uporabiti čim več primerjav, da bi bil doseženi rezultat, ki naj bi bil posledica delovanja skupine meditatorjev, verjetnejši. Upošteval sem tudi vremenske razmere - bilo je obdobje precejšnje vročine in hude suše, zanj pa je značilen visok nivo entropije v ljudeh. Upoštevati sem moral tudi tranzitne posameznike, torej ljudi, ki niso bivali v našem okolju celotno raziskovano obdobje."

- Ali je bilo delovanje policije v raziskovanem obdobju kaj povečano ali zmanjšano pa bi to lahko vplivalo na rezultate?

"V dogovoru z Upravo je bilo delovanje

FOTO: M. MARKELJ

policije običajno, niso ne okreplili ne zmanjšali svojih enot, delovali so povsem običajno."

- In rezultati? Se je skupinsko meditiranje izkazalo za učinkovito?

"Zbrani skupni rezultati kažejo, da je prišlo do upadanja gibanja negativnih kazalcev, in to v primerjavi tako z lanskim kot obdobjem pred zborovanjem in po njem. Najizrazitejši je bil upad cestnoprometnih prekrškov in prometnih nezgod. Pri drugih kazalcih gre za zelo majhne številke, zato so izračunana zmanjšanja nekoliko vprašljiva. Zanimivo je, da se je učinek ohranjal še nekaj časa po zaključenem zborovanju. Dragočena so tudi neuradna zapažanja, ki govorijo, da je bil upad največi v tistih dneh, ko so meditirali največje skupine ljudi. Po teoriji namreč mora biti skupina meditirajočih dovolj velika za doseganje pozitivnih učinkov na okolje. Če gre za izkušene praktikante, potem je zadostno število že nekaj desetin odstotka celotnega prebivalstva na določenem območju, če gre za manj izkušene praktikante, pa jih mora biti en odstotek. V našem primeru bi to zneslo okrog 600 manj izkušenih praktikantov, vendar smo imeli dve tretjini izkušenih, in tako bi po izračunu zadoščalo že 40 praktikantov, imeli pa smo jih v povprečju okrog sto na dan."

- Torej ste z doseženimi rezultati zadovoljni?

"Sem, vendar bi želel opraviti še verodostojnejšo analizo. Desetdnevno obdobje je sicer dovolj dolgo za ugotavljanje gibanja trendov, vendar prekratko za trdnejše analize. Če primerjam našo raziskavo z drugimi, ki so bile že opravljene v svetu, so ugotovitve podobne, kar daje rezultatom še dodatno verodostojnost."

- Boste še pripravili kakšno tako zborov-

anje za nove analize?

"Letos nameravam organizirati eno mesečno zborovanje. To so nam svetovali tudi na policiji, ker pri njih vse podatke obdelujejo po mesečnih obdobjih. Tako nam bodo na voljo primerljivejši podatki. Letošnja raziskava bo povsem na ravni ostalih takih raziskav v svetu. V načrtu imam tudi večjo skupino, povabil bom več izkušenih praktikantov, da bo delež udeležencev v sidhi programu še večji. Učinki bodo, upam, še večji in opaznejši."

- V Novem mestu je Društvo za naravni zakon dokaj dejavno. V okviru društva tudi redno meditirate. Ali se morda delovanje društva kaj pozna v izboljšanju kvalitete življenja v tem okolju?

"Zadnji dve leti raste število meditatorjev v Novem mestu in to se po mojem prepričanju že pozna. Če spremljamo

poročila o stopnjah kriminala po mestih v Sloveniji, ugotavljamo, da je Novo mesto eno redkih, kjer kriminal v povprečju upada. Podatki za zadnja tri leta kažejo opazno zmanjševanje. V drugih slovenskih mestih izrazitega upadanja ni opaziti. In naj se enkrat pove, da imamo v Novem mestu že skoraj toliko rednih praktikantov programov TM in dishi, da število dosegka odstotek mestnega prebivalstva, se pravi, da je dosegno število, ko se lahko začno kazati pozitivni učinki."

- Mar v drugih mestih ni praktikantov TM in sidhi? Denimo v Ljubljani, kjer je zanimanje za podobne stvari precejšnje?

"Seveda so tudi v drugih slovenskih mestih, vendar jih ni v nobenem toliko kot v Novem mestu, seveda gledano primerjalno glede na število prebivalstva."

MILAN MARKELJ

izročilo

Kako je Janez rešil Franca Jožefa

Ziviljenje piše zgodbe, nekatere preproste in povprečne, ki hitro utonejo v pozabo, druge, prepletene z nenavadnimi dogodivščinami. Take so se ohranile tudi v časih, ko na deželi še niso veliko zapisovali, kaj šele, da bi kaj snemali. Čisto preprosto - od ust do ust. Ena takih zgodb nam je povedal Hercegovata iz Dečnega sela.

FOTO: B. DUŠIČ-GORNIK
Pravnuk cesarjevega rešitelja ohranja izročilo živo postal hrvaški ban) zatrepi revolucijo na Madžarskem.

Tu v zgodbo zgodovine vskoči spet na Janez Omerzo, ki se je boril za cesarja tudi na Madžarskem. O tem, kaj vse je doživel v vojski in na kakšnem položaju je bil, zgodba ne pove kaj dosti. Ne pozabi pa povedati, da je Janez rešil življenje samemu cesarju. Ko je njegovo veličanstvo napadel neki Madžar, Janez ni okleval, v rokah se mu je zabliskal nož in že je bil pri Madžaru. V tem času so k cesarju že skočili tudi njegovi varuhi in najhujše je bilo mimo.

Janezu po teh dogodkih niso ostali le spomini in zgodbe, ampak tudi več medalj, predvsem pr-renta, s katero je lepo živel do starosti. Kaj takega za njegove sosedje, ki so obdelovali zemljo, ne bi mogli reči, saj so z njim komaj preživljali. Janez je imel v Dečnem selu, nasproti pozneje odprte in še danes poznane Zagorjeve gostilne, kmetijo, manjšo trgovino in še gostilno za povrh. Oženil se je leta 1860 in umrl 1910. leta. Kot pripravuje Hercegovata, so v času, ko je pogrebni spredel prihajal iz cerkve, prijezdiči oficirji na konjih in odnesli Janezove medalje. Taka je menda bila takrat navada.

Omerzovo gostilno so pozneje prevzeli Janezovi dediči in je obratovala še do 1. svetovne vojne. Zanimiva zgodba iz te družine se nadaljuje tudi v naslednji rod. Janezov sin Martin je namreč tudi služil na cesarjevem dvoru pri istem cesarju, saj je Franc Jožef vladal vse do leta 1916. "Tetka so pravili, da je bil tudi Martin postaven, vitek in visok fant, ravno takšen, kakršne so potrebovali na dvoru za cesarjevo ožje spremstvo," pravijo pri Hercegovih. Zelo verjetno je, da je razen postave še kaj drugega prispevalo k Martinovemu odhodu na Dunaj. Očitno so že takrat poznali danes zelo razširjeni ZIP (zveze in poznanstva).

Kakorkoli že, Martin si je v svojem štiriletinem "civilnem" služenju na dvoru (na Dunaju je bil od leta 1890 do 1894) prisluzil lepe denarce. V družini se je ohranil podatek, da je domov prinesel 500 goldinarjev. Ker pred 100 leti v naših krajih tečajnih listi še niso poznali in ker bi njihovo vrednost tudi sicer težko primerjali z današnjimi tolarji, uberimo drugo pot. Za ta denar si je kupil 16 ha zemlje (na ravnini!) in tudi hišo, ki še danes stoji, čeprav v njej niha več ne živi.

BREDA DUŠIČ-GORNIK

reja konj

Prijateljstvo s konji

Čeprav je zaščitni znak Šentjermeja petelin, ga najbrž ni človeka, ki ne bi tega kraja poznal prav zaradi konj in dolgoletne tradicije ukvarjanja s konjema, saj bo prav letos minilo že 110 let od prvih konjskih dirk v Šentjermeju. Dirke po eni strani privabljajo in zavabajo številne ljubitelje konj, hkrati pa so bile vseskozi glavno gibalo za rejo boljših konj na območju Šentjermeja. Kljub temu da je štirinožne lepotce začeli izpodrivati traktor, je ljubezen do konj na tem območju ostala, pravzaprav še narašča. Danes je na Šentjermejskem polju okoli 15 rejcev kasačev, med njimi je tudi Ivan Košak iz Dobrave pri Škocjanu.

Ivanova ljubezen do konj je pravzaprav rasla skupaj z njim, saj je imel tudi njegov oče na Drami konje, s katerimi je v 60. letih tudi tekmoval na dirkah. Takrat so konji služili predvsem za delo. Ivan je prvič s stričevim konjem dirkal pred 24 leti, sam pa jih goji že od leta 1979. Do sedaj je vzredil deset kasačev, ki so nastopali na dirkah po Sloveniji in bivši Jugoslaviji, najboljši rezultat pa je dosegel Romina s kilometrskim časom 1,19,8. Ivan je dalj časa tudi aktiven v Klubu za konjski šport Šentjerne.

Danes v hlevu 5 konj

Košakovje družinske vezi tke tudi ljubezen do konj, saj ravno konji krojijo njihov delavnik in določajo življenjski ritem. "Tako zelo smo se navezali na konje, da smo se pravzaprav kar zastupili s konjema in konjskimi dirkami. Konji nam določajo tempo življenja. Skupaj hodimo po dirkah, se družimo z drugimi rejci, pogovor pa se vedno vrati ravno okoli konj, saj si lahko izmenjamo številne izkušnje," priponeduje Ivanova žena Anica. Sicer pa se njihov de-

lavnik začne že pred službo s krmljenjem, popoldne pa nadaljuje s treningom. Kot pravi Ivan, tekmovalni konj zahteva vsaj uro in pol dneva.

Danes imajo Košakov v hlevu pet konj: dva tekmovalna, eno mlado lansko žrebe in dve kobili, ki bosta že nekje v marcu povrgli nova dva štirinožna prijatelja. V hlevu je tudi Fin Key, ki je dosegel eno prvo mesto, eno drugo, eno tretje mesto, štirikrat pa je bil četrto. In želja, da bi imel več konj? Zaenkrat je steklo konj dovolj veliko, saj dopolne ni nikogar doma, popoldanski čas pa konji, ki so že v hlevu, ustrezen zapolnilo, vsak konj pa tudi zahteva svoje.

Drag šport

Da je kasačstvo drag šport, pove že potatek, koliko stane pripravitev; pri nas se skok žrebe giblje od 500 do 700 nemških mark v tolarški protivrednosti, v Nemčiji pa primer skok boljših žrebecov dosegne ceno celo do 12.000 mark. Včasih v Sloveniji ni bilo doberih žrebecov, danes so predvsem v Ljutomeru, dva tudi na Beliškem, tako da se

stalno izboljujejo dedne lastnosti pasme. "Verjetno je domača vzreja konj že najdražja, če se ne ukvarjaš samo z rejo. Vendar občutek, da je konj tvoj, spremeni odnos do živali," razmišlja Ivan.

Svoj davek zahteva tudi hrana in krma, ki gre pri konjih v večjih količinah. V času tekmovanj na primer konj potrebuje 10 do 12 litrov ovs in 5 kilogramov krme na dan, seveda so tu še vitamini. Na srečo večino krme pridelajo doma, oves pa kupijo. Konjem se vedno bolj posveča tudi 17-letni sin Janez, ki se je lani prvič spustil na tekmovaleste hipodroma in kot meni njegov oče Ivan, bo "verjetno še hujši kot sva midva z ženo, saj kaže veliko zanimanja za kasačstvo."

Konj potrebuje čim več gibanja, kolikšen dnevni napor bo prenesel, pa je odvisno od letnega časa in bližine tekm. Že sredi januarja se bodo začeli vsakodnevni treningi, saj so prve dirke sredi aprila. Za vzdrževanje kondicije naredijo od 10 do 15 kilometrov, njihova obremenitev pa je takšna kot pri človeku: tudi konj je namreč kot človek: eden zmora več, drug opeša že prej.

Konji Ivana Košaka so v glavnih sezoni včasih nameščeni v hlevih na Šentjermejskem

FOTO: T.GAZVODA

NAGRADI V METLIKO IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 50. nagradne križanke izbral Darjo Jankulov iz Metlike in Elico Kohar iz Krškega. Jankulovi je pripadla denarna nagrada, Koharjeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenka mačestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 16. januarja 1995 na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA I. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 50. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 50. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: EKONOMIKA, PALATINAT, OST, CESTA, LEAR, SPAK, VETRIH, IRA, PITA, SAAR, SPONA, SANTALI, TELO, BAR, OCET, ATO, IRO, ANIMA, LANOLIN, ROJAK, OKARINA, INANA.

prgišče misli

Potiskati slovenščino in z njo slovenskega duha na odvisno mesto je nevarno.

T. KERMAUNER

Po poti, ki jo ubira sedanjost, ne moremo več pričakovati napredka.

S. SIMČIČ

Naša dejanja pridobijo nasproten smisel, kot jim ga vnaprej prisojamo.

M. KUNDERA

Ne zadošča nam življenje, ki ga imamo v sebi in v lastnem bitju. Živeti hočemo še namišljeno življenje v mislih drugih ljudi in zato se na vso moč trudimo, da se pokažemo čim boljše.

B. PASCAL

Ljubezen je ali nora ali pa je ni.

M. KUNDERA

računalniška učilnica

Brez znanja ne gre

Ni dovolj kupiti računalnik in ga postaviti na mizo, treba se ga je naučiti uporabljati. V Novem mestu deluje še ena računalniška učilnica, namenjena predvsem odraslim.

Dandanes si že kar težko zamislimo različna opravila brez računalnika. Osebni računalniki ali peceji, kot jih tudi pravimo, so vdri v vse pore vsakdanjega življenja in veselo briňo ne samo na mnogih delovnih mestih, ampak tudi po domovih. Navsezadnje je dandanes mogoče kupiti dober računalnik za malo denarja. Za tolarje, ki so pred nekaj leti komaj zadoščali za najšibkejši pece, danes lahko kupimo kar zmogljivo mašino, ki nam lajša delo, otrokom pa pripravi nekaj veselja. Ne čudi torej, da je računalnikov v Sloveniji iz leta v leto vse več, kot trdijo poznavalci, pa bomo v Sloveniji to leto najbrž kupili rekordno število pecej.

Toda ali so ti številni elektronski stroji tudi izkoriščeni? To je seveda že drugo vprašanje. Ni namreč dovolj pokazati voljo in kupiti računalnik, treba se ga je tudi naučiti uporabljati. Navdušenci se nauče sami, ker jih novost privlači, največ pa je takih, ki niso pripravljeni sami brskati za skrivenosti računalnika in posameznih programov. Takim je namenjeno računalniško izobraževanje, ki se pri nas v zadnjih letih razvjetelo. V Novem mestu je kar nekaj podjetij, ki se ukvarjajo s tem, med novejšimi pa je podjetje Apros, ki se poleg računalniškega inženiringa ukvarja tudi z računalniškim izobraževanjem. Vodja izobraževanja je Zdenko Potočar, ki pedagoško in strokovno deluje in se izpopolnjuje na novomeški Srednji ekonomski šoli.

Apros nudi svojim slušateljem poučevanje različnih programov, ki tečejo v dosovem okolju, kot so denimo wordstar, quattro pro, paradox, in programov, ki tečejo pod okni (windows), kot so word, excel, quattro pro in paradox. Izobraževanje je namenjeno predvsem odraslim, ki na svojih delovnih mestih v podjetjih potrebujejo poznavanje določenih programov, seveda pa je primerno tudi za vse druge posameznike, ki se žele računalniško izobraziti in si pridobiti znanje, s katerim bodo lažje prišli do delovnega mesta.

Računalniški tečaji potekajo na Srednji ekonomski šoli v Novem mestu, kjer ima podjetje urejeno računalniško in didaktično sodobno opremljeno učilnico. Tečajnikom je na voljo deset računalnikov z zmogljivimi procesorji 486 in z barvnimi zasloni ter

NAGRADNA KRIŽANKA									1	
	DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	MESO POGINULE ZIVALI	Z. VELIKO ZVEPLA VULKANI- ZIRAN KAVČUK	IME NAŠEGA SLIKARJA OMERSE	ZADETEK NA TOMBOLI	SENČNICA	GRŠKA CRKA	INDUSTRIJSKO MESTO V J. SIBIRII	OGRADA	FRANC. MESTO OB AZURNI OBALI
	RIMSKI STOTNIK									
	KEM. SIMBOL ZA URAN									
	REKA, KI SE PRI KRANJU IZLIVA V SAVO						ODEJA	VAROVALN. RASTLIN. TKIVO		
	AZJSKA REKA, PRITOK AMURJA						DOMACA PERHNATA ZIVAL	JUDOVSKI JEZIK		
	UPR. ENOTA V TURCIJI								HITER FRANC. PLES	ZEMLJEVID
	GR. BOG. ROJSTVA									
	AUTOR: JOZE UDIR	EMOCIONALNA PRAZIVAL. MENJAVA	KRISTUS V NOVI ZAVEZI	SADNO PECIVO	REDKEJSÉ ŽENSKO IME		OTOK V BRITAN. OTOCJU	SVETINOV ROMAN		
	AZJSKA ZVEZA DRZAV					SODNA ODLOGITE PLOSCICA IZ SKRILLOVCA				
	NAŠA NAJBOLJ STRUPENA KACKA					DLAKASTA KOZA MLADIH KOZICEV TERMIN		AVT. OZN. ZA NIZOZEMSKO CESTA		
	NRAVO-SLOVEC				PREBIVAL-KA Krasa	KEM. SIMB. ZA TANTAL				
	ELEKTRONSKI POSPEŠEV-VALNIK							POLKRO-ZEN MORSKI ZALIV		
	VRSTA PAPIGE				SINJSKA VITESKA IGRA		OTOK V IRISKEM MORJU		PISARNIŠKI MATERIAL V TRGOVINI SPICA	

Zdenko Potočar v računalniški učilnici

podjetju Apros bomo še izpopolnili in razširili. Oblikovali bomo kvalitetno računalniško šolo za potrebe Dolenjske. Naše osnovno vodilo pri delu pa je pri-

jaznost, dostopnost in upoštevanje potreb tako začetnikov kot tudi tistih, ki svoje znače želijo izpopolniti," pravi Potočar.

MiM

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Stres, rizični dejavnik pri nastanku bolezni

Prizadene nas vse, saj vpliva na naše počutje, vedenje in delo. Povečuje pa tudi možnost, da obolimo ali se ponesrečimo.

Različni ljudje se različno odzivajo na informacije ali probleme, s katerimi so soočeni. Kar nekdo občuti kot neizmeren stres, je za drugega zanimiv iziv, za tretjega pa le nepomembna malenkost. Kako bomo doživeli neko situacijo in kako se bomo nanjo odzvali, je odvisno od genetske osnove, vzgoje, izobrazbe in izkušenj.

Različni ljudje se različno odzivajo na informacije ali probleme, s katerimi so soočeni. Kar nekdo občuti kot neizmeren stres, je za drugega zanimiv iziv, za tretjega pa le nepomembna malenkost. Kako bomo doživeli neko situacijo in kako se bomo nanjo odzvali, je odvisno od genetske osnove, vzgoje, izobrazbe in izkušenj.

Določena količina stresa je za naš razvoj pomembna: daje nam veselje do življenja, nas spodbuja in pripomore k ustvarjalnosti. Premalo izizzov naše življenje siromaši in to lahko prav tako privede do stresa, kot če je izizzov preveč. Pravijo, da je pravo ravnovesje pri tem podobno kot pri glasbenem instrumentu, ki mu moramo uglasiti strune: če so strune preohlapne, zvok ne bo pravi; če so prepantete, se utegnejo pretrgati.

Vsaka spremembra, prijetna ali ne, je do neke mere stresna. Nova ljubezen, poroka, dopust ali napredovanje so primeri pozitivnega stresa. Smrt ljubljene osebe, vлом, zlom noge pa so primeri negativnega stresa, čeprav si tudi od njih

opomoremo in minejo brez posledic, seveda če jih le ni preveč ali če si ne sledijo prehitro.

Napetost pred težko odločitvijo, zaskrbljenost pred nejasno situacijo, skrb zaradi težav v odnosih z drugimi ter strah pri soočanju z nevarnostjo so prav vse popolnoma normalne reakcije.

Kadar pa se naenkrat zvrsti zaporedoma nekaj stresnih situacij, je okrevanje počasnejše. Vendar je vseeno možno, seveda če smo ga sposobni obvladati in če se stresne situacije ne moremo vplivati, se začnejo kazati posledice na našem organizmu. To se dogaja na primer pri dolgotrajnih ne-soglasjih v zakonu, pri boju za vsakdanje delo v času velike ekonomske krize, pri delu pod neprijetnim šefom ali z ne-sposobnim podrejenim, pri javni osramotitvi brez lastne krvde, pri smrti zakonika ali otroka.

Take okoliščine lahko privedejo do stisk in bolezni. Težava je v tem, da se prizadeti nit ne zaveda, da živi pod stalnim stresom, vse dokler ne pride do krize. Šele kadar se duševno zlomi ali kadar pride do srčnega napada, pogleda nazaj in bolj razume okoliščine. Seveda za stres niso potrební le veliki pretresi. Drobne stvari vsakdanjega življenja (na primer: vožnja v prometni gneči, nenehne časovne stiske zaradi rokov, prilaganje nesposobnih sodelavcem) se kopijojo in končno lahko močno vplivajo na zdravje.

Kadar postane stres del človekovega vsakdanjika, lahko privede do duševne, čustvene in telesne preutrujenosti. Pri dovezetnem posamezniku se razvije srčna ali žilna bolezen. Ljudje se namreč med seboj razlikujejo po dedni doveznosti, po dojemanju in sposobnosti za obvladovanje stresa. Zato ni mogoče napovedati stopnje obremenjenosti ali prizadetosti, ki bo sledila določenemu stresu.

(Se nadaljuje)

praktični praktični KRIŽ praktični praktični praktični

Osmodki in ožganine

Med prazniki je bilo veliko priložnosti za manjše nevšečnosti in nesreče z ognjem, saj so v številnih domovih za prijetnejše vzdružje gorele sveče. A na marsikaterem kosu oblike, na preprogi ali prtu so nastali madeži od osmodkov ali ožganine. Vendar se tudi pri tem da pomagati. Madeži od osmodkov navlažite z limoninim sokom ali kisom, na debelo potresite s sladkorjem v prahu, pustite delovati (najbolje na soncu) in sperite s čisto vodo. Ali pa madež navlažite, jih na debelo potresite s soljo in obelite na soncu. Lahko pa madež očistite tudi z 10-odstotno raztopino klorovega apna in dobro splaknete. Takšnih madežev pa se znebite tudi, če jih dobro zdrgnete s čistim cebljnim sokom in temeljito operite z mrzlo vodo. Na lažje ožganine pa takoj nanesite boraks ali jih natrite z limoninim sokom in pustite, da deluje, potem pa operite. Lahko jih odstranite tudi z mrzlo vodo. Na ožganino mesto date lahko tudi 10-odstotni vodikov prekis in dobro splaknete. Ali pa navlažite ožganino z mrzlo vodo, jo posipate s soljo in date za nekaj ur na sonce.

Goveja juha s kislim zeljem

Ceprav je kombinacija nekoliko nenavadna, je jed zelo okusna. Za štiri osebe potrebujemo pol kilograma govedine, ki jo damo kuhati v liter in pol mrzle vode, brez začimb in soli, dodamo pa pol kilograma dobro opranega kislega zelja. Ko je meso kuhan, ga vzamemo iz juhe in narežemo na koščke, v juho pa damo tri narezane krompirje, nekaj (zamrznjene) paprike, nekaj žlic kuhanega fižola in na kocke narezani korenček ter peteršiljevo korenino. Kuhamo še dobrih 20 minut, nato juho zgostimo s prežganjem. Preprážimo štiri žlice sesekljane čebule v dve žlici drobno narezane prekajene slanine, dodamo žlico sladke paprike, štiri žlice paradižnikove mezge in pol lončka kisle smetane. Dušimo 5 minut, potem prilijemo k juhi, solimo in popramo po okusu. Primeramo še narezano mesto. Če bomo juhu jedli šele naslednji dan, jo pripravimo brez krompirja.

Analiza vrtne zemlje?

Ko po poljih in vrtovih leži blagodejna snežna odeja, ni dela, je pa zato več časa za razmislek. Denimo o tem, ali je potrebna analiza tal z domačega vrta. Če gre za večje površine, je vsekakor koristna, saj imajo posamezne vrtnine zelo različne zahteve po rastlinskih hranilih. Že brez laboratorijske analize pa na splošno velja, da je vrtna zemlja običajno preveč zagnojena in pogosto zakisana. Zlasti je preveč fosforja in kalija v tleh, kar je običajno posledica nenatančnega gnojenja in pretiravanja. Vzrok je preprosto v tem, da vrtičkarji ponavadi sploh ne odtehtajo potrebne količine gnojila in ga za vsak primer potresejo raje več. Če je za hektar veliko njivo potrebnih na primer 600 kg NPK gnojila, ga je za kvadratni meter vrta potrebno le 60 gramov in nič več. Sicer pa je tako in tako bolje, če uporabljamo več organskih gnojil, predvsem komposta.

Varnostni meh

Lastniki novejših Volkswagnovih avtomobilov si za večjo varnost lahko omisijo dodatno vgradite varnostnega meha oziroma zračne blazine, kot tudi pravimo zaščitni napravi, ki deluje tako, da v primeru trčenja iz volanskega obroča blisko hitro napihlne meh oziroma blazino, s katero zaščiti voznika, da z glavo in zgornjim delom telesa ne udari ob volan in prednji del kabine. Varnostni meh se je izkazal kot učinkovita zaščita, ki lahko v primeru hude prometne nesreče odloča tudi o življenu in smrti. Varnostni meh v Volkswagnova vozila vdeluje servisna delavnica Debevc v Mengšu po promocijski ceni 95.000

VAŠA 3GOŠBA

POLONA PUNČKA IZ CUNJ

Nekoč, bilo je po večerji, ko so ostali že spali, je mati stopila kmeni. Sedela in dremala sem za pečjo in stiskala k sebi v ponošeno jopico zavito polence. Vzela mi je svezenj iz naročja in nežno zašepetala: "Nocoj bova naredili punčko."

Te drobne in tihe besede so me povsem prebudile in srce mi je hitreje utripalo. O, Bog, punčka, ki sem si jo vedno želela!

Mati je bila utrujena od celodnevnega garanja pa je klub temu sedla k mizi pod luč s škarjami in košarico šivanja. Njene ožljene roke so hitro oblikovale glavico iz posvaljanih koščkov krpic in jo prevlekle z belim kosom platna. Na glavico je prišla ratico iz modrega blaga, telo pa s svio oblekico. Mati je hitela, da bi šla čimprej počivat, jaz pa se je nisem mogla negledati. Napisel je vzela košček svinčnika, ga rahlo oslinila in začrtala oči, nosek in usta na platneni obrazek.

Ko sem to čisto pravo punčko iz cunj prvič pritisnila k sebi, sem bila najsrcejša deklica.

Od punčke se potem dolgo nisem ločila, vse dokler nisem odrasla. Na punčki se je vse to poznalo in mati jo emorala večkrat pokrpati, ad je bila taka kot mi, ki smo pogosto hodila v nepokrpanih oblačilih, dokler se ostankov za šivanje ni nabralo toliko, da je mati lahko pošila oblačila. Torej so mi vsi skupaj podarili tisto punčko.

Ne spominjam se, kje je moja ljubljena igrača končala. Če bi jo danes našla, bi za vedno ostala vedno ob meni in mi budila lepe spomine na dom.

P.C.

OTROK IN VOJAK

Bilo je v času slovenske osamosvojitvene vojne. Stopila sem v cerkev. Pod oltarjem, na stopnicah je gorelo veliko število sveč. Najbrž so jih prizgali v spomin na umrle v tej vojni in v želji, da bi se prenehali pobijati med seboj. Nekatere sveče so gorele z mirnim plamenom, druge so utriprale, ena je ravno ugasnila. Zdrnila sem se, ko me je spomnila na to, da živiljenja ugašajo prav takoj, čisto bližu.

Zakaj?

Nisem si znala odgovoriti, samo dvom je ostajal, dvom v ljudi, v Boga. Živiljenje je bilo že pre težko, zdaj bo še težje. Spomnila sem se nekega daljnega poletja, ko je bil sin še majhen in sva imela komaj za preživetje. Njegov priatelj se je vsak dan vozil z vojaškim kombijem na kopališče in tudi kopanje je imel brezplačno. Nekega dne je rekel mojemu sinu, naj gre z njim, saj kombi ni bil nikoli poln in vo-

jak ne bo opazil, da je eden več. Sin je z veseljem pograbil predlog, vendar se je kmalu vrnil, češ da ga je vojak nagnal.

Takrat sem se vprašala, kakšen človek je ta vojak. Ali ni bil sam nikoli deček. Kajnji vedenec je otroško žalost, ko se mu vzame težko pričakovano veselje? Nekoč sem brala v časopisu, da je vojak rešil otroka iz deroče mrzle reke, vendar velike besede v članku niso odtekale mojih doživetij.

Zdaj hodim po opravkih mimo teritorialcev in se jim hvaležno smehljam. Vendar sem se zalotila, da sem se ob opazovanju enega od njih vprašala, ali bi tudi on brez slabe vesti potpeljal otroku veselje. Resda so bolj domaći - prijaznejši od prejšnjih vojakov, a jaz jim ne zaupam, tudi tem novim ne, in ne nujnemu oroju, tem manj, čim bolj je izpopolnjeno.

V deveto deželo

Čeprav se Severin Šali sam ni imel za otroškega pesnika, je vendar le napisal kar precej lepih pesmi tudi za otroke. Navdih za prve take verze sta mu zanetila njegova lastna otroka, pogosteje pa so mu muze potisnile pero med prste, ko je dedovsko čebljal s svojimi vnučki in se vživil v njihov svet. Sam je izdal le eno pesniško zbirko za najmlajše bralce, in sicer Teče to in teče ono (1983). Pripravil je še eno zbirko pesmi za otroke in jo dal nekemu zasebnemu založniku v Novem mestu, da bi jo natisnil, a je ostala v tipkopisu. Ko je pesnik oktobra 1992 umrl, so se za njegovo rokopisno zapuščino začele zanimati razne založbe in posamezniki. Založba Mladika je imela pri tem očitno največ sreča in je iz Šalijeve zapuščine tudi že izdala prvo knjigo. Gre za zbirko otroških pesmi V DEVETO DEŽELO, ki je izšla v drugi polovici decembra 1994 z letnico 1995 v knjižni zbirki Pikapolonica. V njej so pesmi, ki jih je pesnik, kot rečeno, že sam namenil natisu, izida pa ni več dočkal.

V knjigi je devetnajst pesmi. V njih avtor ubeseduje svet, ki je otrokom najljubši in najbližji: pravljenci svet, kot si ga otroci lahko sami dosanjajo. Samo oči naj zapro, pa bodo videli, kako "palček Zvezdič na motovoz/ je privezel Mali voz". "Kako med lovom/ zvitropicata starata, slavnega lovca, zvito prevara." Kako nenadoma oživijo igrače, da je tudi slonček iz cunj prav tak kakor živ, da se mucek iz pliša boji pravih miši. Potem kako ordinira "doktorica Saska Kvaka/ v duplini stare bukve." Kako "vlakec, škratek nagajiv", vozi v deveto deželo, da se kar naprej prevraca s tira. In tudi čudne reči bodo videli - nekakšen narobe svet, ko Mlhec čebele opika, Matjažek pa vroči led naslika. Kajpada se dogaja v pravljencem svetu tudi hude in bričke reči, pa se vse vslej tako izteče, da ni za nikogarboleče.

V prvi pesmici predstavlja pesnik svojo vnučko Niko, ki mu je zvedril in poleplšala prenekatero uro, ko je že hodil po svoji "večerni poti". In vedenira ga je tudi s takimi vprašanji: "Dedek, zna stati na glavi?/ Znaš kozolce/ prevrati?" On pa ji odgovarja: "Ej, vnučka/seveda bi znal, /če bi mogel/ se vračati/ v twoja leta nazaj."

Vse pesmi so opremljene s celo in polstranski barvnimi ilustracijami, ki jih je napisal Lucijan Reščič. Ilustracije se s pesmimi zlivajo v novo

celoto, ki bralcem še nazorneje pričara sanjsko potovanje v pravljeno deveto deželo. Prva ilustracija iz knjige je ponovljena na naslovniči, vanjo pa je vgrajena pesnikova podoba. Knjiga je ena najlepših, kar jih je izšlo v letu 1994 na Slovenskem. Tudi po zaslugu Romana Slabeta, ki jo je oblikoval in tehnično urenil.

IVAN ZORAN

Pozni čas ljubezni

Za ljubezen ni nikoli prepozno; najbrž je celo tako, kot je zapisal Gabriel Garcia Marquez, sloviti pisatelj v svojem romanu Ljubezen v času kolere, da je ljubezen ljubezen kjerkoli in ob vsakem času ter da je tem močnejša, čim bližja je smrti. Morda je ljubezen na jesen živiljenja prav zaradi bližine smrti močnejša in globlje seže v človeka, vsekakor pa ni nekaj nemogočega, saj ljubezen ni domena le mladih. Tema o ljubezni v poznih letih, ki jo je tako mojstrsko obdelal Marquez, v slovenski literaturi ni pogosta, zato prihaja najnovejši roman POZNI ČAS LJUBEZNI izpod peresa pisateljice Nade Matičič kot zanimiva knjižna novost. Roman je nedolgo tega izšel v knjižni zbirki Žamet, ki jo izdaja Mladinska knjiga.

Avtorka ima za seboj že kar lepo število knjig, vendar je to njen prvi pravi ljubezenski roman, ki ob temi ljubezni v poznih letih uvaja še eno za našo literaturo redke obdelano temo: soočenje starejše in mlajše generacije. Junakinja pripovedi je starejša ženska, ki na jesen živiljenja doživlja neadenjan razcvet ljubezenskega čustva. Dogodi se po naključju in seveda ne uspe, vendar je junakinja vsa prepojena z njo in zanj niti ni tako tragično, da se odnos z ljubimcem zaradi pritiskov družbe, ustaljenih navad in premalo moškega poguma razdre. Ljubezen je prerastla v absolutno čustvo, ki jo izpoljuje in osmišljuje onkrat dejant vsakdanje.

Ob to "cvetje v jeseni" je pisateljica postavila pastorko glavne junakinje, predstavnico mlajše generacije, ki v ljubimkanju svoje mačeho ne vidi nič lepega. Kot izrazita mlada upornica brez razloga cincino gleda na ves svet in vidi v ljubezenskem čustvu nekaj nesmiselnega, zato tudi ne razume, da kljub razdrti zvezi mačeha ni poražka, pravzaprav jo to pretrese in morda za kanček dozori v zrelejšo osebnost.

MILAN MARKELJ

SODNIŠKA PALICA - V prvi polovici 16. stol. so tudi Brežice dobile pravico voliti iz svoje srede sodnika kot načelnika avtonomne mestne uprave. Mestnega sodnika so volili vsi meščani, ki so se po starri navadi zbrali na dan sv. Marka, 25. aprila, v sodni hiši. Volitvam je sledila slovesna zaprisega, nato maša, morda pa tudi pojedina. Brežiškemu mestnemu sodniku je stal ob strani še meščanski odbor, sestavljen iz štirih zaupnikov, ki je pazil, da mestni sodnik ni delal za meščane kvarno in nepravilno. Poleg njih je bil postavljen še notranji svet, ki so ga sestavljali najuglednejši meščani, in zunanj svet, ki so ga sestavljali obrtniki. Kot spomin na nekdajno lastno sodstvo se je ohranila sodniška palica mesta Brežice, ki jo hrani Posavski muzej. (Pripravila kustodinja Posavskega muzeja Vlasta Dejak)

In tradinovih napisov

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Skrivnost dolenski svet - Rupe delajo se tod rade sred njiv, travnikov etc. o moči, kendar teče pod zemljivo kak studenec. Predlanskim v Bršlinu, letos v Prečnem naredila se je rupa na travniku pri Luži in na cesti, ki vodi iz Lužen na Gorjance. Take rupe vidijo se na mnogih krajinah. Zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanoviten, negotov, skrivosten, zvijačen in značaj ljudi je enak svetu.

Mali šmaren na Trški gori - Ljudi se trlo. Tudi jerhastih hlač množno se video. Dosti domačih lovev priomalo je tje in kmalu videl sem marsikoga v živem pogovoru s punicami. Dosti kramarjev, lectarjev, kuharic, mesarjev in krčmarjev. Kuha se zunaj in znotraj. Dobila se je goveja juha, govedina, bravina, praščevina (pečenka) s salato in klobase. Pod lipi prodajalo se žganje, okoli karmite mize in prevrjenih sodov so ga srkali in srkale... Tudi berač priomalo je več ko dosti z vsakovrstnimi gnjusnimi ranami, bolečinami in napakami, ki so mi zdele se včasi precej sumne.

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Skrivnost dolenski svet - Rupe delajo se tod rade sred njiv, travnikov etc. o moči, kendar teče pod zemljivo kak studenec. Predlanskim v Bršlinu, letos v Prečnem naredila se je rupa na travniku pri Luži in na cesti, ki vodi iz Lužen na Gorjance. Take rupe vidijo se na mnogih krajinah. Zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanoviten, negotov, skrivosten, zvijačen in značaj ljudi je enak svetu.

Mali šmaren na Trški gori - Ljudi se trlo. Tudi jerhastih hlač množno se video. Dosti domačih lovev priomalo je tje in kmalu videl sem marsikoga v živem pogovoru s punicami. Dosti kramarjev, lectarjev, kuharic, mesarjev in krčmarjev. Kuha se zunaj in znotraj. Dobila se je goveja juha, govedina, bravina, praščevina (pečenka) s salato in klobase. Pod lipi prodajalo se žganje, okoli karmite mize in prevrjenih sodov so ga srkali in srkale... Tudi berač priomalo je več ko dosti z vsakovrstnimi gnjusnimi ranami, bolečinami in napakami, ki so mi zdele se včasi precej sumne.

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Skrivnost dolenski svet - Rupe delajo se tod rade sred njiv, travnikov etc. o moči, kendar teče pod zemljivo kak studenec. Predlanskim v Bršlinu, letos v Prečnem naredila se je rupa na travniku pri Luži in na cesti, ki vodi iz Lužen na Gorjance. Take rupe vidijo se na mnogih krajinah. Zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanoviten, negotov, skrivosten, zvijačen in značaj ljudi je enak svetu.

Mali šmaren na Trški gori - Ljudi se trlo. Tudi jerhastih hlač množno se video. Dosti domačih lovev priomalo je tje in kmalu videl sem marsikoga v živem pogovoru s punicami. Dosti kramarjev, lectarjev, kuharic, mesarjev in krčmarjev. Kuha se zunaj in znotraj. Dobila se je goveja juha, govedina, bravina, praščevina (pečenka) s salato in klobase. Pod lipi prodajalo se žganje, okoli karmite mize in prevrjenih sodov so ga srkali in srkale... Tudi berač priomalo je več ko dosti z vsakovrstnimi gnjusnimi ranami, bolečinami in napakami, ki so mi zdele se včasi precej sumne.

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Skrivnost dolenski svet - Rupe delajo se tod rade sred njiv, travnikov etc. o moči, kendar teče pod zemljivo kak studenec. Predlanskim v Bršlinu, letos v Prečnem naredila se je rupa na travniku pri Luži in na cesti, ki vodi iz Lužen na Gorjance. Take rupe vidijo se na mnogih krajinah. Zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanoviten, negotov, skrivosten, zvijačen in značaj ljudi je enak svetu.

Mali šmaren na Trški gori - Ljudi se trlo. Tudi jerhastih hlač množno se video. Dosti domačih lovev priomalo je tje in kmalu videl sem marsikoga v živem pogovoru s punicami. Dosti kramarjev, lectarjev, kuharic, mesarjev in krčmarjev. Kuha se zunaj in znotraj. Dobila se je goveja juha, govedina, bravina, praščevina (pečenka) s salato in klobase. Pod lipi prodajalo se žganje, okoli karmite mize in prevrjenih sodov so ga srkali in srkale... Tudi berač priomalo je več ko dosti z vsakovrstnimi gnjusnimi ranami, bolečinami in napakami, ki so mi zdele se včasi precej sumne.

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Skrivnost dolenski svet - Rupe delajo se tod rade sred njiv, travnikov etc. o moči, kendar teče pod zemljivo kak studenec. Predlanskim v Bršlinu, letos v Prečnem naredila se je rupa na travniku pri Luži in na cesti, ki vodi iz Lužen na Gorjance. Take rupe vidijo se na mnogih krajinah. Zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanoviten, negotov, skrivosten, zvijačen in značaj ljudi je enak svetu.

Mali šmaren na Trški gori - Ljudi se trlo. Tudi jerhastih hlač množno se video. Dosti domačih lovev priomalo je tje in kmalu videl sem marsikoga v živem pogovoru s punicami. Dosti kramarjev, lectarjev, kuharic, mesarjev in krčmarjev. Kuha se zunaj in znotraj. Dobila se je goveja juha, govedina, bravina, praščevina (pečenka) s salato in klobase. Pod lipi prodajalo se žganje, okoli karmite mize in prevrjenih sodov so ga srkali in srkale... Tudi berač priomalo je več ko dosti z vsakovrstnimi gnjusnimi ranami, bolečinami in napakami, ki so mi zdele se včasi precej sumne.

Preklinal Bršlince - Kočevski berač preklinal je v Prečnem grozito Bršlince, da ga niso hoteli prenosciti nikjer, še le v zadnji hiši dobit je ležišče v staji. A ko so šli večerjat zaprli so vežna vrata, še repnice niso mu prinesli, da bi si bil nadrobil vanjo črnega kruha. Želetej, da bi pobila Bršlince vse toča.

Brez taktiziranja in zahrtnih nečednosti!

Kočevskim svetnikom na pot

Po končanih lokalnih volitvah čestitam vsem kandidatom, ki so bili izvoljeni v svet nove občinske skupščine. Ob vstopu v novo leto 1995 pa jem želim veliko strpne preudarnosti in modrosti. Pričakujem, da bodo njihove odločitve usmerjene v splošno korist nas občanov, osebne koristi pa naj skušajo v svojem mandatu zamerniti. Prav tako naj obračunajo s taktiziranjem in drugimi nečednostmi, ki vodijo v neslepčnost, blokade, neplodna prigovarjanja in izigravanja.

Od svetnikov pričakujem predvsem več poštenosti in pripravnosti za delo. Med poslanci prejšnje skupščine teh vrlin (razen nekaj izjem) ni bilo opaziti. Med njimi je bilo kar nekaj poslancev, ki zaupanja volilcev niso jemali resno. Na posameznih skupščinskih sejah jih je bilo le redko videti. Nejak je bilo celo takih, ki v celem svojem mandatu niti enkrat niso prišli na sejo!

Lepo prosim novo izvoljene člane sveta, da sprejmejo sklep, naj ustrezniki občinski upravni organ javno objavi udeležbo na sejah posameznih poslancev iz prejšnje skupščine. Prav tako želim iz tudi drugi občani vedeti za udeležbo svetnikov v novi občini. Menim, da je občina dolžna javnost sprotno informirati o delu in zavzetosti posameznih svetnikov. Demokratična bi bila tudi javna objava glasovanju posameznih svetnikov, vsaj pri pomembnejših odločitvah s področja gospodarstva in kadrovanja.

Vsekakor se morajo svetniki zavestati, da je med občani tudi nekaj takih ljudi, ki želijo vedeti, kaj in kako bodo svetniki v svojem mandatu delali. O delu posameznega poslancev v prejšnji skupščini občani niso vedeli skoraj nicaesar. Večinoma so bili zaapeljni ali vsaj neinformirani. Grehe posameznih poslancev so občani prisovali kar vsem poslancem v skupščini. Le ob dosledno javnem delu občinskog voditeljev oz. ob dobi informiranosti bom znal oceniti kandidata (svetnika), ki sem mu zaupal svoj glas.

IVE A. STANIČ

Vilafranca bo še pomagala beguncem

Pismo novomeškemu županu Franciju Koncilijiju

Dragi prijatelj!

Vojna v Bosni in Hercegovini se ne končuje in trpljenje ljudstva se nadaljuje. Med našim obiskom v vašem mestu smo imeli priložnost videti, kako je Novo mesto odprto in solidarno in da se trudi sprejeti bosanske begunce.

Zaradi tega in zaradi bratskih vezi naših mest so se mladinske organizacije v Vilafranci del Penedes odločile za izvedbo sliadnorne akcije za mlade Bosance, ki so v begunske taborišču v Novem mestu. Odločili so se, da začna osebne stike in jim pošljejo božične kartice z željami upanja, prijetljivosti, miru in pravice. Na eni strani te organizacije sodelujejo v lokalni kampanji "Noben otrok brez igrač", katere namen je, da bi zbrali igrače za vse tiste fante in

Sodelovanje med novomeško in partnersko špansko občino Vilafranca del Penedes se širi tudi na humanitarno področje. Novembra je že prispevala pošiljka paketov za naše begunce, te dni pa pripravljajo novo pomoč, kot je razvidno iz pisma, ki ga je španski župan Joan Aguado i Masdeu poslal novomeškemu kolegu Franciju Koncilijiju in ga objavljamo v celoti.

F. P.

deklice iz družin, ki imajo malo sredstev, letos pa bi upoštevali tudi mlade begunce iz vašega mesta. Upamo, da bodo občani na kampanjo ugodno odgovorili in da vam bomo lahko postali pošiljko igrač. Na drugi strani pa so te organizacije iz Vilafrance prevzele pobudo, da obdrže stike. Koordinatorji tega dela so g. Branka Bukovec, Mestni svet in ProPenedes Foundation. (ProPenedes fund).

Tokrat vam pošiljamo božične kartice, naslovljene na 85 učencev iz Osnovne šole za otroke iz BiH v dijaškem domu. Kasneje v januarju bomo poslali pošiljko igrač po istem sistemu kot sanitetski material, ki smo vam ga že poslali. V primeru kakršnekoli spremembe ali potrebe po večji solidarnosti bi bili zelo vesel, če bi me obvestili.

Z najlepšimi željami,
JOAN AQUADO I MASDEU
župan Vilafrance del Penedes

Starejšim kvalitetnejše življenje

Potreben bi bil nacionalni program skrbi za starejše občane - 25-letnica GDS

Gerontološko društvo Slovenije (GDS) je ob 25-letnici svojega delovanja organiziralo učno delavnico "Star človek in družina". Sodelovali so štvelni strokovni delavci z zdravstvenega in socialnega področja ter predstavniki domov za starejše občane iz raznih krajev Slovenije, ki so predstavili zanimive vsebine o problemih starejših ljudi.

OBČUDOVALI SMO JIH

V pondeljek, 26. decembra 1994, je v počastitev Dneva samostojnosti Zvezna kulturnih organizacij Crnomelj pripravila novoletni koncert pevskih zborov in godbe na pihala. V uro in pol trajajočem koncertu so se na održi zvrstili pevski zbori Črnomelja: Lovski zbor, Ženski pevski zbor, Moški zbor iz Bela ter Upokojenski zbor. Pripravili so pester izbor slovenskih narodnih in umetnih pesmi, zborovodje prof. Milek, g. Sobrankovičeva in g. Veselicova pa so dokazali, da se s požrtvovanostjo in znanjem za veliko narediti. Občudovali smo pevce, ki jih sicer vso poznamo kot naše sosedje, someščane, zasluzijo vso vso pohvalo in priznanje. Obiskovalci koncerta smo bili navdušeni in si takih prizreditve želimo. Velikega aplaza je bila deležna godba na pihala, ki je zlasti z valčkom "Na lepi modri Donavi" doborda ogrela dlani publike. Razveseljivo je, da smo v godbi videli veliko mladih obrazov, kar priča, da tovrstna glasba v Črnomelju ni v zetonu. Prisrčne čestitke tudi njim in dirigentu g. Kralju!

F. P.

Prof. dr. Marjetta Marin iz Finske je na primer govorila o skrbi za starejše na Finskem in drugih skandinavskih državah, kjer je najmočnejši dejavnik država, ki ureja skrb za starejše z materialno pomočjo in institucionalnimi oblikami, storitve privatnih agencij pa si lahko privošejo le premožnejši. Družinska nega starejših se v Skandinaviji zmanjšuje.

Udeleženci Učne delavnice so oblikovali nekatere ugotovitve in predloge, ki jih bomo morali bolj odgovorno urejati na naši mladi družbi ob pomoči različnih dejavnikov, predvsem pa mora biti država bolj prisotna s svojimi strokovnimi ustavnoma-

mlisiti o bolniškem dopustu za nego starejšega člena družine ali pa z davčnimi olajšavami pomagati mladi družini v skrbi za starejše.

Ohraniti moramo doseženi standard domov za starejše in posvetiti več pozornosti izobraževanju delavcev, zaposlenih v domovih. Pomoč na domu bi lahko postala poklicna dejavnost, ki bi lahko ob dodatnem izobraževanju zapisala veliko brezposelnih. Mnogo odprtih vprašanj je tudi na področju stanovanjskega standarda. Ustvariti je treba boljši pretok informacij med zdravstveno in socialno službo v občinah glede bivanja in težnj starješih ljudi. Problem staranja zasluži tudi večjo strokovno pozornost. V Sloveniji se kaže velika potreba po ustanovitvi medresorskega organa, ki bi usmerjal dejavnost na tem področju pa tudi nadzoroval izvajanje raznih programov.

ANGELO ŽIBERNA
Ljubljana

Sneg zaostril odgovornost

Od oblasti v Črnomlju terjam javen odgovor; o tem,
kdo je odgovoren za čiščenje pločnikov na mostu

Spet nas je (tokrat sred decembra, le nekaj ur pred "uradnim" začetkom zime) presenetil sneg. In ko smo si opomogli od prvega navdušenja, ker ga je namesto tuk pred prazniki, so nas zmetane ceste in predvsem pločniki v mestu spomnili, da se snega pravzaprveč ne razveselimo. Žlasti ne pesi, ki si moramo svojo pešpot izboriti koderkoli, največkrat kar po cesti med avtomobilom, ki jih lahko mimogrede zaradi slabih razmer zanes...

Konkretno se moj prispevek nanaša na neočiščene pločnike na mostovih čez Lahinjo in Dobljčico v Črnomlju, ki so se danes, osni dan, zmetani z debelimi "zidovi" strjenega snega. Pešci (med njimi je veliko šolskih otrok) smo primorani hoditi po cesti, ki je že tako in tako močno zozena. Svoje lahko dodaja trije ostri ovinki, led na cesti, ki je na mostu vedno bolj prisoten, pa neprevidnost voznika ali pešca - in tragedija je lahko tu...

Povprašala sem na Komunalno Črnomelj, kako je s tem, pa mi je prijazen moški glas (pripadal je g. Klobučarju) pojasnil, da "oni nimajo v programu zimske službe čiščenja pločnikov na teh mostovih, samo na žejlikem" mostu lahko čistijo, in tam so pločnik pač očistili, majhna mostova pa pripadata Cestnemu podjetju, naj se kar nanj obrnem".

Polna upanja sem poklical Komunalno Črnomelj, kjer mi je šef pojasnil, da se zelo motim, če mislim, da so oni odgovorni za čiščenje teh pločnikov, da je to zagotovo Komunalna Črnomelj. Priznal pa je in se je strinjal z menoj, da so razmere tam resnično nevarne, toda oni že ne bodo čistili

tistih pločnikov, ker čistijo samo in izključno vozilce.

Po teh silno "plodnih" razgovorih sem lahko samo še brez besed odložila slušalko.

Zdaj postavljam (ne vem, komu - ali Komunalni ali Cestnemu podjetju ali kar novi črnomeljski vladni) javno vprašanje: Kdo je odgovoren za čiščenje pločnikov, konkretno čez most Lahinje oz. Dobličice?

Kaj, če bi se nova vlada za začetek zavzela za varnost svojih someščanov? Zelo hvaležni bi jili.

FANIKA POŽEK

PREDAVANJA ZA UPOKOJENCE

NOVO MESTO - Društvo upokojencev Novo mesto organizira za svoje člane v januarju in februarju dva cikla predavanj, ki bodo v OS Grm ob ponedeljkih ob 17. uri. Prvega z naslovom "Kako ohraniti zdrav duh in zdravo telo v poznih letih našega življenja" bo izvajala mag. dr. Tatjana Gavoda. O zdravem duhu bo predaval 9. januarja, o zdravem telesu pa 16. januarja. O najpogostejših boleznih v poznih letih se boste lahko seznanili 23. januarja. Drugi ciklus bo namenjen zdravi prehrani, predaval pa bo Helena Mrzlikar. Na prvem predavanju 30. januarja bo gorov o prehrani in njeni vlogi pri ohranitvi telesno zdravega človeka. Naslednji teden, 6. februarja, o bioprehrani in predelavi hrane, 13. februarja pa o prehrani v poznih letih in o hitri ter racionalni pripravi hrane (z degustacijo).

L. T.

VLOGE ZA
DENACIONALIZACIJO

KOČEVJE - V občini Kočevje je vloženih 450 vlog samo za denacionalizacijo kmetijskih zemljišč in gozdov. Veliko vlog je nepopolnih, med njimi pa so tudi vloge tujih državljanov (kočevskih Nemcev), ki niso upravičeni. Postopek vršanja poteka hitreje, kjer je možno vrnati v naravi, in je bilo tako vrnjenih doslej 860 ha površin, največ gozdov.

V. D.

VIDIJO LE TUĐMANA - Neki domaćinci iz Črnega Potoka je oni dan prekipele, da je zabrusila reprebliškim in občinskim možem, ki so prišli v to vas: "Poskrbiti za cesto, pa da bomo videli slovenski TV program in poslušali slovenski radio. Zdaj vse to in še kaj uporabljamo le hrvaško. Odpreš televizor in že ti govorijo o hrvatski politiki. Poln kufer imam že Tuđmana!"

KORISTNO UPORABLJENA
ŠOLA - V soli na Travi je bil zadnji pouk leta 1984, ko se je s 54 leti delovne dobe upokojila prijubljena učiteljica Nada Vreček, ki je tu učila od leta 1929. Zdaj je v soli zasebni obrat Polisted. Obrat zapošluje 5 ljudi, kar je za območje, kjer število ljudi upada, divjadi pa narašča, pomembno.

ŽAGAR DELA ŽAGO - Malo stran od Trave postavlja inž. Anton Žagar, predsednik KS Draga, žago. Gre za investicijo na demografsko ogroženem območju in mu je zato občina Kočevje že odobrila posojilo, čaka pa se na odgovor republike.

DOLENJSKI LIST

ŠENTJERNEJ - Običajno tuji bolj privlači kot domovina. Zgodidi pa se, da je Slovenija privlačna, na primer za tiste, ki stanujejo drugje. Tako se je zgodilo tudi Karmen Dragan, dekle, ki se je rodila v Nemčiji slovenskim staršem in v bližini Stuttgartu preživelila vso svojo mladost. Slovenijo je spoznavala le na krajsih občinah, ko se je s starši in sestro odpravila v Slovenijo, točneje v Šentjernej, kjer so zgradili tudi hišo.

"Odkar pomnem, sem si želela iti domov, v Slovenijo. Vedela sem, da se bo to tudi zgodilo," pravi Karmen. In res se je, lani konec septembra so jo starši pospremili v nov dom, kjer nadaljuje svoje življenje.

V Nemčiji se je izšola za frizerko, imela je tudi službo, vendar ji bila želja po domovini močnejša, zato bo raje s tem delom nadaljevala tukaj. Slovo od prijateljev je bilo hudo, vendar si z njimi dopisuje. Tu

T. G.

Prično pismo dedku Mrazu

Vsako novo leto je za našo družino čas, ko se veselimo ob prihodu sv. Miklavža, dedka Mraza, Božička, krašenju smrek, pripravljanju jaslic.

Letos smo se še posebej veselili, saj bi naša najmlajša prvič videla dedka Mraza in ob njega prejela darilo. Vsi smo jo pripravljali na ta dogodek, ki se ponavadi odvija v sponči. Prvo razočaranje smo doživeli, ker ni bilo kartice vabilna za obisk Dedka. Ob misli, da so spregledali, ker je pa rojena aprila 1993, sem se obrnila na Zvezo prijateljev mladine Novo mesto. Skrajno neprijeten moški glas me je po telefonu nadrl, da oni niso nisi krivi. Baje so bili prisiljeni dati darila samo otrokom, ki so že določili drugo leto. Pri prejšnjih dveh je bilo potrebno, da je otrok že določil eno leto starosti. Tako smo ostali brez darila.

Ni mi toliko žal za neprvejeto darilo, kot mi je žal za lesk v otroških očeh, ko prejema darilo dedka Mraza. Očitno je pri nas tako, da se varčuje pri tistih malih vrečkah daril, pri številnih plakatih, pa nojih za naše volilne kandidate se tudi letos ni varčeval.

Se bo sneg skopnil, se bomo ob pogledu na vso papirnato navlako spominjali volitev. Jaz pa se bom spominjala še enih besed: "Slovenci, imejte vsaj po tri otroke..." Morda bomo naslednje leto dobili vsaj darilo dedka Mraza - če ne bodo starost otrok premaknili na določljena tri leta starosti.

DUŠANKA FALESKINI
Ulica talcev 14
Straža pri Novem mestu

PREŠERNOV DAN V SPLITU - Slovenci v Splitu, združeni v slovenskem društvu Triglav, v svojem klubskem prostoru prirejajo tudi razne kulture prireditve. Posnetek je s proslave Prešernovega dne.

Društvo Triglav v Splitu

Slovensko društvo Triglav šteje že več kot 700 članov - Bogata dejavnost - Jutri slovenska veselica

SPLIT - Slovenci, ki živijo v Splitu in Dalmaciji, so spomladi 1992 ustanovili slovensko društvo Triglav. Ob ustanovitvji je društvo štelo 360 članov, danes pa jih je že več kot 700. Predsednik društva je Boštjan Kordiš, katerega rod izhaja iz Loškega potoka. Z matično domovo sodeluje preko Urada za Slovence po svetu, Slovenske izseljenske matice, Zveze kulturnih organizacij Slovenije in drugih organizacij, posamezni člani društva Triglav pa so v svojih domačih krajinah navezali stike z gospodarskimi in kulturno-prosvetnimi organizacij

Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka objavljenje informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke bomo poslej objavljali pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa bodo opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne bomo objavili prispevka, ki bo napisan žaljivo in z namenom zanjevanja, ali če bo nesozazmerno daljši od informacije, na katero se nanaša (13. člen).

Sram me je, da sem član stranke

Dol. list št. 52, 29. decembra

V omenjenem članku avtor Franc Martinčič blati Kmečko listo, zato smo se odločili, da pojasnimo nekatere stvari še posebno zato, ker je v članku precej laži in polresnic. Avtor članka je pravo resnico in nedovoljna dejstva namernno zatajil, zato smo se odločili odgovoriti v širši obliki.

Gospod Martinčič! Kot nam je znano, ste Ti tudi član SKD od njene ustanovitve v Šentjerneju. Celo več pred dvema letoma sta sedeli v predsedstvu letne konference in bili izvoljeni za predsednika kmetijskega odbora pri SKD v Šentjerneju. Kot nam je sedaj vsem znano, pa ste na zadnjih lokalnih volitvah kandidirali za svetnika občine Šentjernej pri SKD. Torej sta sedeli naenkrat kar na dveh stolčkih in na teh položajih ste se osebno vlekli samo za svoje osebne koristi, in sicer pri SLS za nepovratna sredstva in regrese, pri SKD pa za zemljo, katero imate danes v najemu od šentjernejskega župnika.

Kmečka lista je nastopila na lokalnih volitvah predvsem zato in najato bo jasno vsem, ki tega nočejo razumeti, da se borimo do konca za uresničevanje zakona o denacionalizaciji in njenem reševanju, kolikor je to mogoče v novonastalih občinih Šentjernej. Ljudem, ki jim je bilo premoženje dobesedno ukradeno, morajo biti svoje premoženje čimprej nazaj. Sploščani cerkveni in SKD-ejski predstavniki in veljaki skupaj z ministrom Ostercem, ali ste že pozabili, da je prav naše tako obosojanja vredno oranje pripomoglo, da je bil sprejet zakon, po katerem se vrača tudi cerkveno premoženje. Naj Vam bo jasno: zato ker ste imeli člena komisije župana ter svojega ministra, so kmetijska zemljišča vrnjena tako župnišču Šentjernej kakor tudi kartuziji Pleterje. Naša zemljišča pravno do danes še niso rešena niti vrnjena, in to kljub dejstvu, da smo vložili zahtevki več mesecov prej, kot ste to storili Vi v omenjeni zadevi. Nam, navadnim smrtnikom, ko se nekako bolj zamislimo ob vseh teh stvarih, se zdaj nekaj vse bolj smrdi.

Na sestanku naše Kmečke liste s takratnim kandidatom in danes že izvoljenim županom g. Francem Hudoklinom 29.11.1994 je omenjeni dobil načelno podporo zato, ker je znal prisluhnuti našim težavam in nam je osebno zagotovil, da bo reševanje denacionalizacije ena od njegovih prednostnih nalog. Na po-

novnem sestanku Kmečke liste 13.12.1994 je še vedno obvezala načelna podpora g. Hudoklinu s tem, da se naši volilci, ki so nam zaupali место v občinskem svetu, odločijo po svoji vesti, komu bodo zaupali svoj glas.

Zagotavljamo, da do danes nismo sklenili nobenega sporazuma s kakšno od strank niti se vpletali v umazane kupčije, kot nam podtiski, g. Martinčič. Omenjali pa ste socialno pravčnost, poštenost, čas - vse te stvari pa so za Vas in Vaše strankarske kolege navadna utopija, kajti po dejanjih spadate popolnoma na drugo stran, katere posamezniki so na umazan način spravili, žal, že pokojnega g. župnika Janeza Lavriča iz Šentjernej. Upajmo, da ne bodo tudi danasnjega župnika, ko ga ne bodo več potrebovali. Kdo si v Šentjerneju priskrbi penzion za svoje družinske člane in znanje? Kdo si lahko po svoje določa otroške dodatke, razdeljuje humanitarne pakete, medtem ko jih ljudje, ki so resnično potrebljeni, ne dobijo? Zakaj? Kako ste, g. Martinčič, spravili iz delovnega razmerja g. Štefana M., svojega dolegljenega vestnega delavca? Kdo se v Šentjerneju profesionalno ukvarja s tativno?

G. Martinčič, na vsa ta vprašanja verjetno veste odgovor, če pa ne, potem Vam priporočamo, da greste malo med ljudi in jih povprašate, seveda če boste za to imeli dovolj poguma.

za Kmečko listo JOZE RANGUS

Mokronožanom v premislek

Dol. list št. 50, 15. decembra

G. Marko Kapus v odgovoru na moje pismo, kjer sem grajal pretiran posek starih dreves okrog ruševnega mokronožnega gradu, ne pove nič novega. In kaj oz. kdo je sploh Turistično društvo Mokronog, za katero se postavlja? Po pripovedovanju Mokronožanov premore le-to le dva člana: g. Kapusa in g. B. D. Največjo napako ste storili, ko ste posekali tudi mogočno zdravo drevo, kje nedvomno zadrževalo zemeljske gmotne in preprečevalo plazenje na zahodni strani grajskih ruševin ob kamnitem zidu vodnjaka. Pasti je moral tudi češnja v sklopu krožnega nasada na jugozahodni strani gradu. To drevo je bilo spomladni prvo obdano s polno krošnjo belih cvetov. To idilično bi lahko videli tudi izpred vašega bloka. Da ne bo nesporazuma, nič nimam proti, če se je posekalo grmovje, kakšno samosemove drevo ali veja.

Nekdanji dreyored je bil drag Mokronožanom. Čudno je, da si tako imenovanu "stroka", kot opisujete, ni ogledala starih razglednic Mokronoga z gradom. To je npr. razvidno s stenske slike v bifeju Bule po bakrorezu iz leta 1695 (gre torej za okrog 300 let star motiv!) ali viseče slike starega mokronožnega grba v gostilni Deu. Tudi sam imam povečano sliko iz časov Avstro-Ogrske.

Mokronožani smo občutljivi na take poseke, saj mnogo ljudi boleči takoj početje iz časov druge svetovne vojne. Okupator je barbarsko izključil golosek na sosednjih gričih: Žalostni gori, Priči, Sv. Florjanu. Še oni so prizanesli drevoredu okrog gradu. Žal je bil grad nato požgan, veliko njegovega kamenja je vezanega v zadružni dom, višek nekdanjih avantgardnih sil pa je bil, ko so na grad postavili drobilec, material pa zvokili na ceste. Vse te stare

rane je odpril sedanj posek. Želeli bi, da bi se Turistično društvo več pogojarilo z ljudmi in se lotevalo tudi drugih vprašanj: čistoče in javne razsvetljave na trgu. Želim vam vso srečo v novem letu.

PETER KOLENC
Mokronog, Florjanska 1

Napadel policista

Dol. list št. 51, 22. decembra

22. decembra sem v Dolenjskem listu prebral članek z naslovom "Napadel policista". Čeprav je bila stranka zapisana s kriticami, domnevam, da se je pisane nanašale name. Ker v članku ni omenjeno, da sem opravil alkotest in da je ta pokazal negativen rezultat, pa tudi ostala dejstva so bila zelo pospolena, sem se namenil, da opisem, kako je potekalo omenjeno srečanje s policistom.

16. decembra ob približno 21. uri sem se z osebnim avtomobilom nameril iz Trebnjega proti Veliki Loki. Na avtobusni postaji Štefan sta me v zadnjem trenutku ustavila dva policista, tako da sem le s težavo ustavljam. Policist mi je rekel, kako vozim, da naj pokažem papirje ter naj avto zapeljam do njunega. V tistem trenutku sem res malce jezno prisnil na plin, saj sta me razjezljili ustavljanje zadnjih trenutek in neprijaznost policista. Od mene je zahteval 1.500 tolarjev, ki pa jih nisem hotel dati, niti nisem hotel podpisati obrazec za mandatno kazeno. Dejal mi je, da bom dobil pa po pošti.

Če slabo uro sem se po isti poti vrnil z znancem, ki me je prosil za prevoz do Trebnjega. Na avtobusni postaji Štefan sta me v zadnjem trenutku ustavila ista dvojica. Na vprašanje, ali sem kaj pil, sem jima odvrnil, da ne. Dejala sta mi, naj avto zapeljam poleg njunega in ali bom pihal. "Bom, čeprav nisem nič pil," sem dejal. Naprava je pokazala 0.0. Policist z rezultatom ni bil zadovoljen in je zahteval, naj še enkrat piham. Naprava je spet pokazala 0 odst. alkohola v izdelanem zraku. Takrat pa sta zahtevala, naj podpišem, da nisem hotel pravilno pihati. S prstom sem pokazal, da ne bom podpisal, ker sem pravilno pihal. V tem se je eden od njiju razjezik, skočil proti meni, jaz pa sem ga odrnil in pri tem zadel v glavo. Oba sta bila pripravljena za napad, videl sem, da se nima smisla pretepati, zato sem zbežal: Vendar sta me kmalu dohitela, eden od njiju me je zgrabil za bundo in jo raztrgal, drugi pa mi je na levo roko nataknal lisičice. Otresel sem se ju in zahteval, da mi snameta lisičice. Takrat je eden skočil proti meni in močno potegnil za lisičice. Vkljena sta me z rokami zadaj in me potisnila v njun avto. Odpeljala sta me na policijo. Dežurnega policista sem prosil, da bi rad poklical odvetnika, ki ga nisem dobil doma ter naj iz Novega mesta pripeljejo kriminalista. Prisrel je kriminalist pri tudi namestnik komandirja policije. Ponovno so mi predlagali alkotest. Pristal sem in tudi tokrat je naprava pokazala isto kot prej. Ker so to tudi zapisali, sem podpisal. Hotel sem videti še zapisnik kriminalista, vendar mi ga ni hotel pokazati. Potem sem prosil, da me odpeljajo na kraj, kjer sem moral pustiti avtomobil, kar so kasneje tudi storili.

Priznam, da se nisem zelo prijavil vedel, vem pa tudi, da nisem storil nobenega kaznivega dejanja. Konec koncas se tudi policista nista obnašala do mene tako, kot se to spodobi za javno službo.

LUDVIK TOMŠIČ
Šentupert

PRVIČ V PARLAMENTU

Kot vsako leto so tudi letos v Ljubljani organizirali otroški parlament, ki se ga je udeležilo nekaj manj kot 120 otrok in 60 odraslih iz vseh slovenskih občin. Parlament sta vodila Meta Ornik in Robert Bogataj. Našo šolo je z referatom zastopala sedmošolska Tina. Tema parlamenta je bila uporaba lepe besede. Govorili smo o tem, kako naj kličemo učitelje, kako se pogovarjajo trgovke in gostilnčarji, koliko spoštovanja čutimo do starejših in koliko ga kažejo starejši do nas. Strinjali smo se, da imamo prestroje učitelje in pretežak šolski program. Na koncu smo se še dogovorili za naslov teme za naslednji otroški parlament. Načelje je bilo za to, da na 6. otroškem parlamentu spremembo o problemu zavojnosti in aidsa. Mislim, da bi morali imeti tudi srednješolci takšen parlament, s čimer se je strinjala tudi večina udeležencev otroškega parlamenta.

KATARINA ŠEPETAVC
8. r., OŠ Artiče

OH, TA MATEMATIKA

V začetku decembra so na osnovni šoli Mirana Jarca v Črnomlju učenci dodatnega pouka sedmih in osmih razredov priredili kviz "Oh, ta matematika!". Kviz je bil posvečen 200. ob-

Irska zgodba, ki bo morda tudi naša

Biti v Evropski zvezi žal pomeni tudi to, da v Bruslu določajo, s čim se bo na primer preživljal irski kmet. Pri vsem govorjenju o spoštovanju različnosti je vendar nenavadno, da nihče dovolj glasno ne vpraša ali morda ta evrosrajca nekaterim le ni prevlika, drugim pa premajhna.

Pravila Evropske zveze so narejena tako, da omogočajo gladko plovbo njenim velikim in vplivnim članicam. Da pri tem majhne premetavajo in jim pljušča v obraz, se rado pozablja. Toda irskega kmeta zadnjih dvajset let enotna evropska pamet žene iz enega poskusa v drugega. Čeprav mu ne manjka denarja, je izgubil nekaj, česar ne more kupiti niti s svojimi funti niti z ekui: identitetno samozadostnega kmetovalca in kulturnega vrednotnega življenja in zelo je, da pozna prav vsako pesem, ki je bila v zadnjih 300 letih napisana v angleščini. Med pogovorom sva večerjal kuhan krompir in surovo maslo. Njegov pes je sklepalo jedel v mleku namočene krompirjeve olupke in strigel z usesi, kot da tudi on zna gospodarjeve pesmi.

(Odlomek iz revije National Geographic)

... Podal sem se še na zadnje romanje na otok ob zahodni irski obali, kjer bele koče rinejo v boke zelenje gore in sivi kamnitzi zidov razmejajojo polja, v tiste vrste deželo, ki je svoje čase posebljala irski kmečki ideal. Med prvimi obiskom sred sedemdesetih let sem tam srečal ljudomrznega kmeta, ki me je, prihajač, z njive, kjer je nabiral gobe, pozdravil z eno samo besedo: "Turisti!". Prepričan je bil, da so turisti, še posebej Američani, koga. Primerni so samo za to, je dejal, da jih skuša, razkosan in ponudiš pod steklenico.

Videl sem, da me nalašč poskuša spraviti v slabo voljo, kajti nesramno govorjenje je irski nacionalni šport, in odvrnil sem mu, da njegove besede zvenijo kot misel v "Skromnem predlogu" Jonathana Swifta, naj Irki svoje gospodarske težave rešujejo tako, da večerjajo svoje oroke.

"Ja" je odgovoril, "divje ogorčenje trga tudi to srce." Stavek je bil s Swiftovega epitača v Dublinu. Tako sva se spoprijateljila in preživila tisoč popoldne v tradicionalno irskih dejavnosti, popivanju in recitiranju.

"Ja" je odgovoril, "divje ogorčenje trga tudi to srce." Stavek je bil s Swiftovega epitača v Dublinu. Tako sva se spoprijateljila in preživila tisoč popoldne v tradicionalno irskih dejavnosti, popivanju in recitiranju.

Posledi so v prve klopi, poleg njih je župan mesta pripeljal svojo občinsko posadko. Eni so delali, govorniki so govorili in hvalili, kdo je zaslужen in kako za vse postavljene objekte pod Mestnim bregom. Župan in župnik sta skupno prezela vrvice, tako odprila novo romarsko pot, cerkev in ostale objekte, obstopljivac z vso domačo in mestno gospodarstvo.

Cestitali so si povprek za tako velik dogodek oz. pridobitev ob Mestni jami. Pripeljali so si na prsa velike kolajne in se hvalili na vsa usta ter odšli na kosilo na občinske stroške, namesto da bi se pogovarjali z romariji. Ti pa so se dolgo in noč molili in prisili, da jih oblast ne bi tako molila.

Na Meto pa so čisto pozabili, še naprej je stanovala v hišici ob vodi, vse obljube in sklepki za stanovanje v bloku so se razblinili. Nihče je ni več omenjal, nihče jih ni ničesar več prisrel. TV in novinarji imajo nove in novejše senzacije, pa nič zato, saj bo jutri spet nov dan za Meto in za pridne Belokranjce na jugu Slovenije.

in ob ognjišču je stal par njegovih ponosnih gojzarjev.

Casi so se spremenili. Na evropskem trgu je prišlo do presečka jagnjetine in ženska je zdaj upala, da bo lahko Evropsko zvezo pripravila do tega, da ji bo plačevala podporo, da ovac ne bi redila. Naenkrat so povsod začeli ponavljati novo geslo, "agroturizem", kar je pomenilo, da naj bi podeželje po novem služilo denarju in tem, da bo privabljalo turistične popotnike na konjih in igralce golfa. Ženska je ravno odala prisojno za denarno podporo, s katero bi rada kmetijo spremeniла v penzion. Irska naj bi postala svečna igrovina.

"Gotovo se obrača v grobu," je dejala. Bila je v zadregi, zato sem ji zaželet srečo in se poslovil.

Dobro ga je pokopalna, na visokem sedlu zemlje za hišo, v staro krompirjevo polje. Tam sem stal nekaj časa in očmi zajemal vodno širjavo, čakajoč, da se bo svetloba odresla oblakov. To je ena od stvari, na katero lahko na Irskem vedno računaš. Pomislim sem na verz iz neke pesmi Williamsa Butlerja Yeatsa, ki ga je kmet recitiral, ko sva se privč srečal: "Kajti nič ne more biti eno ali celo / kar ni bilo razkosano". Morda so se moralni tudi narodi razigrati, preden so postali popolni. Potem ko so zdobili svojo staro mitologijo, bodo mogli Irci le pobrali njene najboljše drobce in jih zložili v nekaj močnega in novega, ne v spominiek za turistično matoprodajo, ampak v identitetu, s katero bo mogoče živeti. Pobral sem kamen in ga dodal griču na grobu v čast vsemu, kar mi je bilo všeč pri kmetu in njegovi Irski.

Nebo je ostalo obteženo z vlogo in gladina zaliva svinčeno siva, jaz pa sem se odpravil k trajektu z obupnim občutkom, da bo na Irskem kmalu takoj, ko je povsod drugod na svetu.

(Irska je postala članica Evropske gospodarske skupnosti skupaj z Veliko Britanijo leta 1973)

J. P.

Majlontška Meta je spoznala

Majlontška Meta je nabirala šipek za čaj. Vedela je, da je za njene bolne ledvice šipkov čaj najboljši.

Odpriala se je po poti čez mališki Mestni breg, tja do "Mestne male", kjer je tudi znana Mest

Kdaj semafor pri savskem mostu v Boštanju?

Na tem križišču v zadnjih 5 letih 14 nesreč

SEVNICA - V križišču magistralne ceste M 10-3 Zidani Most - Drnovo in regionalne ceste R 326 Šmarje - Planina pri Sevnici, v Boštanju, je zaradi večje prometne varnosti na podobo poslanca sevnische občinske skupščine dr. Jurija Pesjaka krajenva skupnost Boštanj prestavila avtobusno postajališče bliže bencinski črpalki v Boštanju, novomeška Noua pa je pomaknila reklamni pano proti Savi. Tako se je precej izboljšala preglednost in nevarnost križišča, kjer je letos k pomanjkljivi prometni varnosti precej prispevali tudi visoka trava.

Na omenjenem križišču je v prometnih konicah kolona plovčevine raztegnjena vse do nadvoza nad magistralno železniško progo, zato je poslanec Drago Perc predlagal, da naj republiška uprava za ceste (RUC) prouči možnost za signalizacijo tega križišča. Občinari so vlogo RUC-u podkrepili s konkretnimi podatki o dejanski ogroženosti prometne varnosti na tem križišču, ki jih je pripravila sevnische policijska postaja. V zadnjih petih letih je bilo v tem križišču 7 prometnih nesreč le z gmotno škodo, po 3 nezgode z lažjimi in hudičimi telesnimi poškodbami, ena prometna nesreča pa je utrnila nit življenja maledumu dekletu. Bo le še večji krvni davek hitreje "prispeval" semafor?

P.P.

ZAUPNI TELEFON ISČE PROSTOVOLJCE

LJUBLJANA - Zaupni telefon "ZA-TE" v okviru Združenja za pomoč ljudem v stiski išče nove prostovoljce in prostovoljke. Kogar to delo zanima, naj se udeleži informativnega dneva, ki bo v soboto, 14. januarja, ob 10. uri v Ljubljani na Miklošičevi 16. Dodatne informacije pa lahko dobite vsak dan med 16. in 22. uro na telefonski številki 061 - 97 83.

V senci stoljetnice na tarih

Kako so pred 86 leti primerjali prometne težave Velike Gorice pri Zagrebu z Mokronogom - Predlog za konjko (tramvaj) na progi Bistrica - Puščava - Mokronog

Septembrski spomin ob "stoljetni na tarih" so obudili pred nami zadnji maj leta 1894, ko je hlapon prvikrat zapeljal po dolenski progi Grosuplje-Novo mesto-Straža. V Dolenskem muzeju je še odprtia zanimiva razstava, ki nam z arhivskimi papirji, s fotografijami in starinami prikliče leta, ko je nastajala in stekla dolenska proga. Kdor je zamudil prihode muzejskih vlakov v Novo mesto in slavje ob stoljetnem jubileju, tem lahko bogata razstava v muzeju pove vse, kar ga zanima v zvezi s pričakanjem Dolencjev, ki so se pred več kot leti že povezati s svetom.

Nekako na "stranski tir" pa je bila slabo poldrugo desetletje za dotlej največjim dolenskim železniškim praznikom potisnjena gradnja oz. nadaljevanje železnice Trebnje-Sent Janž. V Dolenskih novicah, ki so izšle 1. marca 1908, lahko o težavah

ZMAGA KAPŠEVE

STARÍ TRG - Mladi šahisti iz Starega trga ob Kolpi so pred novim letom nastopili na mednarodnem kadetskem turnirju v Delnicah. Med fanniti je zmagal Rečan Korubas, Starotranjan Kobe pa je bil drugi, medtem ko je med dekleti Starotranjanca Darja Kapš zmagala.

Iz Kolpske doline

ZADNJA PRIZNANJA - Na zadnji seji sveta KS Osilnica 27. decembra so se zahvalili vsem, ki so zasluzni za uspehe v tej KS v preteklosti in zadnjem mandatnem obdobju, predvsem pa članom sveta KS in predsednikom. Pisna priznanja so med drugim prejeli nekdanji predsedniki sveta KS Alojz Malnar, Emil Erent, Veljko Rašperič in dr. Stanko Nikolič. Po novem letu nadaljuje delo nova občina Osilnica, ki jo vodi župan in podjetnik Tone Kovač.

SPÉT POPLAVLJALO - V noči od 30. na 31. decembra je toplo vreme povzročilo taljenje snega, razen tega pa je še dežavalno. Zato je Kolpa prestopila brezove in zalisila meddržavno cesto pri Kužlu in odcepnu proti slovenskemu Kužlu ter na dveh krajih v Bosnji Luki. Promet je bil tako nekaj ur nemogoč oz. otežkočen. Razveseljivo pa je, da so to preizkušno dobro prestali propustiti na novi obkolpski cesti po slovenskem obrežju Kolpe.

in željah Dolencjev v Mirenski dolini in okolici Mokronoga preberemo tole:

"Po toči zvoniti je prekasno. Tako bi bilo tudi brez korist, vponašati malomarnost vsem onim faktorjem, ki so pri trasiranju železnice Trebnje-Sent Janž pustili lepi in napredni dolenski trg Mokronog dobre tri kilometre na strani. Zdaj se to ne da več popraviti, pač pa je treba škodo, ki jo bode vsled tega trpel trg, vsaj deloma zmanjšati. A to bi se dalo doseči s konjko od železniške postaje Bistrica-Puščava do Mokronoga."

Mokronog, ki šteje nekaj čez 800 prebivalcev, a z bližnjo okolico gotovo čez tisoč, je središče obsežne sodnije (do 15.000 duš) in davkarije, ima notarja in zdravnika, ter dobi sčasoma gotovo tudi lekarino. Tržanci so prav podjetni in napredni gospodarji. Poleg poljedelstva in razvite živinoreje se bavijo tudi z obrtništvom, posebno s kožarstvom. V novejšem času se je odprla parna žaga in mlini, in kar je gotovo napredno, tudi parna kopelj. A ker je premog v bližini, je neda, da se razvije obrtnja sčasoma še bolj.

Mokronog ima štiri velike letne sejme in vsak četrtek tržni dan. Poleg dobre ljudske šole bo treba sčasoma poskrbeti tudi za meščansko šolo, ki je za ves ta obsežni kraj prava potreba. Mokronog bi mogel biti tudi prijazno letovišče za tuje, ker ima že zlahko urejene gostilne, a vrha lepo okolico.

Zlastiške gore je krasen razgled po celih prijaznih okolicih. Razgled sega do Kuma, do štajerskih gor pri Židanem mostu in do Zaplaza. Po krasni cesti, skoraj vse po šumi, se pride v dobrui mimo cerkev sv. Petra in zapisane starodavne kapelice, kjer je po legendi propovedoval sam sv. Metoda, na Trebelno, kjer se nudi z brda sv. Rozalije še večji razgled posebno proti jugu in izoku vse do Gorjancev in hrvaških gora.

A nič manj prijazni morejo biti izleti v Šent Rupert, na Mirno, v Tržišče, Smarjetovo itd. Izletnikov bo prihajalo semkaj gotovo veliko, čim se odpre nova železnica Trebnje-Sent Janž, a ko bi se izvejalo proga Sevnica-Trebnje-Videm-Stanjel, potem pa še posebno veliko. Takrat se bo povečal tudi promet, ter bi konjka bila prava potreba. Ker se ravno zdaj popravlja cesta od Mokronoga k železniški postaji, naj bi se pri tem mislilo, da se cesta dovoljno razširi za

nadavni promet, a tudi za konjko.

Pa konjka na deželi! Da, tako je v našem naprednem času treba popravljati napake onih, ki so imeli skrbeti o pravem času za povoljne prometne zvezne.

Tako konjko za osebni promet in za tovore si je uredila nedavno Velika Gorica in z njim tovarna v Čičah kraj Zagreba. Tudi Velika Gorica je oddaljena od proge južne železnice tri kilometre. Ker se je pa v novejšem času promet jako povečal, so si uredili podjetni prebivalci konjko na akcije, ki dobro nosijo. Velika Gorica je ya, ki šteje okoli 800 prebivalcev. Če bi se kdo od Mokronožanov za stvar zanimal, more dobiti pojasnila pri turopolski občini (Velika Gorica).

Desetletja so potekla, a Mokronog ima da železniške postaje Bistrica še vedno samo starodavno cesto. Marsikaj, o čemer je pred 86 leti neznan poročevalci pisal Dolenskim novicem, se je medtem zgodilo, veliko ali kar največ želja pa je ostalo na papirju in v sričih domaćinov. Stoletnice dolenske proge se zato v Mokronogu in njegovi okolici spominjajo z malce grebenjskimi čustvi kot druge na Dolenskem.

T. G.

Z glavnikom nad uši

Elektronski glavnik za odkrivjanje in odpravljanje ušivosti tudi pri nas

Nekdaj so bile naglavne uši znamenje nečistoče in zaostalih higieničnih razmer, zato naj bi v sodobni, nedvomno higienično bolj osveščeni družbi ne bilo teh nadležnih živalic na glavah otrok, še manj pa odraslih. Pa so, in to pogosto. Z ušivostjo otrok se zdaj več, zdaj manj ubadajo v vrtcih in osnovnih šolah v vseh slovenskih pokrajnah in skoraj ni družine, ki ne doživi trenutka, ko otrok pride domov z ušivimi lasmi. Klasičnim ukrepopom za odpravo uši, kot sta predvsem umivanje s šamponom proti ušem in posipavanje las s praškom proti ušem, kar so v bistvu kemični strupi, je prisikočil na pomoč nov izdelek - elektronski glavnik Robi kid.

Naprava je že nekaj časa v uporabi v zahodnoevropskih državah in v ZDA, kjer se je izkazala za učinkovito pri odkrivjanju in uničevanju uši. Tudi naš Zavod za farmacijo in preizkušanje zdravil je na osnovi dokumentacije o laboratorijskih in kliničnih testiranjih ter certifikatih o kvaliteti proizvoda registriral aparat kot pomočno zdravilno sredstvo.

Robi kid so izdelali v podjetju Medpro Epilady, pri nas pa ga razpečuje Faresta iz Ljubljane (tel. 061/38-61-551). Naprava sicer ne odpravlja gnid, jih pa delno mehansko izčeše. Njena prednost je v tem, da deluje brez kemičnih sredstev, ki lahko dražijo kožo in puščajo druge neugodne posledice. Deluje tako, da pri česanju zazna uš in jo s šibkim električnim sunkom uniči ter tako prepreči, da bi dosegla spolno zrelost in se namnožila. Pri redni uporabi zanesljivo odpravi ušivot v 14 dneh. Za ljudi je uporaba elektronskega glavnika povsem neškodljiva. Ker je proizvod trajen in ga lahko uporablja vsa družina tudi za ugotavljanje, ali je lasišče čisto in brez uši, lahko postane neprislužljiv družinski glavnik.

Dr. Nikolič odšel v pokoj

nikov peš ali z vozom, ker so vasi povezovale le peš poti in kolozzi. Danes pa se pride v vsako vas z avtom, saj so ceste asfaltirali, kar je gotovo tudi Stankova zasluga. On pa se skromno brani hvale in pravi, da so za vse, kar je bilo v zadnjih desetletjih na tem območju zgrajenega, zasluzni prednik domačini, saj so na leto opravili do 10.000 prostovoljnih delovnih ur.

Tako so zgradili zdravstveno postajo v Osilnici, tv pretvornik, ceste, vodovode, proizvodne obrate, večnamensko stavbo, mostove itd. Za vse to je bil glavni pobudnik prav on, kot je tudi za nadaljevanje gradnje cestnih povezav v zgornjem delu Kolpske doline, se pravi na slovenskem bregu Čabarke, kar se bo nadaljevalo zdaj, ko je on upokojen, ko ni več delegat občinske skupščine Kočejev itd.

Ko stare ženice, za katere je skril v jim je bil pripravljen pomagati vedno in ob vsakem času, zvedele, da je njihov doktor upokojen, so nekatere jokale in dr. Stanko je zajokal z njimi. Z njegovim odhodom v pokoj se je namreč občutno poslabšala zdravstvena oskrba ljudi, saj ni več stalnega zdravnika, dobre oskrbe z dravili itd., ampak prihaja zdravnik le enkrat na teden, po zdravila pa je treba v Kočejev itd.

Preprosti ljudje, stari, bolni, žalujejo za svojim doktorjem, ki je bil rojen pred dobrimi 60 leti nekje na meji med Srbijo in Bosno, kjer je najprej pasel ovce, nato bil delavec, s pristojnostjo in študijem pa je postal zdravnik nekje na severozahodu Balkana, kjer imajo demokracijo in bi radi v Evropo, ta pa jih ne sprejme.

Doktor Stanko pa pravi: "Za upokojitev se nisem odločil po svoji volji. Vem, da bi ljudem na tem območju lahko še veliko pomagal takoj na področju zdravstva kot na drugih področjih. Tu imam hišo, zdaj bom pomagal ljudem, kolikor bom pač mogel in smel, predvsem pa še kot predsednik Turistično-sportnega društva Kostel in predsednik Obkolpske turistične zveze. J. PRIMC

PTT naročnina

Veliki telefonirajo na račun majhnih

S sedanjim načinom obračunavanja in pobiranja naročnine ter stroškov za uporabo telefona se ne strinjam tisti uporabniki telefona, ki klicemo najmanj, pa vendar moramo plačati enako višino naročnine kot največji poročniki. Od strani PTT organizacije doslej še nihče ni ustrezno pojasišči te nepravilnosti.

Zelim opozoriti na dejstvo, da veliki poročniki telefona pri sedanjem obračunu telefonirajo v veliki meri na račun majhnih. Ni pošteno, da plača uporabnici, ki uporabljajo telefon nekajkrat mesečno, enako naročnino kot nekdo, ki porabi več tisoč impulzov. PTT ne bi smela enako obravnavati tako različnih uporabnikov. Seveda ne trdim, da bi se moral skupni priliv od telefona zmanjšati, pač pa je sedanja naročnina nerazumno visoka v primerjavi s ceno impulza. Rešitev je tako očitna: naj več plača tisti, ki več telefonira, na sesto dvigniti tako racionalno uporabila telefona kot kulturna pogovorov.

FRANCI SAJE

PREDPRAZNIČNI ŽIVŽAV

V KOČEVSKI REKI

Za letošnji predpraznični otroški živžav v Kočevski Reki so poskrbele tamkajšnje učiteljice osnovne šole in vzgojiteljice vzgojno-varstvenega zavoda. V drugi polovici decembra je bilo na sporednu vsak dan kaj zanivjega. Otroci (skupaj s starši) so si ogledali različne igrice, lutkovne in filmske predstave in ostale prireditve v okviru praznovanja dedka Mraza. Tudi na rajanje z ansamblom Biseri niso pozabili. Za izvedbo tako zanivjega in pestrega programa gre vsekakor zahvala tamkajšnjim učiteljicam in vzgojiteljicam, še posebej pa sta se izkazali Krajevna skupnost Kočevska Reka in podjetje Smežnik, ki sta vse omenjene aktivnosti finančno podprtli. Učiteljice, vzgojiteljice in seveda najbolj otroci se obeležita pokroviteljem za pomoč iskriveno zahvaljujejo.

I. S.

Milan Košmerl

Še ni minil dober mesec, odkar smo Milana spremljali ob volilni kampanji, ko je poln zanosa razlagal svojo vizijo kot kandidat za svetnika in potoskega župana. Nihče si tedaj ni mogel mislit, da ga danes, po dobrem mesecu, ne bo več med nami. Ob množici domaćinov, znancev, sodelavcev, društvenih prijateljev in ob užaloščenih svojcih so ga v sredo, 28. decembra, položili k večnemu počitku.

Milan je bil rojen 1. maja 1955 v Retjah v Loškem potoku. Kot gradbeni tehnik je bil vodja gradbišča pri GP Grosuplje in je tako večji del svetnika življenja prebil izven rojstnega kraja, kamor pa je vsaj ob vikendih redno vracal k staršem, bratu, sestri in v svojim prijateljem. Bil je selektor nogometnega sodeloval je pri gasilcih in bil planinec in aktiven član planinskega društva Saturnus.

Pretekli dve leti se je aktivno udeleževal tudi političnega življenja. Bil je ustanovni član krajevnega odbora SDSS in njen prvi predsednik. Ambiciozni načrti v stranki so mu dajali vedno novih moči za snavanje boljšega jutrišnjega dne tudi pri ustanavljanju nove občine Loški potok. Življensko vizijo, poročeno iz ljubezni do rojstnega kraja mu je 26. decembra pretrgala preriana smrt. Naj mu bo lahka potoška zemlja.

A. K.

Štorklja ni odletela v Afriko

Andrej Hudoklin rešil skoraj zmrznjeno štorkljo - Poziv dobitim ljudem

DOLENJSKE TOPLICE - Doslej je veljalo, da bela štorklja v Sloveniji gnezdi le v Prekmurju, kjer je ta lepa ptica, ki ji pripisujejo skrb za rodnost, postala najbolj znani simbol te naše pokrajine. V zadnjih 10 letih pa štorkljo opazujejo tudi na Dolenskem. Resnje se z opazovanjem štorkelj in ptic našploh v naših krajih ukvarja Andrej Hudoklin, konzervator za naravno dediščino na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine.

"Zadnjih 10 let je bela štorklja stalna gnezditelka v naših krajih, lahko bi rekli v širši okolici Krakovskega gozda. V lanskem letu smo našeli 10 gnez, eno od teh v Beli krajini. In v teh 10 gnezdih se je izvalilo 15 mladičev," pripoveduje Hudoklin. Rekordno pa je bilo leto 1993, ko so

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 5. I.

SLOVENIJA 1

- 10.15 - 10.00 TELETEKST
- 10.30 VIDEO STRANI
- 10.40 TEDENSKI IZBOR
- 10.40 JELENČEK
- 11.10 VELIKE KNJIGE, amer. izobraž. nadalj., 3/6
- 11.40 LOJTRCA DOMAČIH
- 13.00 Poročila**
- 15.00 UJETI NA VLAKU, ponovitev ang. drame
- 16.20 SLOVENSKI UTRINKI
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- ŽIV ŽAV
- 18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
- 18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
- 19.13 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 GOZDARSKA HIŠA FALKENAU, nemška nadalj., 7/13
- 21.00 TEDNIK
- 22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
- 22.30 POSLOVNA BORZA
- 22.45 SOVA
- VEČEN SANJAČ, amer. naniz., 1/27
- 23.15 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 1/34

SLOVENIJA 2

- 12.35 - 0.00 Teletekst
- 12.50 Video strani - 13.00 Euronews - 15.15 Kinoteka: Ciklus filmov Katherine Hepburn Pot na odrške deske (amer. film, ČB) - 16.40 Tedenski izbor: V vrtincu - 17.25 Sova (ponovitev): Grace na udaru (amer. naniz., 21/22); 17.55 Kdo odloča (zadnji del angl. nadalj.) - 18.45 Že veste - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Tok, tok (kontaktna oddaja za mladostnike) - 20.05 Večerni gost: Prof. dr. Breda Pogorelec - 21.05 Umetskičev: Deset velikih pisateljev: Joseph Conrad (angl. naniz., 2/10); 22.05 Vrhunci Montparnassa (franc. dok. nadalj., 9/13) - 23.00 Stoletni filma naproti - I. Bergman: Stromota (svetiski film, ČB)
- KANAL A**
- 7.00 Video strani - 12.05 Na velikem platu - 12.25 Luč svetlobe (ponovitev 333, dela amer. nadalj.) - 13.15 Novoletne čestitke - 13.20 Tržaška novoletna ponudba - 13.25 Ameriških deset (glasbena oddaja) - 14.00 CMT - 15.35 Na velikem platu - 15.55 Ulica rumene nevarnosti (ponovitev 13, dela angl. nadalj.) - 16.55 Album show (ponovitev glasbene oddaje) - 17.45 Video igralnica (oddaja o računalniških igrah) - 18.15 Benny Hill (ponovitev 18, dela angl. nadalj.) - 18.45 TV bazar - 19.00 Poročila - 19.10 Luč svetlobe (334, dela amer. nadalj.) - 20.40 Pred poroto (24, dela amer. nadalj.) - 21.10 Poročila - 21.30 Do konca sveta - 0.35 Na velikem platu
- HTV 1**
- 12.05 TV koledar - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 Program za otroke in mladino - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Z Jadri okoli sveta (potopis) - 17.10 Cena denarja - 17.55 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreće - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Usode (dok. oddaja) - 21.00 Dobri ljudje - 22.30 Sliko na sliko - 23.10 Amer. film - 0.40 Poročila - 0.45 Sanje brez meje

HTV 2

- 17.10 Video strani - 17.25 TV koledar - 17.35 Serijski film - 18.25 Ameriški Cesar (dok. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Narava (dok. serija) - 21.05 Jeeves in Wooster (humor. serija, 2/11) - 22.00 Serijski film - 22.50 HR TOP 20
- SOBOTA, 7. I.**
- SLOVENIJA 1**
- 7.45 - 1.00 TELETEKST
- 8.00 VIDEO STRANI
- 8.25 TEDENSKI IZBOR:**
- 8.25 RADOVEDNI TAČEK
- 8.40 MOJA ENCIKLOPEDIJA ŽIVALI: LEV
- 8.55 LAŽNIKI KLJUKEC, gledal predstava SLG Celje, 1/6
- 9.05 MALE SIVE CELICE
- 9.55 TOK, TOK
- 10.40 ZGODBE IZ ŠKOJKE
- 11.10 METUZALEM, kanadski film
- 13.00 Poročila**
- 13.05 VEČERNI GOST: PROF DR. BREDA POGORELEC, ponovitev
- 14.45 TEDENSKI IZBOR:**
- TEDNIK, ponovitev
- 15.40 KONCERT DITKE HABERL
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 DINGO INURA, angl. poljudnoznan. oddaja
- 18.00 RPL-STUDIO LUWIGANA
- 18.45 HUGO, TV igrica
- 19.05 RISANKA
- 19.17 ŽREBANJE 3 X 3
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 19.50 UTRIP
- 21.10 POTNI LIST ZA FRANCIO, angl. pustolovski kviz
- 21.05 ZA TV KAMERO
- 21.20 NA ŠTIRIH KOLESIH, amer. dok. nadalj., 1/12
- 21.50 OZARE
- 22.00 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
- 22.30 SOVA
- SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 3/4
- 23.15 ORLANDO, angl. film
- SLOVENIJA 2**
- 7.35 - 2.05 Teletekst
- 7.50 Video strani - 8.00 Euronews - 11.15 Supervelesalon (2) - 13.30 Tedenski izbor: Človek in glasba; 14.25 Gozdarska hiša Falkenau (nemška nadalj., 7/13); 15.15 Turistična oddaja - 15.30 Sova (ponovitev): Davok svet (amer. naniz., 10/24); 16.00 Severna obzorja (amer. naniz., 2/34) - 16.45 Ansambel Franca Mihelića - 17.30 Športna sobota: košarka NBA - 18.30 Alpe-Donava-Jadrans - 19.00 Podarim-dobim - 19.05 Karatke (razvedrnila oddaja) - 20.10 V vrtincu (amer. film) - 23.40 Sobotna noč: Novice iz sveta zabave; Tribute to Elvis Aaron Presley; Glasbena leštveva
- KANAL A**
- 7.00 Video strani - 8.00 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 Program za otroke in mladino - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Z Jadri okoli sveta (potopis) - 17.10 Cena denarja - 17.55 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreće - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Kvizkoteka - 21.30 Kulturna krajina - 22.30 TV razstava - 22.40 Sliko na sliko - 23.20 Moč denarja - 23.30 Volk pred vrati (franc. danski film) - 1.00 Poročila - 1.05 Sanje brez meje
- HTV 1**
- 7.40 TV spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Šolski program - 11.35 Program za otroke in mladino - 15.30 Program za otroke in mladino - 16.30 Poročila - 16.40 Z Jadri okoli sveta (potopis) - 17.10 Cena denarja - 17.55 Hrvatska danes - 18.00 Kolo sreće - 18.35 Santa Barbara (serijski film) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Kvizkoteka - 21.30 Kulturna krajina - 22.30 TV razstava - 22.40 Sliko na sliko - 23.20 Moč denarja - 23.30 Volk pred vrati (franc. danski film) - 1.00 Poročila - 1.05 Sanje brez meje

HTV 2

- 17.10 Video strani - 17.25 TV koledar - 17.35 Serijski film - 18.25 Ameriški Cesar (dok. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Narava (dok. serija) - 21.05 Jeeves in Wooster (humor. serija, 2/11) - 22.00 Serijski film - 22.50 HR TOP 20

PETEK, 6. I.

SLOVENIJA 1

- 9.45 - 1.40 TELETEKST
- 10.00 VIDEO STRANI
- 10.30 TEDENSKI IZBOR
- 10.30 RAKUNI, amer. risana naniz., 9/12
- 10.55 ROKA ROCKA
- 11.45 ONSTRAN MOJEKA OKNA, kanadsko poljudnoznan. oddaja
- 12.35 ŽE VESTE
- 13.00 Poročila**
- 14.05 FILM TEDNA: MOŠKI IN ŽENSKA, ponovitev franc. filma
- 14.45 KAM VODIU NASE STEZICE
- 16.45 PODARIM-DOBIM, ponovitev
- 17.00 DNEVNIK 1
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
- 18.45 HUGO, TV igrica
- 19.13 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
- 20.05 KONCERT DITKE HABERL
- 21.15 TURISTIČNA ODDAJA
- 21.30 PRELUDIJ POLETJU, TV balet
- 22.00 DNEVNIK 3, TEMA DNEVA, VREME, ŠPORT
- 22.35 SOVA
- DAVOV SVET, amer. naniz., 10/24
- 23.00 SEVERNA OBZORJA, amer. naniz., 2/34
- 23.50 ZVEZA ZA ROPE, avstral.-jap. film

SLOVENIJA 2

- 12.15 - 1.25 Teletekst
- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. naniz., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. naniz., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga
- KANAL A**
- 7.00 Video strani - 9.05 CMT - 10.00 Eden na borzi (ponovitev) - 10.10 Kino, kino, kino (ponovitev oddaje o filmu) - 11.10 Dance session (ponovitev oddaje o plesu) - 11.45 Živeti danes (ponovitev dok. oddaje) - 12.25 Splošna praksa (ponovitev 2. dela avstral. nadalj.) - 18.25 Dvojno Veronikino življenje (ponovitev film) - 20.00 Vreme - 20.05 Živeti danes (dok. oddaja) - 20.35 Splošna praksa (3. del avstral. nadalj.) - 21.35 Ameriški deset (glasbena oddaja) - 22.00 Umanazan vikend (amer. film) - 23.40 Krik (ponovitev oddaje o stilu) - 0.15 CMT
- HTV 1**
- 8.40 TV spored - 8.45 TV koledar - 8.55 Poročila - 9.00 Dobro jutro - 10.30 Program za otroke in mladino - 14.15 Ponovitev - 15.00 Prizma (multinacionalni program) - 15.45 Poročila - 15.55 Bony (serijski film) - 16.45 Turbo Limach show - 18.00 Televizija o televizi - 18.30 Prisreno vaši (dok. oddaja) - 19.15 Na začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Lažna istovetnost (amer. film) - 21.50 Koncert Josipe Lisac - 23.05 Sliko na sliko - 23.40 Poročila - 23.50 Sanje brez meje
- HTV 2**
- 17.40 TV koledar - 17.50 Kulturna krajina - 18.50 V avtobusu (humor. serija) - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 KYTV (humor. serija) - 20.40 Cro pop rock - 21.20 Latinica - 22.30 Športna sobota - 22.45 Nočna izmena: Življenje na severu; Mr. Bean (humor. serija); Nori Šihi (amer. film)

NEDELJA, 8. I.

SLOVENIJA 1

- 8.45 - 0.40 TELETEKST
- 9.00 VIDEO STRANI
- 9.25 OTROŠKI PROGRAM
- ŽIV ŽAV, ponovitev
- 10.15 ARABELA, ponovitev češke nadalj., 13/13

- 12.05 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 22.45 Gala večer za Placida Dominga

- 12.30 Video strani - 12.55 Smučarski skoki - 16.40 Tedenski izbor: Razjarnikovi v prometu (TV nadalj., 7/10); 17.05 Nor na reklame (11. oddaja) - 17.30 Sova (ponovitev): Večen sanjač (amer. nadalj., 1/27); 18.00 Severna obzorja (amer. nadalj., 1/34) - 18.45 Znanje za znanje - 19.10 Podarim-dobim - 19.20 Poglej mel - 20.05 Queen (amer. nadalj., 2/6) - 20.50 Ali ljudje lahko nehajo pit? (amer. dok. oddaja) - 21.45 Obiski - 2

Duhovnost ni beg od življenja

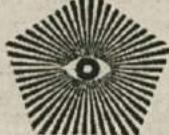
Obstaja splošno prepričanje, da se z duhovnostjo ukvarjajo ljudje, ki se jim v življenu preprosto ne ljubi početi drugih zahtevnejših in resnejših stvari. Pa je to res?

Takšno mnenje je popolnoma upravičeno za tistega, ki gleda na dogajanje od zunaj. Če pa se malo poglobimo v ozadje, se nam pojavi pokaže v drugačni luči. Prvo spoznanje je, da smo vsi ljudje romari na duhovni poti, nihče ni izključen ali pozabljen, le da se vsi s tem zavestno ne ukvarjam. In prav je tako; od česa bi sicer živel?

Duhovnost je le ena od dejavnosti, ki jih družba potrebuje, kot potrebuje znanost, tehnologijo, umetnost in industrijo. Duhovnost v najobjemom pomenu besede predstavlja temeljni cilj, h kateremu stremi človeštvo kot celota. Duhovnost v tem pomenu besede daje pravo smer - moralni okvir - razvoju družbe, znanosti, tehnologije... Duhovnost ni namenjena odmiku od življenga in tudi ukvarjanje z duhovnostjo ni beg od vsakodnevnih problemov, nasprotro, je zelo temeljito poglabljanje v bistvo problema in sploh vsega, kar obstaja. To pa zahteva temeljiti študij, razumevanje in poglabljanje, ki nas

pripelje do modrosti, ki jo skriva srce. To ni lahka pot, to je dejansko pot borbe, nenehnega spremenjanja in preseganja samega sebe. Človek se v življenu razvija in napreduje samo skozi bolečino, napor in odpoved. Pa vendar duhovna pot ni samo trpljenje, je tudi radost, velika radost, ki jo simbolično lahko občutimo, ko sami premagamo težavo ali pa s trudem dosežemo dolgo pričakovani cilj. Radost življenga je radost nad premagovanjem ovir.

Kaj pomeni duhovnost v vsakdanjem življenu in kako si lahko z njo pomagamo, s tem vas bodo v sledečih prispevkih seznanjali sodelavci Centra za duhovno kulturo, ki delujejo v okviru projekta "Gama - šola stabilnega življenga". BARBARA NOVAK ŠKARJA

DUHOVNA UNIVERZA

Henček povezal Slovence

Ko je Henček z ansamblom pred tremi leti prišel v Avstralijo, je povezal Slovence na Zlati obali

Pravijo, da po sedmih letih pride vsaka skrivenost na dan. Ker smo res na koncu sveta, bom to skrivenost skrajšal na tri leta. Ko je Henček z ansamblom obiskal Avstralijo, je nastopal po vseh slovenskih družtvih. Tudi mi Slovenci na Gold Coast (Zlati obali) smo razmišljali, kako bi Henčka povabili tudi k nam, saj smo od najbližjega slovenskega društva oddaljeni 60 do 70 kilometrov.

Hoteli smo videti ansambel, ki smo ga leta in leta poslušali samo s plesom in kaset. Henček ni v ponos le Dolenjski in Sloveniji, ampak tudi nam na Zlati obali je bila nabito polna. Bilo je veliko objemov, solz, pesmi, plesa in spoznavanja, saj se Slovenci med sabo slabo poznamo, čeprav živimo le nekaj hiš naranzen.

JOŽE JUDNIČ
Avstralija

S A L O M O N O V
OGLASNIK
NAJVEČJA TRŽNA IZBIRA ZA NAKUP IN PRODAO

Elektronska GEO-KATODNA ZAŠČITA proti rjavjenju avtomobila

Zaščitite celotno površino svojega avtomobila pred vplivi zime; 10 let garancije, enostavna premontaža.

Prodaja in montaža SPM d.o.o.
Vrh 26, Šentjernej, tel.: 068/42-361
Iščemo montažerje na vzhodnem delu Slovenije.

POGREBNE STORITVE
SONJA NOVAK

Aškerčeva ul. 7
(Regerške košenice)
68000 Novo mesto
tel./fax: 068/341-134

V sodelovanju z ZAVODOM ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE, Območna enota Novo mesto vam BREZ VAŠEGA PLAČILA nudimo naslednja storitve:

- Ureditev dokumentacije — dovoljenje za pokop
- Prevoz pokojnikov na območju območne enote Novo mesto
- Kakovostne krste s pripadajočo opremo
- Ureditev pokojnikov na domu
- Izkop in zasutje grobne jame
- Uniformirano pogrebno moštvo
- Postavitev odra in žalne dekoracije
- Vse storitve v zvezi z upepelitvijo.

Ob naročilu storitev predložite le zdravstveno izkaznico pokojnika, ostalo uredimo mi.

Naši uslužbenci so vam na voljo non-stop na tel. številkah:
068 341-134 in 0609 623-211

Želite lastni darilni boutique, galerijo in okvirjanje slik?

Prodajamo trgovino na izredni lokaciji — BTC Novo mesto, in to:

- opremo (medeninasto pohištvo, telefonsko linijo s faxom in telefonom) skupaj z blagom (darila, slike, slikarski materiali...)
- italijansko sodobno kompletno opremo za umetniško premljanje slik (stroje, letvice, paspartue...)

Možnost pridobitve kredita. Možnost vpeljevanja v delo naših strokovnjakov za umetniško premljanje slik. Trgovina je vpeljana, donosna, primerna za družinsko delo, in je na izredni lokaciji (goli prostor je last BTC).

Tel.: (068) 322-339 in 316-135.

Ministrstvo za pravosodje

KAZENSKI POBOLJEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

objavlja prosta delovna mesta:

1. SVETOVALCA UPRAVNICA ZA UPRAVNO PRAVNO PODROČJE
2. VZGOJITELJA (2 izvajalca)
3. PSIHOLOGA
4. POOBLAŠČENE URADNE OSEBE (3 izvajalci)

Pogoji:

k točki 1:

- visoka strokovna izobrazba pravne smeri, strokovni izpit in 5 let delovnih izkušenj;

k točki 2:

- visoka izobrazba penološke, defektološke, pedagoške - smer domska vzgoja in MVO ali druge ustrezne pedagoške ali socialne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;

k točki 3:

- da imajo visoko izobrazbo psihološke smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj. Zaželen je tečaj iz psihoterapije in dodatna znanja iz alkohologije;

k točki 4:

- srednja (štiriletna) izobrazba penološke ali druge ustrezne smeri; 1 leto delovnih izkušenj, starost do 27 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Na objavljenih delovnih mestih se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecov.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat (kandidatka) izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, zaradi katerega je neprimeren za opravljanje dela v KPD; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje, bodo vabljeni na razgovor in opravljeni psihološki preizkus s testiranjem.

Delovno razmerje bo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in poskusnim 3-mesečnim delom.

Za delovno mesto pod 1 nudimo po dogovoru samsko ali družinsko stanovanje.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: KAZENSKI POBOLJEVALNI DOM DOB PRI MIRNI, 68233 MIRNA.

ŠTIPENDIJE FONDACIJE ANA

V soboto, 17. decembra, se nas je zbralo vseh 12 stipendistov Fondacije Ana iz cele Slovenije. Dobrodelnna organizacija je začivila marca z namenom, da pomaga pri šolanju tistim dijakom, ki so do tega zaradi nizkega socialnega statusa in želje dokončati študij tudi upravičeni. Članji v organizaciji delajo prostovoljno z namenom, da pritegnejo čim več sponzorjev in tudi posameznikov. V Sloveniji je veliko prizadene mladine, kateri bi bila vaša pomoč več kolikor dobrodoše, zato lahko tudi vi pomagate razširiti Fondacijo Ana, da bo doseglja vse potrebine dijake. Pomagajte Sloveniji, le tako bo prihodnost takšna, kot bi si jo želeli vi in mi. Tel. št. Fondacije Ana: 061-348-983, WTC, Dunajska 156, Ljubljana.

BERNARDA PLAVEC
štipendistka

• Potrpljenje je drevo z grenačkimi korinami in zelo sladkimi sadeži.
(Perzijski pregovor)

indov d.d.
PROIZVODNJA, NOTRANJA IN ZUNANJA TRGOVINA
MALOPRODAJNA TRGOVINA
Ljubljana, Poljanska 95

Tel.: 061-316-143

Nič ni boljšega od domače hrane, sploh če gre za klobase, salame, krvavice in druge podolgovate dobre. Če ste sami svoj mojster ali imate za soseda mesarja, s priravo mesnih dobrot res ne bo težav. Kljub temu pa brez pravih izvrstnih CREV, začimb in mesarskega pribora le ne bo šlo.

In če k temu dodamo še naše stoletne izkušnje, bo nakup v naši trgovini na Poljanski 95 v Ljubljani več kot užitek.

INDOV Ljubljana
za pravi okus domačih kolín

Nacionalna finančna družba potrjena z zaupanjem. Vpis samo še do 17. januarja.

DEŽURNE TRGOVINE

Standard, Rog
V nedeljo, 8. januarja, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC Ločna od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Dajra, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K. Rok 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdina ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Češkar v BTC, Bučna vas od 7. do 19. ure: samoposredja Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brat Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna selca

- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market
- Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator

MAVRICA

trgovsko podjetje z barvami in laki, p.o., Ljubljana, Resljeva c. 1

objavlja
prosto delovno mesto

trgovskega potnika za področje Dolenjske in Posavja

Pogoji:
V. stopnja ekonomski ali komercialne smeri, 2 leta delovnih izkušenj in lastno osebno vozilo.

Delovno razmerje za navedeno delovno mesto bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: MAVRICA, 61000 Ljubljana, Resljeva c. 1, p.p. 231.

Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po izbiri.

KRKA KRKA, tovarna zdravil, p.o.
NOVO MESTO

vabi k sodelovanju

PROFESORJA ANGLEŠKEGA JEZIKA

za delo na področju registracijske dokumentacije — prevarjanje strokovnih tekstov v angleški jezik v Sektorju za raziskave in razvoj.

Zaželene so delovne izkušnje. Vse, ki izpoljujejo navedene pogoje, vabimo, da oddajo svojo pisno ponudbo v roku 8 dni od dneva objave v kadrovske službe KRKE v Novem mestu, Šmarješka cesta 6, kjer dobijo tudi vse ostale informacije.

RADIO

106,6 MHz

Radio KRKA

Adamičeva 2, 68000 Novo mesto

Na drugi strani telefona

Ne morem pozabiti, kaj se mi je zgodilo 18. oktobra, ko sem zavrtela tel. št. 83-214. Moški na drugi strani telefonske žive je povedal, da je gospa, ki jo želim trenutno na dvořču z dvema moškima in ne more k telefonu. Prosila sem ga, naj ji pove, kdo je klical in zakaj, in naj me pokliče čimprej nazaj. Ker se to ni zgodilo, sem še enkrat zavrtela telefon. Oglasil se je isti moški in rekel, da je sedaj gospa v kopališču, ter zagotovil, da me bo gotovo pokličala. Ni pokličala niti ni prišla po naročeno ne tisti dan in naslednji, ko se je vse skupaj ponovilo.

Pokusila sem ponovno. Tokrat se je oglasil drug moški in na enako besedni način govoril o gospes in dveh

M. F. Straža

S tradicijo v prihodnost

KOMPAS DESIGN

**Nova bencinska črpalka
OMV-ISTRA Koper
tudi v KRŠKEM.
Ponujamo več
kot pričakujete!**

Kje? Na novem najsodobnejšem bencinskem servisu v KRŠKEM, na Cesti krških žrtev.
Na črpalki imamo mini market z bogato ponudbo vseh vrst pijač, sladkih prigrizkov, kozmetičnih izdelkov in drugega.
Osvežitev si lahko privoščite tudi v bifeju na črpalki.

Kako? Črpalka je samopostrežna, opremljena z najsodobnejšimi črpalnimi stolpiči.
Ob kateremkoli se boste ustavili, boste dobili primerno gorivo za vašega jeklenega konjička.

Komu? Namenjena je vam, vašemu vozilu in sopotnikom.

Zadovoljni boste, prepričajte se!

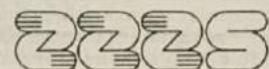

ZDRAVJE nima cene.
BOGASTVO vsakomur,
ki ravna odgovorno.

Ceno pa ima **ZDRAVLJENJE**
in **STROŠKI** so lahko zelo visoki.

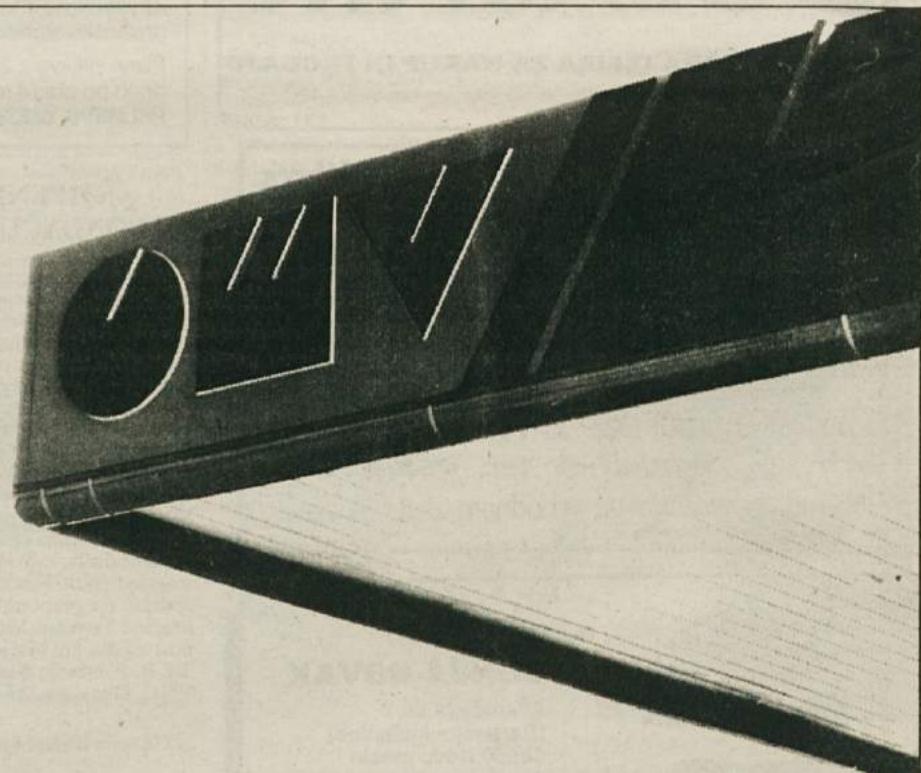
Zato se odločimo
za **ZAVAROVANJE***,
za večjo **KAKOVOST** in
brezskrbno, zdravo **ŽIVLJENJE.**

Zavarujemo bogastvo zdravja.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE

*Urejen in razvejan sistem prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja pokrivanje stroškov zdravstvenih in drugih storitev za sprejemljivo premijo. Blizu milijon dvesto tisoč zavarovancev je Zavodu že doslej zaupalo in si zavarovalo doplačila za zdravstvene storitve. Sedaj Zavod ponuja še nova zavarovanja, ki bodo tudi potrdila zaupanje zavarovancev. Obiščite nas v najbližji enoti Zavoda. Radi vam bomo pojasnili novosti.

OMV-ISTRA
**življenju
prijazna
energija**

**SKUPINA
ISTRABENZ**

PREMO KOPER

... pokrajinski tednik, ki poroča

DOLENJSKI LIST

Sodoben, vsestranski, zanimiv

- o vsem, kar se zgodi zanimalnega na Dolenjskem, Beli krajini, Posavju, na Kočevskem in drugod,
- piše preprosto, razumljivo in kratko,
- daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo,
- nudi nešteto možnosti za oglaševanje.

68000 Novo mesto
Glavni trg 24
tel.: 068/323-606
fax: 068/322-898
oglasno trženje:
068/323-610

KRI REŠUJE ŽIVLJENJE!

TRANSFUZIJSKI ODDELEK NOVO MESTO
 ODVZEM VSAK TOREK IN ČETRTEK
 od 6. ure do 9.30

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

ODKUPUJE

Vse gozdne sortimente iglavcev in listavcev po najugodnejših pogojih.

Plačilo: v 7 dneh po prevzemu.

Strokovno izvajamo tudi vsa dela v gozdovih (sečnja, spravilo, varstvena, gojitvena dela itd.)

Vse informacije dobite na naših poslovnih enotah, in sicer:

Novo mesto	(068) 321-125
Straža	84-527
Podturn	65-690
Črmošnjice	67-426
Črnomelj	51-147
Trebnje	44-069
Komerciala GG NM	321-913

Se priporočamo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi najine drage sestre

PEPCE KOŠAK

iz Kostanjevice na Krki

Se iskreno zahvaljujeva vsem, ki ste nama izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujeva nečakoma Tončiju in Iztoku ter njunima ženama Tončki in Malčki za vso pomoč in oporo v teh težkih trenutkih. Zahvala organizaciji ZB Kostanjevica, govornic Dragici, zastavnošem, Gasilskemu društvu Kostanjevica in pevcom za lepo zapete pesmi.

Žalujoča sestra Fani in brat Bogo
Kostanjevica na Krki, 27.12.1994

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in tast

ALOJZ ZUPAN

Valantičeve 6, Novo mesto

Zahvala vsem, ki ste pomagali v teh težkih trenutkih in nam stali ob strani. Posebna zahvala p. Luki za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

elvod trgovina

trgovina z elektro materialom
 tel. 068/321-076
 tel./fax: 068/324-071

- električni kabli
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- rezervni deli
- gospodinjski aparati
- akustika
- lestenci in svetila
- telefonija

NOVO * Za nabavljeni elektromaterial organiziramo tudi montažo s 3% prometnim davkom.

UGODNOST * Pri plačilu za gotovino 5% popust za belo tehniko
 10—15% popust za lestence

MARUTI
800 CITY STAR
 s katalizatorjem in dodatno opremo
 cena do registracije: 11.390 DEM

Prodaja:
EMINENT d.o.o.
 Dol. Kamence 61, Novo mesto, tel. (068) 323-902
 Kandijška 14, Novo mesto, tel. (068) 28-950
 Belokranjska 16, Črnomelj, tel. (068) 51-378

 Pooblaščen servis in prodaja rezervnih delov
AVTOSERVIS MURN
 Ressleva 4, Novo mesto
 tel.: (068) 24-791

SLOVENSKA KNJIGA

Vse znanje v eni knjigi - knjiga za vsako družino

SVETOVNA USPEŠNICA

Izvirnik je pripravilo 180 mednarodno priznanih strokovnjakov, slovensko izdajo pa so dopolnili vrhunski domači strokovnjaki.

Format 26x30 cm, 760 strani, 1500 barvnih ilustracij, izide maja 1995

Priporočamo, da knjigo naročite pri naših zastopnikih.

Zaposlimo zastopnike za predstavitev knjige na terenu. Pokličite: 061 443 915

ADRIATIK®

d.o.o.

PRODAJA VOZIL

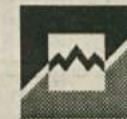

Smrečnikova 45 (vrtnarica)
 Novo mesto
 Tel./fax: 068/324-424
 Mobil: 0609/612-999

Kredit na 4 leta brez pologa za vsa vozila!

POSEBNA PONUDBA — SUPER CENE

ROVER 111 SL: 1119 ccm, 60 KM
ROVER 216 SLI: kompletna oprema, klima
ROVER 416 SLI: GSI: 1590 ccm, 111 KM, kompletna oprema, klima
ROVER 620 SI: kompletna oprema, klima
ROVER 820 TI: kompletna oprema, klima
 Garancija 1 leto po nakupu!

DOLENJSKI INVESTICIJSKI SKLAD

Pooblaščena investicijska družba d.d. Novo mesto

Direktor Dolenjskega investicijskega sklad-a-Pooblaščene investicijske družbe d.d., Novo mesto, Trdinova 2, na temelju statuta družbe, zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje ter zakona o gospodarskih družbah sklicuje

ustanovno skupščino

Dolenjskega investicijskega skla - pooblaščene investicijske družbe d.d. Novo mesto
 Skupščina bo 6. februarja 1995 ob 9.00 uru v prostorih Dolenjske banke d.d., Novo mesto, Seidlova 3

Dnevni red:

1.

Otvoritev skupščine in potrditev dnevnega reda. Predlog sklepa: skupščina potrdi predlagani dnevni red.

2.

Izvolitev predsednika in dveh prestevalcev glasov. Predlog sklepa: skupščina potrdi predsednika in prestevalca glasov.

3.

Ustanovitveno poročilo in poročilo ustanovitvene revizije. Predlog sklepa: skupščina sprejme ustanovitveno poročilo in poročilo ustanovitvene revizije.

4.

Obravnava in sprejem ugotovitvenega sklepa o vpisu in vplačilu delnic. Predlog sklepa: sprejme se ugotovitveni sklep o vpisu in vplačilu delnic.

5.

Obravnava in sprejem ugotovitvenega sklepa o pavšalni višini ustanovitvenih stroškov. Predlog sklepa: sprejme se ugotovitveni sklep o pavšalni višini ustanovitvenih stroškov.

6.

Obravnava in sprejem ugotovitvenega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta in direktorja Dolenjskega investicijskega skla-pooblaščene investicijske družbe d.d., Novo mesto. Predlog sklepa: ugotavlja se, da sta imenovana nadzorni svet in direktor.

7.

Obravnava in sprejem sklepa o potrditvi statuta s spremembami. Predlog sklepa: potrdi se statut družbe s spremembami.

8.

Obravnava in sprejem sklepa o imenovanju finančnega revizorja. Predlog sklepa: imenuje se predlagani finančni revizor.

9.

Povečanje osnovnega kapitala družbe. Predlog sklepa: osnovni kapital družbe se poveča skladno s predlogom nadzornega sveta.

10.

Vprašanja in pobude delničarjev.

Glosovanje:

Delničarji: so z izpolnitvo lastinske nakaznice in vpisnice pooblaščili bodisi Nacionalno finančno družbo ali pa druge pooblaščence za uredniševanje glosovalne pravice iz vplačanih delnic. Ne glede na navedeno se lahko seje skupščine udeležijo delničarji ali pooblaščeni zastopniki, ki svojo udeležbo na skupščini v skladu s točko 8.3. statuta Dolenjskega investicijskega skla d.d., Novo mesto.

Udeleženci lahko dvignejo glasovnice, ki so hkrati tudi vstopnice pri glavnem receptorju Dolenjske banke d.d., Novo mesto, Seidlova 3, najmanj 1 ura pred začetkom seje. Gradivo za zasedanje skupščine je na vlogled vsem delničarjem pooblaščene investicijske družbe na sedežu Dolenjskega investicijskega skla d.d., Novo mesto in na sedežu Nacionalne finančne družbe, Ljubljana, Trdinova 4, od 31. 1. 1995 do 10. 2. 1995 med 10.00 in 12.00 uram.

Drago Rabzelj
 direktor Dolenjskega investicijskega skla

Maksimiljan Jakopin
 predsednik nadzornega sveta

NACIONALNA FINANČNA DRUŽBA

Pooblaščena družba za upravljanje investicijskih aktivov

TA TEDEN VAS ZANIMA

tedenski koledar

Četrtek, 5. januarja - Simeon
Petek, 6. januarja - Gašper
Sobota, 7. januarja - Zdravko
Nedelja, 8. januarja - Severin
Ponedeljek, 9. januarja - Julian
Torek, 10. januarja - Gregor
Sreda, 11. januarja - Pavlin

LUNINE MENE
8. januarja - prvi krajec

kino

BREŽICE: 5., 6., 9.1. (ob 20. uri) ter
7. in 8.1. (ob 17. in 20. uri) črna komo-
dija Sund.

• ŠUND, komični triler (Pulp Fiction, ZDA, 1994, 140 minut, režija: Quentin Tarantino)

Z besedo šund označujemo trivi-
alno literaturo ali rumeni tisk, v tem
primeru pa za naslovom stoji kolaž
najlepših klasičnih podob iz povoj-
nih ameriških B-kriminalik. Vendar
Šund niti približno ni navaden "ru-
men krimi", narejen v spomin gan-
gsteriam iz štiridesetih, čeprav v
njem mrgoli "dobrih fantov". Ne, to
je, zapisano popolnoma brez zadrege
in pomislekov, popoln film! Os-
cenaril ga je Tarantino (pred tem je
spisal Pravo stvar in prihajajoč Ro-
jena morilca), nastopajo izključno
ulitativni asi (John Travolta, Sam-
uel L. Jackson, Uma Thurman, Harvey Keitel, Bruce Willis, Christopher Walken...), v njem igrat zdaj že
kulturni frenetični in žansko hudo
sinkretični soundtrack, omenimo le
prikredo Neila Diamondova Girl,
You'll be a Woman Soon (prev. p.:
Punca, kmalu boš postala ženska),
ki so jo Urge Overkill posneli že
dve leti nazaj, šele zdaj pa so po zaslugu
Tarantina zvezdniki.

TOMAŽ BRATOŽ

kmetijski stroji

TRAKTOR UNIVERZAL 445 U, 500 de-
lovnih ur, in dv breji telci prodam. 78-
527.

ČELNO SUŠILNO napravo (ventilator) za
seno fi 700/4.5 KW prodam za samo
50.000 SIT. Mirjana Šinkovec, Malkovec 2,

(0608)80-271. 18

TRAKTOR TORPEDO 48, letnik 1986,
zelo dobro ohranjen, prodam. 25-302.

ČELNO SUŠILNO napravo za seno Jagod-
ic, fi 700/4.5 KW prodam za samo 50.000
SIT. Šinkovec, Malkovec 2, Tržiče,

(0608)80-271. 41

SILAŽNI KOMBINAT, rotacijsko kosil-
nico, traktor IMT 560 in telci prodam. Mož-
na menjava. (0608)82-597. 64

KOSILNICO BCS z vozičkom za 1.000
DEM in traktorsko prikolico za 1.000
DEM prodam. (0608)68-209. 73

kupim

ODKUPUJEMO HLODOVINO smre-
ke, jelke boljše kvalitete. Neto cena je od 10
do 14.000 SIT/m³ s takojšnjim plačilom in
lastnim prevozom. Gram d.o.o. (061)
1323-264, vsak delavnik od 10. do 15. ure ali
(061)311-900. 4

KUPIM večjo ali manjšo garažo, leseno
ali iz pocinkanih pločevine. Sporočite ceno
in velikost. Fotograf Cvetko Tramte, Bre-
ška vas 3, Šentjernej. 30

NEMŠKEGA OVČARJA, starega do 1
leta, kupim. (0608)41-103. 35

KLETKO za 15 do 20 kokoši kupim.
76-400. 40

KVALITETNO balirano travno silažo
kupim. 25-816. 52

motorna vozila

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. 78-
419, po 16. uri. 13

obvestila

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste
piščancev, enodnevnih in večjih. Valinica
Senovo, Mio Gunjilac. (0608)79-375.

P O U G O D N I C A C E N A H izdelujemo in
montiramo žaluzije, rolete ter lamelne za-
vese. Možnost plačila na več čekov. 44-
662.

TESNJENJE OKEN in vrat z uvoženimi
silikonskimi tesnilni prihrani energijo, pre-
preči hrup in prah! (068)44-693. 71

posest

HIŠO, delno opremljeno, dajemo v na-
jem najboljšemu ponudniku. 21-965. 1

VINOGRAD (11 arov) na Veselicu v Met-

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni
urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dusič-Gornik,

Anton Jakše, Mojca Leskovek-Svete, Martin Lazar, Milan Markeff (urednik Priloga),
Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA: ob četrtih. Cena posamezne številke 120 tolarjev; naročnina za 1. polletje
3.000 tolarjev, celetna naročnina 6.000 tolarjev, upokojenci imajo 10-odstotni
popust; za družbenne skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 12.000
tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomski oglase 1.900 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.800
tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 2.100 tolarjev. Za nenaročnike malo oglas do deset
besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ŽIRO RAČUN: številka 52100-603-30624. Devizni račun številka 52100 620-970-
25731-128-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomika propa-
ganda, naročniška služba in fotolaboratorijski 323-610; mali oglasi in zahvale 324-006;
telefax (068)322-898.

Nenaročnici rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92)
pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13.
točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. davek od prometa proizvodov.

Računalniška priprava časopisnega stavnika: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — KMETIJSKI STROJI — KUPIM — MOTORNA VOZILA — OBVESTILA — POEST — PRODAM
— RAZNO — SLUŽBO DOBI — SLUŽBO IŠČE — ŠTANOVANJA — PREKLICI — ČESTITKE — ŽENITNE PONUDBE — ZAHVALE

ČRNOMELJ: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška družinska
komedija Čudež v 34. ulici. 8.1. (ob 18.
in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora.

KOSTANJEVICA: 7.1. (ob 18. in 20.
uri) znanstvenofantastični film Tekma
s soncem. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

METLIKA: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

NIVO: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora.

NOVO MESTO: Od 5. do 11.1. (ob
16., 18. in 20. uri) premiera pustolov-
skega filma Beli očnjak.

OZNKE: 5., 6., 9.1. (ob 20. uri) ter
7. in 8.1. (ob 17. in 20. uri) črna komo-
dija Sund.

PREKLICI: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška družinska
komedija Čudež v 34. ulici. 8.1. (ob 18.
in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 9.1. (ob 18. in 20. uri)
ameriška družinska komedija Čudež v 34.
ulici.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in 20. uri) komedija
Trije loplovi in potepin.

PRIM: 6.1. (ob 20. uri) in 7.1.
(ob 18. in 20. uri) ameriška odštevana satira
Predbožična mora. 8.1. (ob 18. in

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA — Novo mesto

Ulica talcev 3a

68000 NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto:

— **diplomiranega ekonoma za poučevanje strokovno-teoretičnih predmetov**

Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izboru v 15 dneh po končanem izbirnem postopku.

Naročilnica za brezplačni mali oglas v Dolenjskem listu (za naročnike, samo enkrat mesečno)**v s e b i n a o g l a s a (do 15 besed)**

Ime in priimek: .....
 Ulica in kraj: .....
 Pošta: .....
 Naročniška številka: .....
 Datum: .....
 Podpis: .....

V SPOMIN

5. januarja mineva žalostno leto, odkar me je zapustil moj dragi mož

IVAN JAKLIČmesar in gostilničar
s Suhorja pri Metlki

Čas beži, a ljubezen ostaja v srcu. Hvala vsem, ki ga imate v lepem spominu in obiskujete njegov prerni grob.

Žalujoča žena

ZAHVALA

Na zadnjo pot smo pospremili dragega moža, očeta, sina in brata

DUŠANA VRŠČAJA

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste prišli od blizu in daleč, darovali vence in cvetje, nam pisno ali ustno izrazili sožalje ter pokojnika spremili na njegovi poti k zadnjemu počitku. Iskrena hvalavsem, ki ste nam stali ob strani v urah bolečine, hvala gospodu dekanu za lepo opravljen obred, pevcem za žalostinke in govornikom za poslovilne besede.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi drage žene, mamice, hčerke, sestre, svinjenje, tete

MARJETE PEČAVER

roj. Koše

Seidlova 66, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Posebno zahvalo smo dolžni kapiteljskemu proštu gospodu Lapu za opravljen obred, stanovalcem Seidlove 66 in Tovarni zdravil Krka. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in pokojno spremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Vinko, sinova Aleš in Vinko ter drugo sorodstvo

ZAHVALADraga mama,
ko za kratak čas od doma hotela si oditi,
žarela polna zdravja in veselja,
ti cesta vzela je nit življenja.

V 71. letu starosti nas je tragično zapustila mama, stara mama, sestra in teta

ANA JORDAN
roj. Čudovan
iz Draškoveca 25

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam pomagali in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se pevcem, g. župniku in vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

V SPOMIN

V torek, 10. januarja 1995, ob 15. uri, bodo minila štiri leta, odkar smo se še zadnji na pokopališču na Studencu pri Sevnici poslovili od naše mame, 66-letne

ANTONIJE TRAMTE
rojene Rifelj

iz Breške vasi 3, Šentjernej

Hvala vsem, ki na njenem grobu prizigate sveče.

Sin Cvetko Tramte (fotograf)

Breška vas 3, Šentjernej

ZAHVALAVse življenje si garal,
zdaj boš v podgorški zemlji mirno spal.
Le sledi ostale so povod
od dela tvojih pridnih rok.

V 62. letu starosti nas je mnogo prezgodaj in nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast, stric, boter in prijatelj

FRANC KASTELIC
Kranjčev Franceljzavarovalni zastopnik v pokolu
z Dol. Težke Vode 14

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje in nam stali v najtežjih trenutkih ob strani, gospodoma župnikoma za opravljen obred, govornikom za besede slovesa, pevcem in gasilcem. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih dneh, posebno sosedom in vsem, ki ste našega Franceljnega tako mnogoštivilno pospremili na prerni zadnji poti.

Žalujoči: žena Tilka, otroci z družinami, bratje, sestri in vsi, ki so ga imeli radi

ZAHVALA

Nepričakovano in za vedno smo v 68. letu starosti pospremili v večnemu počitku

DOMINIKA GIMPLJA
s Puščave pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, GG Brežice, DI Brežice za izraženo ustno in pisno sožalje, za darovano cvetje in sveče. Hvala pevcem, g. župniku Cirilu Plešcu za lepo opravljen obred in poslovilne besede ter vsem, ki ste Dominika pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALAZemljo vso je sneg pobelil,
da si odpočila bo.
Tudi ti si nas zapustil,
zaprli trudne si oči,
zdaj počival bo prisv. Vidu, mirno spal.
Neizmerno smo te ljubili,
ljubil si nas tudi ti,
nikdar ne bomo te pozabili,
vedno z nami boš živel.

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat in stric

MARKO ŠTUBLER

Jugorje 11 pri Metlki

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, vsem, ki ste pokojniku darovali vence, cvetje in sveče ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvala govornikom: predsedniku KS Jugorje, g. Stanetu Sodji in predsedniku ZB Metlka g. Francu Vrniščarju, Društvu invalidov, Društvu upokojencev, sodelavcem Mercatorja Metlka, sodelavcem Tovarne mesnih izdelkov Ljubljana in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: žena Marija, sin Marko z ženo Marto, sin Tone z ženo Anico, hčerka Irena z možem Francem ter vnuki: Aleš, Saška, Mateja, Mira, Toni in Barbara

100.054 vpisanih certifikatov do 31. decembra.

Nacionalna finančna družba potrjena z zaupanjem. Vpis samo še do 17. januarja.

ZAHVALAFranci, tvoja pot se je končala.
Kalvarija te zvesto je spremljala.
Zdaj za ta svet postal si le spomin,
tvoj grob za nas pa prostor bolečin.

Po težki in hudi bolezni nas je 18.12.1994, star 62 let, za vedno zapustil mož, oče, dedi, brat in stric

FRANCI KOSTEVC st.
doma iz Straže pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, posebno družini Anderlič, sorodnikom in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali. Posebna zahvala Jožetu Lampretu z Veselimi gore za nesobično pomoč pa tudi vsem vaščanom, ki so nam dragega pokojnika pokopali ob takoj velikem snegu. Iskrena hvala za vence, cvetje in sveče ter vsem, ki ste darovali za sv. maše. Hvala za izraženo sožalje, pisno in ustno, sestri Sonji, dr. Tratarjevi, dr. Munkovi, Zdravilišču Golnik, Internemu in Pljučnjemu oddelku novomeške bolnišnice, g. Jamniku za obiske in duhovno tolažbo našemu Franciju, obema duhovnikoma za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za občuteno zapete pesmi. Vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

portret tega tedna

Anica Kolar

Bog ne daj, da katera zbole! Lanskega dopusta jim do konca leta še ni uspelo izkoristiti, zanje nì ne petkov ne svetkov. Anica je imela pravkar minule novoletne praznike sicer proste, zato pa je delala za božič. "V srednji šoli nam je eden od profesorjev dejal: "Dekleta, poročite se čim prej, dokler fantje še ne vedo, kakšno službo imate!" Je že tako, da moram življeno v družini prilagati službi," pravi Anica. Ob tem se nehotje spomni na to, da po eni strani v porodnišnici soustvarja družinsko srečo, ko pomaga otrokom na svet, a po drugi strani njena družina, zlasti hčerka Martina, ki je zelo navezana nanjo, doma v Bereči vasi hrepene po njej in trpi.

Ko je bila Anica še kot dijakinja prič pri porodu, je bila tako srečna, ko se vse dobro izteko, da je jokala. Od takrat je pomagala na svet že okrog štiri tisoč otrokom in želi si, da bi imela z vsemi piknik in da bi še enkrat pobožala vse te kuštrave glavice. To bi bilo posebno doživetje, takšno, kot je zanj biti babica. Vsi napori pri delu so stotero poplačani, če se porodi normalno iztečejo. Zgodilo se je, da je eni noči pomagala pri sedmih porodih, ki so se dobro iztekl. Zjutraj je imela od sreče toliko moči, da bi vzdržala še eno izmeno.

"Pri svojem delu moram biti tudi dober psiholog, predvsem pa si želim, da bi mi ženske, ko pridejo v porodno sobo, zupale. Da bi vedele, da jih ne bom pustila na cedilni in da bom vedno zraven njih, ko me bodo potrebovale. Ni mi škoda časa za pogovor, da preusmerim njihove misli proti bolnici. Skratka, trudim se, da bi imela porodnice lep spomin na porod. V zadnjem času jih lahko te trenutke na naši porodnišnici polepšamo tudi s prisotnostjo moža. Ker pa je stiska, se toliko bolj veselimo nove porodnišnice. Vemo sicer, da bo zdravstveno osebje moralno delati prav toliko kot sedaj, porodnicam pa bo zagotovo lažje," pravi Kolarjeva, ki upa, da bo lahko še dolgo opravljal svoj poklic. Če ga bo moral zaradi zdravstvenih razlogov kdaj opustiti, ve, da bo za marsikaj prikrajšana.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ZAČELO SE JE Z ŽENSKAMI - Dobro uro mladega leta je Žužemberčanka Barbara Legan povila Lavro. (Foto: J. P.)

MALO POHITEL - Mali Matij je živahan in je malo pohitel tudi ob prihvatu na svet. Tako je presenetil mamico Ljudmilo in se v brežiško knjigo rojstev leta 1995 zapisal pod številko 1. (Foto: B. D.-G.)

POLOM V POLOMU

KOČEVJE - Zadnji seji občinskega izvršnega sveta 29. decembra sta prisostvovala tudi starci in novi župan. V razpravi o poročilu izvršnega sveta v širšem obdobju je star župan dr. Mihael Petrovič med drugim pripomnil, da v njem ni omenjeno varstvo kulturnih spomenikov, saj je bilo na tem področju narejenega več kot prej v vsem povojnem obdobju, predvsem pri obnovi cerkva. "In tudi nobene cerkve nismo podrli," je poudaril, "tista v Polomu se je podrla sama od sebe."

Izvirnica in vodilna članica kočevske SKD prof. Meta Prelesnik pa je na to dejala: "Polomska cerkev se je podrla pač zato, ker je v Polomu."

P-C

Prva sta zajokala Lavra in Matic

Število rojstev še vedno pada tudi na Dolenjskem in v Posavju - Letos 150 otrok manj - V Novem mestu prva rodila Barbara Legan, v Brežicah Ljudmila Jeler

NOVO MESTO - Na prvega Dolenjca v mladem letu 1995 je dežurna ekipa v novomeški porodnišnici čakala le dobro uro. Ob enih in deset minut je le ob pomoči babice Metke Kovačič privjevala na svet Lavra Legan. Povila jo je 22-letna mamica Barbara, doma iz Stranske vasi pri Žužemberku, kot svojega prvega otroka. Porod je bil tak, kot si ga vse mamice lahko le želijo, Lavra je na prvem tehtanju pokazala natanko 3000 gramov, na metru pa je dosegla 49 centimetrov. "Z nosečnostjo nisem imela nobenih težav. Na silvestrovem sem začutila, da je prišel čas. Zjutraj so me odpeljali porodnišnico, zvečer popadki in Lavra," je drugi dan po srečnem dogodku prijevala mamica, ki se je mnogi mlajši Novomeščani lahko spomnijo kot prodajalko revij in časopisov v kiosku Dela pri osnovni soli Center. "To je najin prvi otrok. Rada bi jih imela vsaj tri, če bodo možnosti," je ob slovesu dejala ta čas v novomeški porodnišnici medijsko najbolj obleganata mamica.

Skrb vsebujoče je, da so v tem času sobe porodnišnice bolj prazne kot polne, tako je tudi naša srečna mamica prvi dan novega leta preživila sama v veliki sobi, šele drugega dne se ji je pridružila Nada Radoš iz Brašljevice pri Metliki, ki je povila drugo deklevo v mladem letu. Ima je Sladena, tehtala je dobre tri kilograme. Klub malo rojstev novoletna dežurna ekipa ni držala rok križem. Ob predstojniku dr. Marjanu Pavlinu so dežurale že omenjena babica Metka, inštrumentarka Suzana Mirt in višja medicinska sestra Albina Gašperič.

Število rojstev se po vsej Sloveniji zmanjšuje že osem let. Največji upad pa je čutiti prav v letu 1994, saj je bilo več kot sto porodov manj. V poslednjem so položili le 1.226 otrok, med njimi 633 dečkov in 593 deklic; kar sedemkrat so porodnice povile dvojčke. Dr. Marjan Pavlin s svojo prizadetno ekipo, ki že desetletja kljubuje v stari porodnišnici, upa, da je bilo letos zadnje silvestrovno v tej stavbi in da bo v novi porodnišnici precej drugače. Morda se bodo potem tudi Dolenje in Belokranjice pogosteje odločale za rojstva, seveda pa bo prej potrebno še marsikaj urediti v odnosu Slovencev do svojega potomstva.

J. PAVLIN

• DARILO DOLENJSKEGA LISTA - Uredništvo našega časopisa čestita obema družinama ob srečnem dogodku ter želi Lavri in Maticu, ki sta prva prijokala v leto 1995, vso srečo v življenu. Oba bosta prejela darilo Dolenskega lista - hranilno knjižico z začetnima vlogama po 20.000 tolarjev.

BREŽICE - V brežiški porodnišnici je prvi malček privpel na svet v nedeljo, 1. januarja, ob 9. uri in 17 minut. Matic je čisto zares prava štručka, saj je ob porodu tehtal borih 2200 gramov. Kljub svoji drobni postavi je zdrav in zelo živahan, kar zelo veseli srečna mamica, 38-letna Ljudmila Jeler iz Krškega. Obiskali smo ju le šest ur po porodu, vendar sta bila po napornem opravilu oba že zelo pri močeh.

Mamica Ljudmila, sicer vodja recepcije v krškem Hotelu Sremič, še vedno ni mogla povsem verjeti, da se je že zgodilo in da ima zdaj pri sebi drobno samostojno bitje, ki je bilo še

davni del nje. Njegovo rojstvo je namreč pričakovala še 17. januarja. Sicer pa nam je povedala, da je zadnjo noč kar nekako vedela, da bo sin. Silvestrovno noč je preživel v porodnišnici in naslednjeg jutra, za svoj rojstni dan, ki ga ima te dni, povila sina. Matica sta tudi srečni očka in Ljudmila 21-letna hčerka.

Novo leto so v pripravljenosti na brežiškem ginekolosko-porodniškem oddelku pričakale dr. Jasna Kostanjšek, sestra Tonka Kozole, otroška sestra Maja Novak in poleg njih še pediatrit dr. Gabron. Jelerjeva se je predvsem želela zahvaliti osebni, ki je zelo zaposleno, a kljub temu izredno prijazno, skratka - enkratno.

V minulem letu so imeli na oddelku natančno 400 porodov, kar je za 48

manj kot leto poprej. Stevilo je zaokrožil mali fantek, ki ga je 30. decembra s carskim rezom rodila komaj sedemnajstletna Katica Resnik s Sevnega. Skupno so v brežiški porodnišnici spravili na svet 407 otrok, saj so se sedemkrat rodili dvojčki, sicer pa so dobili 224 dečkov v 183 deklkih. Večina porodnic je bila iz brežiške (192) in krške (155) občine, 30 jih je prišlo iz Sevnice, ostala pa iz drugih krajev.

B. DUŠIČ-GORNIK

• Dve napaki moraš premagati, domišljevanje, da ti do sreče nič ne manjka, in malodružje, kot da v tem svetu ni mogoče biti srečen. (Epitet)

"Z eno roko pišem..."

"Najlepša hvala za zelo lep koledar!"

"Sem Trboveljčanka, ki me na Dolenjsko vežeo čudoviti spomini iz otroških let... Hvala za dosledno pošiljanje (časopisa), hvala za novoletni koledar!"

"Lepo se vam zahvaljujem za koledar, z eno roko pišem, z drugo si solže brišem..."

Gornje tri zahvale za veliki stenski koledar z Levstikovo poveštjo o Martinu Krpanu in Tonetu Kralju barvnimi ilustracijami prigod tega slovenskega ljudskega junaka smo hrkati z novoletnim voščilom prejeli iz Izole, Trbovelj in Ribnice. Besed zahvale, ki prihajajo še od drugod (naj) zapišemo, da si Krpanov koledar kot posebno poslovno darilo, ki bo tujcem veliko povedalo o slovenski deželi, želijo na slovenskem velenposlaništvu v Bruslju, smo kajpak veseli, še bolj pa tega, da smo se s koledarjem vsaj malce oddožlili naročnikom za zvestobo Dolenskemu listu; pozabiti ne smemo, da so nam pri tem izdatno pomagali Dolenska banka, Termotehnika in Studio D ter firme Head, Rextom in Stratus.

Prednoletna gneča, ki je vsakokrat najbolj občutijo poštarji, je kriča, da vsi naročniki še niso prejeli koledarja, zagotavljamo pa, da nihče ne bo ostal brez njega. V večjih dolenskih krajih bodo naročniki v kratkem prejeli obvestilo, kdaj koledar lahko prevzamejo na svoji pošti. Za ta način "dostave" smo se odločili, da koledar v blokovskih naseljih ne bi iz poštnih nabiralnikov prešel v neprave roke, pa še zmečkan ne bo.

Še malce potrpljenja - in krasen koledar bo pri vseh, katerim je namenjen, torej pri naročnikih Dolenskega lista, za katere že pripravljamo novo nagradno igro. Z njim bomo začeli že prihodnji teden, tokrat naj povemo samo to, da bomo toliko naročnikov, kolikor let že izhaja Dolenski list, to pa je šestinštirideset, peljali na izlet z avtobusom.

RODIL 20 LET STARO SEME - Junčkov Tone si je z zeno za jesen življenu svoj dom izbral na vinorodnem griču Koglu nad Šmarjeto. Med pospravljanjem podstrešja je v kotu našel vinsko bučo, ki jo je tam pustil njegov oče. Bolj za šalo kot zares je letos spomladi semena vrgel ob škarpi in na zeleno poganjake se je obesilo skoraj sto buč. Najboljše primerke je sedaj obesil pred domačo lopo, da se bodo posušili. "Nekaj buč bo segnilo, najboljše pa bom odimil in bodo še prav prilegle za zajemanje mošta ali tudi vina," pove Tone, ki se je za sliko postavil med vinske buče v rokah z bučo, ki je dvajset let hraniila seme. (Foto: J. Pavlin)

Z obeh strani Gorjancev

ANEKDOTE IN PRÍKODE ZAPÍSAĽ JOŽE DULAR

Iz župnijske kronike

Leta 1923 je takratni viniški župnik Jurij König zapisal v župnijsko kroniko:

13. marca 1923 se je poročil Jure Benetič iz Vinice, 18 let star, z Bernardino Sečen iz Močil 28. Ob osmih urah zvečer se je cel sprejel pripeljal na Vinico... Z gosti se je pripeljal tudi lukovodski župnik, ki je pridno plesal v velikemu začudenju naših ljudi. Pravijo, da doma ob nedeljah in praznikih hodil plesat v gostilno; ko pride noter, obesi suknjo na žebelj in pravi:

"Neka pop visi, dečko naj pleše!"

Pa se ji je posvetilo

Pesnik Janez Menart je dobil svoj prvi avto.

"Fičko res ni kaj posebnega," je rekel. "Imam pa zato Pegaz!"

"Koga ima?" je začudeno vprašala učiteljska tečajnica, ki je menda prvič slišala to ime.

"Pegaz!" ji je pojasnil kolega. "Krilatega konja boga Apolona, ki nosi pesnike na Olímp! Bivališče bogov!"

Pa se ji je posvetilo.

Lani je bilo

"Zdaj pa odkrito povej, kdaj si se zadnjič umil?" je gospodar ostro vprašal Jureta.

"Počakajte, da se spomnim," se je ta resno zamislil. "Menda je bilo lani v avgustu, ko sem po nesreči v vodo padel."

Starost v humorju
Zbrali:
Bojan Ajdič

Pozabil je

Upokojenec Tone se je vrnil s spreho, pa pravi ženi:

"Veš, nekje sem pozabil dežnik, pa ne vem, kje."

"In kdaj si opazil, da nimaš dežnika?"

"Takrat, ko je nehalo deževati in sem hotel dežnik zapreti."

Pripeljal bo ženo

Starejši možkar je prič v življenu opazoval v stolnici dvigalo. Tedaj je prišla k dvigalu starejša ženska, pritisnila na gumb, in ko se je dvigalo ustavilo, je stopila vanj. Možkar je začudeno opazoval ob strani, kako so se pri dvigalu prizigale in uglašale lučke. Kaj kmalu se je dvigalo spet pripeljalo in iz njega je stopila mlada lepa ženska. Možkar je bil na moč začuden nad tem in dejal:

"Tudi jaz bom pripeljal sem svojo ženo, da se bo pomladila kot ta, ki je prej stopila v dvigalo."